Biblické příběhy

očima studentů dějin umění a teologie

Biblické příběhy

očima studentů dějin umění a teologie

/// Studenti Katolické teologické fakulty v Praze

Biblické příběhy očima studentů dějin umění a teologie
Studenti Katolické teologické fakulty v Praze
Odborné vedení doc. PhDr. Mireia Ryšková Th.D.
Ilustrovala a graficky upravila Jana Slavíková

Text © studenti Katolické teologické fakulty v Praze, 2011
Komentáře © Lia Radová, 2011
Edice © Mireia Ryšková, Helena Michalíková, Lia Radová, Jana Slavíková, 2011
Ilustrace a grafická úprava © Jana Slavíková, 2011

Projekt vznikl za podpory Fondu rozvoje vysokých škol

Vyprávět příběhy

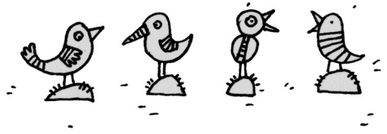

V předindustriální době patřily příběhy k důležitým nástrojům předávání životní moudrosti, lidé si je vyprávěli pro poučení, pro pobavení i pro potěšení. V našich kulturních souřadnicích patřily mezi ty nejdůležitější příběhy biblické. Industriální doba konce 19. a první poloviny 20. století se svým důrazem na racionalitu a fakta nahradila v mnoha ohledech mýty, legendy a nejrůznější příběhy vědeckou reflexí, důkazy, popisem a interpretací faktů. Příběh zůstal živý tak ještě v rámci krásné literatury, ale i tam se časem v určitém směru začal rozkládat a ztrácet svou soudržnost (srov. tzv. nový román). Zrod filmového umění sice příběh na scénu v nové podobě vrátil, ale v jiné kvalitě. Ono umění vyprávět příběh a tradovat hodnoty v něm obsažené v osobním sdílení se začalo velmi podstatně vytrácet. Vizuální kultura tu orální začala velmi výrazně vytlačovat a tak je tomu až dodnes. Religionisté, filozofové, teologové,[1] historici i literáti sice začali kolem poloviny

1 Mám na mysli taková jména jako Paul Ricouer, Mircea Elliade, Zdeněk Kratochvíl, Jan Patočka.

20. století význam mýtu, legendy a příběhu rehabilitovat, ale i oni byli především vědci, nikoliv vypravěči příběhů. Přesto bylo a je jejich úsilí důležité. Postmoderní doba se svou rezignací na metapříběh začala oceňovat jednotlivé příběhy, i když svým označením příběh nemíní jen konkrétní vyprávění. Přesto se o příbězích začalo znovu mluvit, byť obsah slova se oproti minulosti rozšířil. Současná vizuální a virtuální kultura, v jejímž zajetí na Západě žijeme, tradování příběhů není zrovna přejná, neboť televizní, filmový obraz, internetový záznam, facebooková sdělení apod. rychle pomíjejí, ztrácejí se v čase a nevedou k aktivaci lidské schopnosti vyprávět, fabulovat. Proto např. současná televizní výzva k akci, aby rodiče četli dětem a s dětmi alespoň 20 minut denně, je krokem správným směrem, i když není zřejmé jak moc úspěšným.

V leckterých domácnostech se dříve četla doma bible. Biblické příběhy tvořily trvalou součást lidského života. Nešlo především o znalosti o bibli, nýbrž o předávání poselství, tradování hodnotového systému, kultivaci myšlení a vyjadřování. Podobně jako vyprávění či čtení pohádek dětem před spaním i čtení či vyprávění biblických příběhů mělo své zvláštní kouzlo, své tajemství. Dovolovalo lidem snít, stávat se kladnými hrdiny, bojovat za pravdu a čest, věrnost a lásku. Ani se neuvědomujeme, jak moc tato kultura ovlivňovala životní postoje lidí, jejich ideály a hodnoty. Ještě donedávna existovaly knihy, které dávné dědictví dětem zpřístupňovaly; stačí si připomenout pro antické mýty jejich Petiškovy parafráze v Starých řeckých bájích a pověstech[2] nebo Olbrachtovy Biblické příběhy. V jiné humornější poloze je možné připomenout i Čapkovy Apokryfy nebo Bradfordovu knihu Černošský Pánbůh a páni Izraeliti, přeloženou také do češtiny. Ze zkušenosti musím říci, že ani tyto parafráze už nejsou běžně známé mladé generaci.

Už od starověku vznikaly parafráze biblických příběhů, jejichž původním Sitz im Leben byla lidová zbožnost. Své písemné zachycení pak nalezly v literatuře např. takových autorů, jako byl Josephus Flavius nebo Filón Alexandrijský.[3] Středověk rozvíjel biblická témata v nejrůznějších žánrech a doplňoval je vyprávěním o světcích a jejich hrdinských činech a ctnostech, která se také rodila z lidové zbožnosti. Nechyběly ani parafráze, zejména velkého Ježíšova příběhu. Renesance přinesla zájem o příběhy antické, o nejrůznější mýty a příběhy a samozřejmě vyprávěla i své vlastní. Současná doba s rozvojem vizuálních médií a celkovým stylem života vyprávění příběhů příliš nepřeje. A tak

2 Eduard Petiška publikoval pro děti i některé parafráze biblických příběhů pod názvem Příběhy starého Izraele.

3 Srov. Cohen Shaye D.: From the Maccabees to the Mishnah, Lousville-London: Westminster John Knox Press, s. 202. V současné době na tento žánr navazuje např. Chaim Potok, jehož kniha Putování. Dějiny Židů (angl. 1983) vyšla i česky v nakl. Argo v roce 2002.

upadá nejen znalost klasických příběhů minulosti, biblických vyprávění, legend i antických mýtů, ale i schopnost lidí číst a přečtené vyprávět dál. Ačkoliv stále ještě žijeme v prostředí naplněném symboly minulosti, přestávají být pro nás postupně sdělné a už vůbec většinou nevíme, odkud pocházejí. Ještě jsou v podvědomí lidí a v tradici jazyka odkazy na Adama a Evu, Noemovu archu, trpělivého a trpícího Joba, Kainovo znamení, Metuzalémovo stáří, Babylonskou věž, desatero, obětního beránka, jesličky, vánoční hvězdu a další, ale znalost toho, nač se naráží, oč v biblickém textu jde, se už u mnoha lidí vytratila. Biblická jména, zejména ta starozákonní, jsou dnes velmi oblíbená, ale co je s nimi spojeno za příběh či příběhy, málokdo tuší. Ještě je bible a křesťanské povědomí součástí naší kultury, nicméně hrozí, že tyto skutečnosti postupně vymizí, že ztratíme kontakt se svými kořeny. Důsledky této ztráty se už začínají objevovat. Návrat k nim, jejich tvořivé uchopení a uchování pro budoucnost se mi jeví jako důležitý úkol nositelů humanitní vzdělanosti, tedy i naší fakulty.

Protože považuji za důležité rozvíjet tvořivé schopnosti lidí právě v oblasti recepce biblických příběhů a jejich poselství, rozhodla jsem se obohatit výuku biblických předmětů o tuto dimenzi. Studující oboru Dějiny křesťanského umění jednak zpracovávají starozákonní biblická témata výtvarně (libovolnou technikou) a nejlepší díla jsou vystavena v prostorách fakulty, jednak literárně libovolně pojatou parafrází či kreativním rozvedením nějakého starozákonního či novozákonního textu. Cílem je rozvinout tvořivé myšlení, schopnost vyjadřování, vyprávění a také posílit znalost biblických textů jakožto důležitých ukazatelů kulturních a etických hodnot. Bible nejenže patří do naší kultury, ale je stále studnicí tradované lidské zkušenosti, a to nečekaně rozmanité, se světem, s druhými, se sebou sama i s Bohem. Nejen pro křesťany. Samozřejmě pro křesťany je i něčím víc, aktuálním Božím slovem do života, příběhem, do něhož každá nová generace a každý člověk vstupuje, aby se stal součástí oné „everlasting story", příběhu, který končí až za hranicí času.[4]

Umění vypravovat příběh, nechat se inspirovat starými texty jako něčím aktuálním nezaniklo, ale je třeba mu vědomě otevírat prostor, vést lidi, aby nebyli jen pasivními příjemci, ale i aktivními tvůrci. Jak se potvrdilo, jsou toho schopni. Tato knížka vznikla v rámci projektu FRVŠ na podporu rozvoje výuky biblických předmětů na naší fakultě. Do projektu byli zapojeni jak studenti Dějiny křesťanského umění, tak teologických oborů. Vzniklo na 200 literárních textů nejrůznějších žánrů. Tyto texty ukazují, že i současný člověk je schopen fabulovat, hrát si a vymýšlet, je schopen ponořit se do

4 Ve své posynodální apoštolské exhortaci Benedikt XVI. tuto univerzální dimenzi Božího slova v rámci partikulárních kultur velmi podtrhává.

poselství, které k němu hovoří z minulosti. Podobně to platí i o výtvarných dílech s biblickými tématy. Nápaditost některých tvůrců jde za hranice pouhého školního cvičení. Avšak pro účely, které sleduje tento projekt, není rozhodující výtvarná kvalita díla, nýbrž ono úsilí nějak poselství textu vyjádřit, jež předpokládá snahu textu porozumět, osvojit si jeho perspektivu.

Výběru, jazykového zpracování textů, stručného teologického komentáře k biblickým textům a výtvarného doprovodu i grafického zpracování se ujaly studentky Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy Helena Michalíková, Lia Radová a Jana Slavíková.

/Mireia Ryšková

Genesis

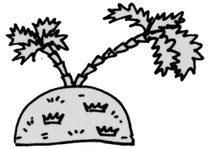

Kniha Genesis stojí na počátku celé bible, její název v překladu znamená „zrod“. Patří k Pěti knihám Mojžíšovým, které jsou považovány za nejdůležitější část Starého zákona – tzv. Zákon (Tóra). Genesis je vlastně kniha počátků – počátku světa, počátku zla, počátku lidské civilizace, počátku spásy vyvolením jednoho člověka, který se skrze víru stává otcem celého národa Izraele i požehnáním pro všechny národy světa, a prapočátků vyvoleného národa. Kniha ukazuje, že Boží dobrý plán byl lidskou vinou pokažen, nikoliv však zcela zmařen a je Bohem postupně obnovován. V širších souvislostech je Genesis také vstupní branou k celému Písmu a dějinám Boha s člověkem. Celý spis je výsledkem práce mnoha generací, promýšlejících a vyjadřujících základní zkušenosti předků. Na počátku byla dlouhá ústní tradice, která teprve postupně byla zachycována písemně a následně procházela různými fázemi redakčních úprav. Genesis dává odpovědi na velké otázky po původu, nikoliv však naukovým pojednáním, nýbrž formou vyprávěných událostí. Historie je nahlížena

jako Bohem řízený proces, směřující ke spáse celého lidstva. Určující zřetel je zde teologický, nikoli historiografický v dnešním slova smyslu. Kniha není mýtem, a pokud užívá obrazů převzatých ze staroorientálních mýtů, zbavuje je mýtického charakteru a uvádí do souladu s izraelským monotheismem. Důležitá je symbolika, která dává často na první pohled jednoduchému příběhu hluboký smysl. Zájem se soustřeďuje na osoby tvořící genealogickou linii Božího vyvolení. Bůh volá a vyzývá svobodného člověka, aby uposlechl a věřil, a tak se zapojil do dějin spásy jako jejich spolutvůrce.

Na počátku

Na počátku stvořil Bůh nebeské zástupy a vesmír. Vesmír byl nesmírně hustý a horký a bouřlivě se rozpínal. Ale Bůh se vznášel nad divokým vířením a jemnými pokyny vedl vesmír k cíli, který si předsevzal.

Vesmír se rozpínal a chladnul. Pozvolna chladlo i počáteční gama záření, postupně se objevilo světlo: prostor vesmíru se rozzářil, jako by se v něm do všech směrů a na všechna místa se rozprostřel jas poledního slunce. Avšak vesmír se rozpínal dál a chladnul. Chladlo také prvotní světlo a vytrácelo se. V šeřícím se vesmíru se začala objevovat temná oblaka plynů – vodíku a helia. Světla ubývalo, záře oblohy hasla, až se celý vesmír ponořil do tmy.

Bůh si přál, aby se mračna plynů shromáždila ve veliké shluky a oddělila se od ostatního kosmického prostoru. I stalo se tak a utvořily se veliké shluky hmoty. Bůh je nazval supergalaxiemi. Bůh si přál, aby se i v nich ještě vyhranily menší shluky, i stalo se tak a Bůh je nazval galaxiemi. Až posud

trvala tma. Avšak Bůh chtěl připravit půdu pro vznik života, proto si přál, aby se objevily hvězdy. Tak se v temnotách vesmíru jedna po druhé rozhořely hvězdy jako obrovské květiny v horském údolí. Nejprve se objevila jedna, pak druhá, třetí... Jako když se navečer v horském údolí jedno po druhém rozsvěcují okna roztroušených chalup. Ale brzy se začaly rozžehávat celé shluky a skupení hvězd, jako když se ve městě rozhoří lampy v celé ulici nebo na celém sídlišti.

Pohleďme, jak důmyslně stvořil Bůh hmotu. Dřevěný stůl a porcelánová slánka jsou něco pevného, stálého, klidného a jistého. Když postavíme slánku na stůl, stojí obojí pevně a klidně a může tak stát po celá léta a desetiletí, ba staletí. Také hory stojí klidně a takřka bez hnutí po tisíciletí a statisíciletí. I celé planety osvědčují takovou vytrvalost a po milióny let krouží bez velkých změn kolem Slunce. Ale když se shlukne dostatečně velké množství hmoty (takové, jaké dává vzniknout hvězdě), začne se hmota působením gravitace smršťovat, a tedy i zahřívat, jako se zahřívá pumpička, když se v ní při plnění pneumatiky stlačuje vzduch. Shluk hmoty začne zářit infračerveným a červeným světlem, a když zahřívání dosáhne jistých mezí, začnou se jádra vodíku slučovat v jádra hélia – zažehne se termonukleární reakce, rozzáří se nová hvězda. To vše ne snad z vnějšího podnětu, ale z vnitřních vlastností hmoty, takřka samočinně, takže Bůh nemusí posílat anděly jako lampáře, aby zapalovali hvězdy jako nebeské lampy, a andělé se mohou věnovat jiným, potřebnějším úkolům – chválení Boha a službě lidem.

Zpočátku ostatně hvězdy nebyly lampami také proto, že nebyl nikdo, kdo by je jako lampy potřeboval; teprve když byl stvořen člověk, staly se hvězdy svítilnami, které hoří zavěšeny v prostoru jako lampy před svatostánkem a připomínají Boží přítomnost ve světě, jeho nesmírnou moc, dobrotu, lásku k lidem. Zpočátku byly hvězdy spíše chemickými továrnami, v nichž se připravovala jádra těžších prvků potřebných pro vznik a fungování života, jako jsou dusík, uhlík, draslík nebo železo. O hvězdách by bylo ještě mnoho co říci, ale připomeňme alespoň , že největší z nich končí svou službu gigantickou explozí jako supernovy a rozptylují tak prvky, zrozené v jejich nitru, do okolního vesmíru. Stejně tak všechny těžké prvky, které užíváme zde na Zemi, zrodily se před věky v hlubinách dávných hvězd.

A tak Bůh nespěchal, ale pokojně a trpělivě čekal, až zanikající hvězdy s jádry těžkých prvků uvnitř dostatečně zúrodní půdu vesmíru pro vznik Sluneční soustavy, naší Země, života i lidské kultury.

/Tomáš Matějec

Gen 1,1-13 – Stvoření světa

Text tvoří úplný začátek Starého zákona. Přináší zprávu o tom, že svět vzešel z Božích rukou, od Boha, který tu byl vždycky. Příběh se chce odlišit od pohanských mýtů a ukázat, že tento Bůh je zcela jiný a jeho stvoření je jedinečné a nesrovnatelné. Co není, dostává existenci, podobu a smysl, Bůh tvoří svým slovem, z ničeho. Na počátku všeho byl Boží stvořitelský čin. Vyjevují se nám zde Boží plány – vytvořit dobré podmínky pro život a pro společenství Boha a člověka. Text pracuje s dobovými obrazy a představami mýtického původu, jež byly dobře srozumitelné tehdejšímu člověku, používá je však k demytizaci světa (nebeských těles, zvířat, kosmických jevů) a proti představě světa jako magického a nebezpečného. Svět, který byl stvořen Bohem, je dobrý a je místem k obývání pro člověka. Symbolicky se také poukazuje na to, že Bůh neponechává své dílo osamocené, odkázané na vlastní síly, ale láskyplně s ním interaguje.

Gen 1,1-13

1 Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. 2 Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůní
byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. 3 I řekl Bůh: „Buď světlo!“ A bylo světlo. 4 Viděl,
že světlo je dobré, a oddělil světlo od tmy. 5 Světlo nazval Bůh dnem a tmu nazval nocí. Byl večer
a bylo jitro, den první. 6 I řekl Bůh: „Buď klenba uprostřed vod a odděluj vody od vod!“ 7 Učinil klenbu
a oddělil vody pod klenbou od vod nad klenbou. A stalo se tak. 8 Klenbu nazval Bůh nebem. Byl
večer a bylo jitro, den druhý. 9 I řekl Bůh: „Nahromaďte se vody pod nebem na jedno místo a ukaž
se souš!“ A stalo se tak. 10 Souš nazval Bůh zemí a nahromaděné vody nazval moři. Viděl, že to je
dobré. 11 Bůh také řekl: „Zazelenej se země zelení: bylinami, které se rozmnožují semeny, a ovocným
stromovím rozmanitého druhu, které na zemi ponese plody se semeny!“ A stalo se tak. 12 Země
vydala zeleň: rozmanité druhy bylin, které se rozmnožují semeny, a rozmanité druhy stromoví, které
nese plody se semeny. Bůh viděl, že to je dobré. 13 Byl večer a bylo jitro, den třetí. 14 I řekl Bůh:
„Buďte světla na nebeské klenbě, aby oddělovala den od noci! Budou na znamení časů, dnů a let.
15 Ta světla ať jsou na nebeské klenbě, aby svítila nad zemí.“ A stalo se tak. 16 Učinil tedy Bůh dvě
veliká světla: větší světlo, aby vládlo ve dne, a menší světlo, aby vládlo v noci; učinil i hvězdy. 17 Bůh
je umístil na nebeskou klenbu, aby svítila nad zemí, 18 aby vládla ve dne a v noci a oddělovala světlo
od tmy. Viděl, že to je dobré. 19 Byl večer a bylo jitro, den čtvrtý.

Otevřený dopis Evy lidstvu

Milí lidé,

jmenuji se Eva. Ano, jsem to já. Ta, kvůli které bylo lidstvo vyhnáno z ráje. Byla jsem stvořena z Adamova žebra, jsem jeho druhá polovice. Jsme jedno tělo, jedna duše. Adam to ví. Ale od té doby, co jsme byli vyhnáni z ráje, se věci změnily.

V ráji to byl jiný život. Vypadalo to tam přesně tak, jak si jen dokážete představit. Nebyl to život „jako v ráji“, my jsme v ráji opravdu žili. Ale když člověk něco má, většinou si ani neuvědomuje, že to má, a touží po tom, co mít nemůže. Tak byl člověk stvořen. My jsme nezažili jiný život než v ráji, byla to pro nás naprostá samozřejmost. Bylo samozřejmé chodit v nahotě, jíst jen ovoce, pít čirou vodu spolu s ptáky a polní zvěří ze studánky, celý den nic nedělat, nepracovat, jen žít, žít v ráji. A ta trocha práce s obděláváním zahrady nestála za řeč. Byla to zábava. Měli jsme všechno. Jen z těch

dvou stromů uprostřed ráje jsme ovoce jíst nemohli, Bůh nám to zakázal. Že prý zemřeme, když ovoce ochutnáme. V té době by nás ani nenapadlo ho neposlechnout. Bezmezně jsme mu věřili.

Pak se objevil ten had. Ptal se, proč nejíme ovoce těch dvou stromů. Vysvětlila jsem mu, že je to zakázané ovoce, že bychom zemřeli, kdybychom ho jedli. Had se divil, říkal, že to není pravda, že se nám prý otevřou oči a budeme znát dobré i zlé, stejně jako Bůh. To mi nedalo. Začala jsem přemýšlet o tom, co had říkal. Šla jsem za Adamem a svěřila mu, co had řekl. Začalo nás zajímat, co asi tak budeme vědět, možná je toho ještě víc, co nevíme. Bůh před námi něco tají, drží nás v nevědomosti z nějakého důvodu. A když vám něco začne vrtat hlavou, těžko už můžete myslet na něco jiného, navíc v ráji, kde celý den nemáte co na práci. Tak jsem řekla Adamovi, ať to zkusíme, že za to nic nedáme a Bůh se nemusí nic dozvědět.

Jenže nám nedošlo, že Bůh je vševědoucí. V tom vzrušení jsme na to úplně zapomněli. No a ovoce jsme ochutnali. Bylo tak dobré, to si neumíte představit. Jenže ty následky. Bůh zřejmě chtěl zůstat vševědoucí sám na světě, toho dělá výjimečným. Proto nám to ovoce zakázal jíst a proto se pak, když zjistil, že jsme ochutnali, tolik zlobil. Nepomáhalo vysvětlování, prosby ani sliby, že už se to víckrát nestane. A tak nás z ráje vyhnal. Ale to nebylo všechno. Mně řekl, že budu po svém muži dychtit, ale on nade mnou bude vládnout, a Adamovi, že se bude celý život pachtit prací.

Pak už to nebyla žádná sláva. Od té doby celé dny dřeme na poli, abychom měli co do úst. S ovocem z ráje se to rozhodně nedá srovnat. Adam chodí domů z pole za tmy, je unavený a nevrlý, myšlenka na jedno tělo nás dávno opustila. Navíc je to přesně tak, jak Bůh řekl. Adamovo slovo u nás doma platí, musím ho poslouchat, jinak by bylo zle. Někdy si ale večer spolu sedneme a mlčky myslíme na to, co by se stalo, kdybych nepotkala hada. Vzpomínáme na život, který jsme měli a nechtěli, a proklínáme život, který jsme chtěli a máme.

Takhle to bylo, takhle jsme přišli o ráj. Můžete mi to dávat za vinu, ale můžete mě také zkusit pochopit. Byla jsem prostě mladá zvědavá holka, která se trochu nudila a chtěla začít něco nového.

No nic, budu končit, Adam se vrací z práce, půjdu dělat večeři.
Mějte se!

Eva

/Lenka Koderová

O pádu člověka

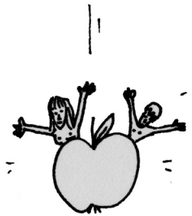

Nejvychytralejší z veškeré kybernetické havěti, kterou Hospodin Bůh učinil, byla myš. Jednou večer si Eva udělala jako obvykle kafíčko a zasedla v rajské zahradě pod kokosovou palmou u zurčícího potůčku k internetu, aby se podívala, o jakých novinkách píší její kamarádky na Facebooku. Sama chtěla na svůj vyhledávaný profil přidat pár dokonale romantických videí z YouTube a jednu nádhernou prezentaci v PowerPointu s názvem „Jsi bohatá“. (Tu ostatně určitě poslal do oběhu Pán Bůh, aby si lidé i andělé uvědomili, že život není jen zírání do obrazovky počítače, ale skutečný zázrak.) Jak Eva sáhla po myši, ta neváhala a hned spustila: „Jakže, Bůh vám zakázal prohlížet si všechny webové stránky?“

Milý čtenáři, doufám, že ti nemusím vysvětlovat, jaká byla v ráji pravidla. Pokud bys však přeci jen váhal, podívej se nejlépe do Bible – do První knihy Mojžíšovy. Tam je to vysvětleno snad ještě přehledněji než ve Wikipedii. Tak tedy, myš položila tuto zákeřnou a zavádějící otázku, načež

žena odvětila: „Náhodou můžeme surfovat po všech webových stránkách. Jen na ten červený odkaz na oficiální websajtně Pána Boha klikat nesmíme. Náš Nebeský Táta totiž řekl, že kdybychom na něj jen myší najeli, nedej bože, abychom se dostali na stránku za ním, tak bychom zemřeli.“ Myš hned přešla do protiútoku a ujišťovala Evu: „Ale prosím tě, vůbec nezemřete. Bůh totiž dobře ví, že v ten den, kdy na ten odkaz kliknete, otevřou se vám oči a budete jako on znát dobré i zlé.“
Žena úplně zapomněla na Facebook i dialogové okno s chatem, ve kterém ji dychtivě očekávaly kámošky, a zadala do vyhledávače (Google Chrome – v té době žhavá novinka) link na webovku Pána Boha. Stačilo pár nanosekund a už se objevil Boží Portál spolu s červeně zářícím odkazem v jeho středu. Eva viděla, že je to odkaz s informacemi lákavými pro mozkové závity, svůdný pro oči, link slibující vševědoucnost. Uchopila tedy myš pevněji a zacílila kurzor v podobě malé myšky na červený text: Don´t enter, please. Danger of death!

„Adame, nech na chvíli tý mafiánský střílečky a pojď se na něco ke mně podívat,“ křikla Eva. Adam, který vedle na loučce už půl odpoledne pařil na svém Applu, jako by něco tušil, rychle strhl z hlavy sluchátka s mikrofonem, málem upustil do vody bezdrátovou klávesnici a po pár rychlých krocích se naklonil k Evě nad display. Než si uvědomil, o co jde a stačil si zakrýt oči, i on uviděl co neměl, a bylo vymalováno. Oběma se otevřely oči a poznali, že sou nahatí, a navíc že jim docházejí baterky.
Tu uslyšeli v repráku počítače hlas Pána Boha, který zněl, jako by se právě procházel po zahradě za denního vánku. Dostali strach, rychle stiskli na počítači tlačítko reset a ukryli se před tím hlasem – najednou tak nepříjemným – v hustém palmovém hájku hned za potůčkem. Reset ale nebyl nic platný. Boží hlas zněl z reproduktoru dál a ptal se: „Člověče, kde jsi?“ Adam odpověděl: „Uslyšel jsem tvůj hlas a naskočila mi husí kůže strachy. A navíc jsem zjistil, že mi brzy vypne komp a že už si nezastřílím. No, a protože jsem navíc nahatý, tak jsem se ukryl.“

Pán Bůh mu řekl: „Kdo ti pověděl, že jsi nahý? Nedíval ses náhodou na webovku, na kterou jsem ti zakázal se dívat?“ Člověk mu odpověděl: „To bylo tak: Eva, ano, ta žena, kterou ty jsi mi dal, i když já bych to bez ní určitě vydržel, Eva, která mi měla pomáhat, ta mě zavolala, abych se na ten web podíval. A já jsem to nedal, neovládnul se a skutečně ho uviděl.“
Proto řekl Pán Bůh ženě: „Cos to Evo, prosím tě, vyvedla?“ Eva odpověděla: „Myš mě podrazila a já jsem se koukla.“ A tak řekl Pán Bůh myši: „Protože jsi provedla takovou podlost, budeš navždycky totální outsider a loser, žádná ostatní kybernetická havěť tě už nevezme do party. Po celou dobu

své životnosti se budeš po gumové podložce plazit a žrát budeš prach a žvýkačky, které na ni budoucí pokolení budou pravidelně lepit. A až přijde čas, dostaneš za svou prolhanost a zlobu definitivně co proto, a dají ti nafrak praprapra-vnoučata Evy, kterou jsi tak sejmula.“
Evě Pán Bůh řekl: „Pořádně rozmnožím tvé problémy. Nejenže tě tvůj miláček přestane poslouchat a bude tě pořád nutit hubnout a bude mít rád jiný holky a virtuální realitu víc než tebe. Nejenže tě bude ponižovat a udělá si z tebe figurku jako z počítačový hry, o které si myslí, že s ní může dělat, co se mu zlíbí. Nejenže ti děti budou dělat mnohem větší starosti, než by tomu bylo v ráji. Ale ještě k tomu si už nikdy pořádně nepočetuješ s kamarádkami s takovou rozkoší a chutí, jak jsi byla zvyklá.“ Adamovi řekl: „Místo toho, abys pořádně dohrál poslední kolo hry, poslechl jsi Evu a díval se na webovou stránku, na kterou jsem ti zakázal se koukat. Kvůli tobě se proto celá země i s tím internetem dostane do chaosu. Budeš se na zemi po celý život topit v problémech a internet tě bude zotročovat, jakmile si nedáš pořádný pozor. Budeš rád za práci v McDonaldu, dokud se nenavrátíš do hlíny, z níž jsem tě uplácal. Jsi prach a prachem zase budeš.“

Potom hlas Pána Boha v reproduktoru utichl. Nebeský Táta si už jen pro sebe smutně řekl: „Hm, člověk je teď nebezpečný sobě i ostatním. Ví, co se nikdy neměl dovědět, a ty informace mu už nikdy nedají spát a budou mu pořád brát štěstí a klid, co bude na světě.

Kvůli němu samotnému nemůžu dovolit, aby se podíval ještě i na stránku www.zivot.cz, uviděl ji a musel v tomhle stavu zůstat celou věčnost, bez možnosti resetu. To bych mu skutečně nepřál.“ Proto Pán Bůh vyhnal Adama i s Evou z palmové idylky v Edenu, samozřejmě bez jakékoliv počítačové techniky, aby začali hezky od začátku, obdělávali zemi a rozmnožovali se. Pro případ, že by Adam s Evou náhodou zatoužili po rajských počítačích, posadil před vchod do zahrady bojovně naladěné anděly s laserovými meči, aby provždycky střežili cestu zpátky. Jak je vidět, start člověka na téhle zemi nebyl prostě nic moc. S Pánem Bohem si to rozházel.

Ale jako ve správné akční hře nebyl všem dnům konec. Můžete si být jistí, že Pán Bůh měl už v té chvíli připravený způsob, jak dát člověku možnost, aby byli znova kámoši.

/Milan Růžička

Gen 3,1-23

Tato část příběhu ukazuje, jak do světa přišlo zlo a utrpení. Je zde symbolicky vyjeveno, jakým způsobem přichází ke člověku a že je vždy následkem lidské neposlušnosti Bohu. Zlo symbolizuje had s podivuhodnými znalostmi, kterých zneužívá, aby rozrušil stvořitelské řády. Had oslovuje ženu a otřásá důvěrou v Boží dobrotu. Naplňuje ji pochybnostmi, z příkazu který má člověka chránit, činí nesnesitelné jho. Had nasadil člověku do hlavy myšlenku, že by mohl rozhodovat i o Bohu, o dobrém a zlém, o životě a smrti, do srdce mu zasel touhu po vyrovnání se Bohu. Člověk od touhy rychle přejde k činu. Strom, ze kterého jedl, symbolizuje prostředky, jimiž se člověk pokouší na vlastní pěst získat vládu nad dobrým a zlým a dispoziční právo na všechno, což nemůže skončit jinak než špatně. Člověk se následkem své neposlušnosti začíná Boha bát, nechce s ním už vstupovat do společenství. Dostává se tak nebezpečnou a strastiplnou cestu, ale Bůh ho úplně neopouští.

Gen 3,1-23

1 Nejzchytralejší ze vší polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ 2 Žena hadovi odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. 3 Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: ‚Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.‘“ 4 Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. 5 Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ 6 Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. 7 Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.

8 Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromoví v zahradě. 9 Hospodin Bůh zavolal na člověka: „Kde jsi?“ 10 On odpověděl: „Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.“ 11 Bůh mu řekl: „Kdo ti pověděl, že jsi nahý? Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?“ 12 Člověk odpověděl: „Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl.“

13 Proto řekl Hospodin Bůh ženě: „Cos to učinila?“ Žena odpověděla: „Had mě podvedl a já jsem jedla.“ 14 I řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protožes to učinil, budeš proklet, odvržen ode všech zvířat a ode vší polní zvěře. Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach. 15 Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.“ 16 Ženě řekl: „Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout.“ 17 Adamovi řekl: „Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení.

18 Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. 19 V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátíš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátíš.“
20 Člověk svou ženu pojmenoval Eva (to je Živa) , protože se stala matkou všech živých. 21 Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je. 22 I řekl Hospodin Bůh: „Teď je člověk jako jeden z nás, zná dobré i zlé. Nepřipustím, aby vztáhl ruku po stromu života, jedl a byl živ navěky.“ 23 Proto jej Hospodin Bůh vyhnal ze zahrady v Edenu, aby obdělával zemi, z níž byl vzat. 24 Tak

člověka zapudil. Východně od zahrady v Edenu usadil cheruby s míhajícím se plamenným mečem, aby střežili cestu ke stromu života.

Lodní deník Noemovy archy

Den 1.

Hospodin mi přikázal, abych postavil obrovskou loď, a do ní spolu se svou rodinou vzal po sedmi párech čistých a po jednom páru nečistých tvorů. Jak to mám, proboha, udělat?! Nedal mi **žádný návod!** Jsem snad nějaký stavitel lodí, nebo aspoň námořník?! Ne, že by mi nelichotilo, že si vybral mě, Noema, už tak si myslím, že jsem široko daleko nejchytřejší, nejnadanější, nejlepší ve všech odvětvích, ale...

...

Ovšem, já to zvládnu ...musím.

...

Jsem přece Noe, hergot!

Den 4.

Už jsem vykácel půlku pralesa, ale asi to nebude dost. V duchu si říkám, proč jsem si nepořídil víc než tři syny. Sice mi i se svými manželkami pomáhají, seč jim síly stačí, leč práce nepostupují tak rychle, jak jsem si představoval. Taky je podezřívám, že mě mají za blázna, ale kdo z mého okolí ne, že? Žena se sice tváří, že bezmezně věří v mou kontinuitu s Hospodinem (i když někdy pochybuji, že vůbec ví, co to slovo znamená), ale zírá na mě s podezřelým despektem. **Já** to přece **dokážu!** Nejen, že jde o velké Boží dílo skrze mě, ale určitě se tím i mé jméno nesmazatelně zapíše do historie. Třeba do nejčtenější knihy na světě. To by byla ta největší satisfakce za mou úmornou práci!

Den 5.

Tak fajn, trup už je více méně hotový. V duchu se modlím, aby ta potopa netrvala moc dlouho, přece jen já nejsem stavitelem lodí. Podle mých hrubých odhadů bychom neměli mít problémy tak těch čtyřicet dní, kdy by mělo pršet. Když nad tím tak přemýšlím, pokud nám nezačne do kocábky zatékat, mohli bychom docela slušně vydržet i několik let. Přece jen mám naložit ta kvanta zvířat pro novou zemi, tak při nejhorším...
Ale radši to nezmíním Hospodinu, jen tak pro jistotu.
Dalším problémem se zdá podpalubí s nějakými kotci pro zvířata.

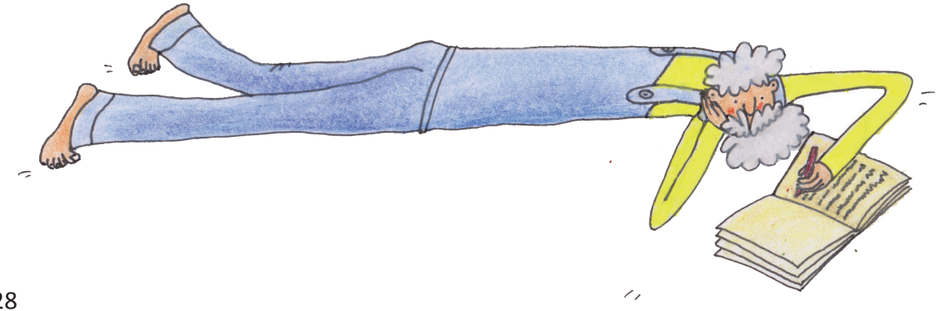

Můj nejmladší na tom **usilovně pracuje**, dokonce si vyrobil zmenšený model lodi a miniatury zvířeny z různých druhů ovoce a zeleniny a snaží se je nějak uspokojivě rozmístit. Jsem na něj hrdý, ale když ukusuje pseudonosorožci roh, aby nezranil ostatní „spolubydlící“ nebo pseudoslonu rovnou celou hlavu, abychom nemuseli zbytečně zvyšovat patro, nutí mě to k zamyšlení, jestli za těchto okolností není lepší ta největší zvířata nechat surfovat za archou. Jefet je sice šikovný, avšak některým zvířecím pudům prostě nezabráníme, i kdybychom tam měli všichni stát a odhánět něčím lvi od antilop. Musím to ještě probrat s Hospodinem, protože se mi to skutečně jeví jako seriózní problém. Co kdyby nějaký druh náhodou byl sežrán? Mám se nabídnout krvelačným masožravcům namísto jejich tradiční potravy? To tedy ani omylem, ani za zlaté tele, Hospodine! Nenechám se přece sežrat! To po mně vážně nemůžeš chtít...

Den 6.

Konečně začínáme naloďovat! Byla to makačka, ale už jsme všichni na palubě a čekáme, až začne pršet.

Den 7. – 35.

Pořád prší, všude kolem voda, země v nedohlednu. Krátím si čas házením žabek, jen mi moc neskáčou. Nejspíš to bude tou jedenáctimetrovou výškou.

Den 38.

Přistihl jsem svou ženu, jak při přípravě teplé večeře strhává vnitřní obložení lodě a mezi dětmi jsem zaslechl výraz **ponorková nemoc**. Nevím, co to je, ale rozhodně mě to děsí. Hospodin chtěl, abychom pluli po hladině a ne pod ní. Asi nechám Jefeta vymyslet ponorný vařič, když je tak nadaný, protože jsem ženu právě zahlédl, jak se vydává s poněkud předpotopní sekyrkou do nejnižšího podlaží a patrně se zcela oprávněně obávám, že jednoplášťové dřevěné obložení pod hladinou nebude stačit. Nevím, kdo jí nakukal, že pro správný vývoj a zdravý způsob života je nezbytné mít alespoň jedno teplé jídlo denně.

Den 40.

Je bezpečné rozdělávat na dřevěné lodi oheň, když už konečně přestalo pršet?

Den 41.

Uhasili jsme to díky nezištné pomoci nejmenovaného páva a máme krásnou díru na vrchní palubě. Chámova žena si to nadmíru pochvaluje, a když stojí v prvním patře podpalubí, nazývá to střešním oknem. Asi už jí ten dlouhý pobyt na moři začíná lézt na mozek. Měl bych se optat Hospodina, na jak dlouho to ještě vidí.

Den 45.

Nuda, nuda, šeď, šeď. Nebo bych spíš měl říct modrá, modrá, voda, voda. Je možné mít alergii na barvu? Asi hodím holuba přes palubu, došly mi kamínky.

Později:

Ubrzdil to! Ze střemhlavého pádu se dokázal vyprostit a těsně před hladinou vybral. Kam letí?! Vrať se! Zřejmě mám průšvih, manželka mi zakázala házet se zvířaty poté, co jsem vypustil krokodýla. No co. Voda je jeho přirozené prostředí, jen mi nedošlo, že po dnech strávených v mělkých neckách odvykne hlubší vodě a potopí se jak sekyra ke dnu. Jak se tak propadal do temnoty hloubky, z jeho rozevřené tlamy vyšly nějaké zvuky. Jistě nám dával sbohem a přál nám štěstí při další pouti. Šém se spíše kloní k nějakým příšerným nadávkám. S tím nemůžu souhlasit!

Den 49.

Žena rozebrala i obklady v nejnižším podlaží, takže tam dost zatéká a plameňáci jsou do půlky nohy ve vodě. Řekl bych, že je ledová, protože vždycky stojí jenom na jedné. Jestli někdy přistaneme, tak první věc, kterou udělám, bude, že políbím zem!

Den 50.

Já už to tu nevydržím!

Den 55.

Po každodenní debatě se želvami jsem se vyšel podívat na palubu, jestli nepravděpodobnou náhodou není před námi nějaká pevnina. A prd, nečekaně. Ale počkat! Buď vidím fatamorgánu, nebo se vrací holub, kterého jsem zahodil minulý týden. Ještě teď mě bolí zadek od rány polenem na otop od mé ženy, která mě stihla jako trest, že jsem pro svůj rozmar rozvrátil holubí rodinu (to vypadalo asi tak; Jefetova žena ze soucitu s opuštěnou holubicí usoudila, že než ji nechat poletovat po tomto světě bez druha, bude lepší péci ji na grilu, z čehož vyplývá, že jsme přišli o jeden pár holubů). Nic, skočím dolů pro sokola, aby mi to potvrdil.

Později:

Sokol prý taky něco vidí. Už je tu taky dlouho, chudák. Počkám a uvidím.

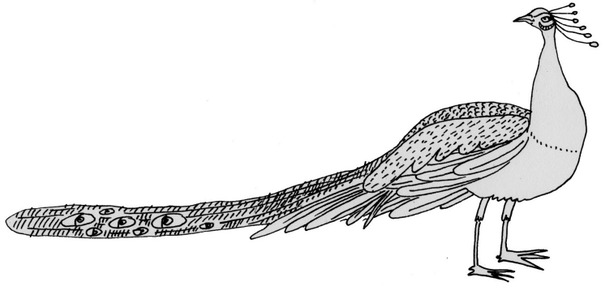

Ještě později:

To ten pták neumí lítat rychleji?!

Ještě mnohem později:

A fakt jo. Je to ten **holub** a dokonce nese něco v zobáku. Vypadá to jak nějaké listí, okamžitě jsem mu to zabavil, než to uvidí ostatní. Maso už nemůžu ani vidět a oni by mě nutili, abych se s nimi rozdělil.

Den 57.

Jak jsem byl v euforii z veganské stravy, vůbec mi nedošlo, že ten opeřenec to musel někde utrhnout. Že bychom přece jen zakotvili? Ta představa ve mně probouzí nadšení.

27. den 2. měsíce:

Konečně – sucho. Jak jsem řekl, tak jsem i udělal, políbil jsem pevnou zem tak, že ještě několik dní poté jsem plival písek. Hospodin nakázal, že mám vyvézt všechno z archy a máme se plodit a množit.
OK, jak říkáš, Pane... Jdeme na to, drahá.

/Alžběta Petrušková

Gen 6,13-8,19 – Noe + Gen 6,9-22

Příběh Noema, je příběhem soudu nad porušeným stvořením – „země byl zkažená a plná násilí“. Země je čím dál zkaženější, a tak se jí Bůh v lítosti rozhodne očistit. Jako je porušenost radikální, tak radikální musí být i očista. Hospodin však spravedlivého Noema vysvobozuje. Noe je bezúhonný,

což je slovní opak svévolníka, je mužem víry. Spolu s ním dochází záchrany celá jeho rodina. Výraz archa je označením něčeho, v čem chce Bůh něco uchovat před zkázou. Židé tímto slovem označují schránu na svitek Zákona v synagóze. Přesný popis stavby připomíná předpisy o stavbě svatyně. Noemu, jeho rodině a celému tvorstvu, zastoupenému zvířaty v arše, je dána možnost nového začátku. Přesná datace neznamená, že jde o historickou událost, ale že jde o skutečnost Božího soudu, která se děje v lidském čase, postihuje určitého člověka a určitou situaci. Potopa nastává tím, že Bůh na čas dává volnost zhoubným silám, které až dosud držel v mezích. Soud vod zaplaví úplně vše, avšak Hospodin svou mocí chrání nový zárodek lidstva. Smyslem příběhu není nesmyslné ničení, nýbrž obnova a proměna všeho. I když voda dlouho neopadá, Noe se nevzdává naděje a doufá v Hospodina, přijímá Boží vůli, čeká na dobu požehnání, symbolizovanou listím olivy. Zachované životy jsou dokladem Hospodinova vítězství a znamením nového věku, je obnoven Boží řád.

Gen 6, 9-22

9 Toto je rodopis Noemův: Noe byl muž spravedlivý, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem. 10 A Noe zplodil tři syny: Šéma, Cháma a Jefeta.
11 Země však byla před Bohem zkažená a plná násilí. 12 Bůh pohleděl na zemi; byla zcela zkažená, protože všechno tvorstvo pokazilo na zemi svou cestu. 13 I řekl Bůh Noemu: „Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je plná lidského násilí. Zahladím je i se zemí. 14 Udělej si archu z goferového dřeva. V arše uděláš komůrky a vysmolíš ji uvnitř i zvenčí smolou. 15 A uděláš ji takto: Délka archy bude tři sta loket, šířka padesát loket a výška třicet loket. 16 Archa bude mít světlík; na loket odshora jej ukončíš a do boku archy vsadíš dveře. Uděláš v ní spodní, druhé i třetí patro. 17 Hle, já uvedu potopu, vody na zemi, a zahladím tak zpod nebe všechno tvorstvo, v němž je duch života. Všechno, co je na zemi, zhyne. 18 S tebou však učiním smlouvu. Vejdeš do archy a s tebou tvoji synové, tvá žena i ženy tvých synů. 19 A ze všeho, co je živé, ze všeho tvorstva, uvedeš vždy po páru do archy, aby s tebou zůstali naživu; samec a samice to budou. 20 Z rozmanitých druhů ptactva a z rozmanitých druhů zvířat a ze všech zeměplazů rozmanitých druhů, z každého po páru vejdou k tobě, aby se zachovali při životě. 21 Ty pak si naber k obživě různou potravu, nashromáždi si ji, a bude tobě i jim za pokrm.“ 22 Noe udělal všechno přesně tak, jak mu Bůh přikázal.

Gen 7,1-8,19

1 I řekl Hospodin Noemu: „Vejdi ty a celý tvůj dům do archy, neboť vidím, že ty jsi v tomto pokolení jediný můj spravedlivý. 2 Ze všech zvířat čistých vezmeš s sebou po sedmi párech, samce se samicí, ale ze zvířat, která nejsou čistá, jen po páru, samce se samicí. 3 Také z nebeského ptactva po sedmi párech, samce a samici, aby zůstalo naživu potomstvo na celé zemi, 4 neboť již za sedm dní sešlu na zemi déšť, který potrvá čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Smetu z povrchu země vše, co povstalo, co jsem učinil.“ 5 Noe udělal všechno, jak mu Hospodin přikázal.

6 Šest set let bylo Noemu, když nastala potopa, vody na zemi. 7 Před vodami potopy vešel Noe a s ním jeho synové i jeho žena a ženy jeho synů do archy. 8 Z čistých zvířat i ze zvířat, která nejsou čistá, z ptactva i ze všeho, co se plazí po zemi, 9 vždy po páru vešli samec a samice k Noemu do archy, jak mu Bůh přikázal. 10 Po sedmi dnech pak pronikly na zemi vody potopy. 11 V šestistém roce života Noeho, sedmnáctý den druhého měsíce, se provalily všechny prameny obrovské propastné tůně a nebeské propusti se otevřely. 12 Nad zemí se strhl lijavec a trval čtyřicet dní a čtyřicet nocí. 13 Právě toho dne vešli Noe i Šém, Chám a Jefet, synové Noeho, i žena Noeho a tři ženy jeho synů s nimi do archy, 14 oni i všechna zvěř rozmanitých druhů, všechen dobytek rozmanitých druhů, všichni plazící se zeměplazi rozmanitých druhů i všechno ptactvo rozmanitých druhů, každý pták, každý okřídlenec. 15 Vešli k Noemu do archy vždy pár po páru ze všeho tvorstva, v němž je duch života. 16 Vcházeli, samec a samice ze všeho tvorstva, jak mu Bůh přikázal. A Hospodin za ním zavřel. 17 Potopa na zemi trvala čtyřicet dní, vod přibývalo, až nadnesly archu, takže se zdvihla od země. 18 Vody zmohutněly a stále jich na zemi přibývalo. Archa plula po hladině vod. 19 Vody na zemi převelice zmohutněly, až přikryly všechny vysoké hory, které jsou pod nebesy. 20 Do výšky patnácti loket vystoupily vody, když byly přikryty hory. 21 A zahynulo všechno tvorstvo, které se na zemi pohybuje, ptactvo, dobytek i zvěř a také všechna na zemi se hemžící havěť, i každý člověk. 22 Všechno, co mělo v chřípích dech ducha života, cokoli bylo na suché zemi, pomřelo. 23 Tak smetl Bůh vše, co povstalo, co bylo na povrchu země: od lidí až po zvířata, po plazy a nebeské ptactvo, všechno bylo smeteno ze země. Zachován byl pouze Noe a to, co s ním bylo v arše. 24 Mohutně stály vody na zemi po sto padesát dnů.

1 Bůh však pamatoval na Noeho i na všechnu zvěř a všechen dobytek, který s ním byl v arše. Způsobil, že nad zemí zavanul vítr, a vody se uklidnily. 2 Byly ucpány prameny propastné tůně i nebeské propusti a byl zadržen lijavec z nebe.

3 Když přešlo sto padesát dnů, začaly vody ze země ustupovat a opadávat, 4 takže sedmnáctého dne sedmého měsíce archa spočinula na pohoří Araratu. 5 A vody ustupovaly a opadávaly až do desátého měsíce; prvního dne desátého měsíce se objevily vrcholky hor. 6 Když pak přešlo tyřicet dnů, otevřel Noe v arše okno, které udělal, 7 a vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se, dokud se vody na zemi nevysušily. 8 Pak vypustil h olubici, kterou měl u sebe, aby viděl, zda vody z povrchu země ustoupily. 9 Holubice však nenalezla místečka , kde by její noha mohla spočinout, a vrátila se k němu do archy, neboť vody dosud pokrývaly povrch celé země. Vztáhl tedy ruku, vzal ji a vnesl ji k sobě do archy. 10 Čekal ještě dalších sedm dní a znovu vypustil holubici z archy. 11 A holubice k němu v době večerní přilétla, a hle, měla v zobáčku čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily. 12 Čekal ještě dalších sedm dní a opět vypustil holubici; už se však k němu zpátky nevrátila. 13 Léta šestistého prvého, první den prvního měsíce, začaly vody na zemi vysychat. Tu Noe odsunul příklop archy a spatřil, že povrch země osychá. 14 Dvacátého sedmého dne druhého měsíce byla již země suchá.

15 I promluvil Bůh k Noemu: 16 „Vyjdi z archy, ty a s tebou tvá žena i tvoji synové a ženy tvých synů. 17 Vyveď s sebou všechno tvorstvo, jež je s tebou, všechnu zvěř i ptactvo a dobytek a všechnu havěť plazící se po zemi. Ať se na zemi hemží, ať se na zemi plodí a množí.“ 18 Noe tedy vyšel a s ním jeho synové a jeho žena a ženy jeho synů. 19 Všechna zvěř, všechna havěť a všechno ptactvo, vše, co se plazí po zemi, vyšlo podle svých čeledí z archy.

Babylónská věž

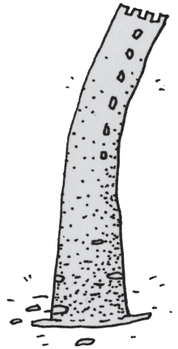

Kdysi byla celá naše země jednotná – měli jsme stejný cíl (nějak se uživit, vychovat děti a mít se rádi). Proto jsme si i rozuměli a chtěli spolupracovat. A tak se nám celkem dařilo. Napřed jsme byli chudí, ale pilně jsme pracovali a předháněli se ve všem dobrém. Touto cestou jsme zbohatli a začalo se nám líbit filosofování, diskutování a zřizování pomníků a soch.

Tu jsme si řekli vespolek: „Nadělejme si přátel a důkladně si je zavažme.“ Postavme si tak něco trvalého. Přátele jsme měli místo kamene a peníze místo malty. Nato jsme řekli: „Nuže, vybudujme si společnost a stát, jehož ústava bude dokonalá. Ten bude naši chloubou, naši zárukou úspěchu navždy. V něm se nám bude dobře žít a nebudeme se plahočit za nejistým štěstím po celé zemi.“

A začali jsme budovat teorie a struktury, které by dokonalý stát tvořily, chránily, podpíraly a dávaly mu moc nás učit, spravovat a vést.

I sestoupil Hospodin, aby shlédl naše teorie i jejich uvedení v praxi. I pravil Hospodin: „Hle, jsou

zajedno v zaslepenosti blahobytem a slávou a mají jen jeden filosofický názor. A to je teprve počátek jejich státu. Nakonec nebudou moci ustoupit od ničeho, co si stát usmyslí provést. Nuže, sestoupíme a otevřeme jim oči, aby zahlédli svou hloupost, třebaže riskujeme, že si pak navzájem nebudou rozumět."

I otevřely se nám oči a s nimi mysl. Napadla nás nová řešení, teorie a světonázory se začaly množit. Tu se však ukázalo, že všechny nové myšlenkové proudy jsou protiústavní; a nastala bolestivá etapa očišťování kultu státu. Všichni odporovatelé jediné oficiální myšlenky museli předložit svůj názor k posouzení, aby se ukázalo, v čem se který z nich mýlí. Když ani po dobrotivé domluvě ze strany státu od svého omylu neupustili, museli být podle velikosti provinění posláni mimo službu, do vězení, vyhnanství, či na onen svět.

Teď jsme rozptýleni po celé zemi a jen někteří ze zbývajících dál budují utopický dokonalý stát. Naší zemi říkáme Bábel (to je Zmatek), že nám Hospodin otevřel oči a způsobil tak mnohost světonázorů, že nedopustil věčný diktát státu.

/Pavel Fořt

Gen 11,1-9 – Babylonská věž

Příběh o stavbě města a věže je jako mnoho příběhů Starého zákona naplněn velkou symbolikou, která na první pohled není dnešnímu čtenáři zřejmá. Napohled nevinné počínání zavání svévolí a magií – např. pojem cihla, ze kterých staví místo kamene odkazuje k označení božstva Měsíce. Staví, aby si učinili jméno, chtějí si sami zajistit život a existenci, a proto upadají do svévole. Účelem takových staveb ve starověku bylo přilákat božstvo a získat si je na svou ochranu. Bůh zasahuje zmatením jejich původně jednotné komunikace a zabraňuje tak, aby došli k něčemu ještě horšímu. Lidé si nedokáží porozumět a proto se rozptylují. Poukazuje se zde i na to, že bez Boha lidé nejsou schopni jednoty. Text je svým způsobem ironickým komentářem ke snahám asyrských králů vybudovat město jako symbol moci a sjednotit všechen lid, deportovaný z nejrůznějších částí dobytých území, jazykem v jeden panovníka poslušný národ.

Gen 11,1-9

1 Celá země byla jednotná v řeči i v činech. 2 Když táhli na východ, nalezli v zemi Šineáru pláň a usadili se tam. 3 Tu si řekli vespolek: „Nuže, nadělejme cihel a důkladně je vypalme.“ Cihly měli místo kamene a asfalt místo hlíny. 4 Nato řekli: „Nuže, vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si učiníme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi.“
5 I sestoupil Hospodin, aby zhlédl město i věž, které synové lidští budovali. 6 Hospodin totiž řekl: „Hle, jsou jeden lid a všichni mají jednu řeč. A toto je teprve začátek jejich díla. Pak nebudou chtít ustoupit od ničeho, co si usmyslí provést. 7 Nuže, sestoupíme a zmateme jim tam řeč, aby si navzájem nerozuměli.“ 8 I rozehnal je Hospodin po celé zemi, takže upustili od budování města. 9 Proto se jeho jméno nazývá Bábel (to je Zmatek) , že tam Hospodin zmátl řeč veškeré země a lid rozehnal po celé zemi.

Obětování Izáka

Dnes mě zavolal Bůh a řekl mi, že mám odejít do země Mórija. Tam na jedné hoře, mám obětovat svého jediného syna Izáka jako oběť zápalnou. Ví přece, že ho nade vše miluji. Ano, ví. Sám mi řekl: ,,Vezmi svého jediného syna, kterého miluješ...“ Miluji ho tak, jak jen otec může milovat svého syna, krev své krve. Nemám už jiného. Nejprve jsem přišel o Izmaela, vždyť Hagar jsem i s dítětem propustil, jak mi sám nakázal. A teď mám přijít i o Izáka? Což nestačí beránek, což nestačí kráva či holubice k zápalné oběti?

Zázračně má žena otěhotněla v tak vysokém věku. Učinilo nám to velikou radost i překvapení. I kdybych se rozhodl konat podle příkazu svého Boha, nemohu přece vzít své ženě jejího syna. Toho, kterého chovala v sobě po devět měsíců, v bolestech porodila a jehož tolik miluje. Jak velký bude její smutek, až přijde o jediného syna! Sára se bude ptát na Izáka, kde zůstal, co se s ním stalo. Jak jí to vysvětlím? Jak utěším její zármutek?

Avšak kdybych jí prozradil, co mi bylo uloženo, snažila by se mi v tom zabránit, možná i vlastním tělem. Co bych si jen počal? Postavil bych se po boku své ženy proti vůli Boží? Bůh by věděl, že jsem jí zpravil s vědomím, že ona mi bude bránit. Věděl by, že jsem se zdráhal vykonat jeho příkaz, zbavit se svého potomka, že jsem váhal konat jeho vůli.

A co řeknu Izákovi? Když mu řeknu, co ho čeká, uteče; a pak bych nemusel obětovat, co je mi nejmilejší. Schová se, Bůh se rozmyslí a můj syn se mi vrátí. Mohlo by se ovšem stát, že si Bůh najde Izáka sám, usmrtí ho mnohem ukrutnější a bolestivější smrtí a mě a milou Sáru pak také potrestá a zanevře na nás.

Proč Bůh zvolil zrovna mého syna? Něčím se mu snad Izák znelíbil? Nebo se snad rozpomenul na Izmaela a povolá ho zpátky? Nemohu vědět, co Hospodin zamýšlí. Nevím, co si počnu bez svého jediného syna, nevím ani, co bych si počal bez svého Boha! Nemohu neuposlechnout Pánův příkaz. Což smím svým konáním zvrátit Boží vůli? ...Ne, musím mu věřit. On je má jediná cesta...

Ach, jak jsem mohl pochybovat o příkazu Boha? Vždyť stál vždy při mně! Přec nebýt Boha, nebyli bychom těmi, kým jsme. Uzavřel se mnou smlouvu, přislíbil mi potomstvo, dal mi do věčného vlastnictví zemi Kanaán. A má žena, ačkoli devadesátiletá, porodila. Není již dost toho, co pro mě udělal? Jistě i nyní má nějaké plány. Zítra půjdu a obětuji Izáka, svého jediného syna.
Ať se stane vůle Boží!

Gen 22,1-19 – Obětování Izáka

Zdá se, že Abraham konečně žije v klidu a spokojenosti, neboť má syna, po kterém tolik toužil. Hospodin však chce vyzkoušet Abrahamovu poslušnost, Abraham se má rozejít s budoucností, kterou vidí ve svém synu. Boží příkazy jsou nejednou naprosto nepochopitelné lidskému rozumu, někdy se zdají být až kruté. Abraham se nezdráhá a nediskutuje. Příběh chce ukázat, že když člověk uposlechne Boha na slovo, dočká se předivných, avšak velmi dobrých věcí. Abraham neví, co se stane, ale věří Bohu, že jeho slovo o potomstvu tento požadavek nezmění. Neobchází Boží příkaz, třebaže po lidsku viděno, jejím vše ohroženo. Abraham obstál a osvědčil svou víru – stává se pro čtenáře jakýmsi vzorem víry. Čtenář má také poznat, že Hospodin je jiný, než krutí bohové pronárodů, které žádají lidské oběti. Ve spojitosti s Novým zákonem nabývá příběh další symbolické platnosti jako předobraz pro oběť Ježíšovu.

Gen 22,1-19

1 Po těch událostech chtěl Bůh Abrahama vyzkoušet. Řekl mu: „Abrahame!“ Ten odvětil: „Tu jsem.“ 2 A Bůh řekl: „Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Mórija a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím!“
3 Za časného jitra osedlal tedy Abraham osla, vzal s sebou dva své služebníky a svého syna Izáka, naštípal dříví k zápalné oběti a vydal se k místu, o němž mu Bůh pověděl. 4 Když se Abraham třetího dne rozhlédl a spatřil v dálce to místo, 5 řekl služebníkům: „Počkejte tu s oslem, já s chlapcem půjdeme dále, vzdáme poctu Bohu a pak se k vám vrátíme.“ 6 Abraham vzal dříví k oběti zápalné a vložil je na svého syna Izáka; sám vzal oheň a obětní nůž. A šli oba pospolu. 7 Tu Izák svého otce Abrahama oslovil: „Otče!“ Ten odvětil: „Copak, můj synu?“ Izák se otázal: „Hle, oheň a dříví je zde. Kde však je beránek k zápalné oběti?“ 8 Nato Abraham řekl: „Můj synu, Bůh sám si vyhlédne beránka k oběti zápalné.“ A šli oba spolu dál. 9 Když přišli na místo, o němž mu Bůh pověděl, vybudoval tam Abraham oltář, narovnal dříví, svázal svého syna Izáka do kozelce a položil ho na oltář, nahoru na dříví. 10 I vztáhl Abraham ruku po obětním noži, aby svého syna zabil jako obětního beránka . 11 Vtom na něho z nebe volá Hospodinův posel: „Abrahame, Abrahame!“ Ten odvětil: „Tu jsem.“ 12 A posel řekl:

„Nevztahuj na chlapce ruku, nic mu nedělej! Právě teď jsem poznal, že jsi bohabojný, neboť jsi mi neodepřel svého jediného syna.“ 13 Abraham se rozhlédl a vidí, že vzadu je beran, který uvízl svými rohy v houští. Šel tedy, vzal berana a obětoval jej v zápalnou oběť místo svého syna. 14 Tomu místu dal Abraham jméno „Hospodin vidí“. Dosud se tu říká: „Na hoře Hospodinově se uvidí.“ 15 Hospodinův posel zavolal pak z nebe na Abrahama podruhé:
16 „Přísáhl jsem při sobě, je výrok Hospodinův, protože jsi to učinil a neodepřel jsi mi svého jediného syna, 17 jistotně ti požehnám a tvé potomstvo jistotně rozmnožím jako nebeské hvězdy a jako písek na mořském břehu. Tvé potomstvo obdrží bránu svých nepřátel 18 a ve tvém potomku dojdou požehnání všechny pronárody země, protože jsi uposlechl mého hlasu.“
19 Abraham se pak vrátil k služebníkům. Vydali se spolu na cestu do Beer-šeby, neboť tam Abraham sídlil.

Izraelský bulvární měsíčník „Prak“ podává zprávu o plánovaném sňatku Izáka a Rebeky

Svatba roku je tu!
Dvě dobře situované rodiny, Abrahamova z Kanaánu a Náchorova z dalekého mezopotamského Aramu, se rozhodly spojit své osudy a majetky. Izák, syn slavného Abrahama a Sáry, si bude brát svou vzdálenou příbuznou Rebeku, dceru Náchora.

My vám přinášíme pikantní zajímavosti rovnou ze zákulisí. Věděli jste, že snoubenci se dosud neviděli? Víte jak probíhala volba nevěsty? Víte, kdo stál v pozadí celé inscenace? Přinášíme exkluzivní rozhovor s oběma hlavními aktéry! To a mnohem více se dozvíte na kameni číslo 1! Neváhejte a čtěte pokračování!

Pro osvětlení této nanejvýš sledované a utajované svatby musíme začít od začátku. Proslýchá se, že Abraham má smrt na jazyku a jeho poslední myšlenky patří jeho milovanému synu Izákovi. Je nutné mu opat-

řit ženu. Problém ale je, jakou? Kananejské ženy nejsou Abrahamovi dost dobré, a proto vyslal věrného agenta do svého rodiště. Jméno tohoto sluhy se nedostalo na veřejnost. Zřejmě to bude někdo z Abrahamových nejbližších přátel a služebníků.

A nyní začíná opravdové dobrodružství. Náš zdroj uvádí, že služebník dorazil k Náchorovu městu k večeru kolem šesté, měl hlad a žízeň. Modlil se prý urputně k Bohu, aby ihned poslal tu pravou dívku pro Izáka, která by dala napít jeho velbloudům a jemu by donesla oblíbený jablečný koláč.

V tom hle, Rebeka přichází, v jedné ruce kyblík na vodu, v druhé jablečný koláč. Dokonalá žena, pomyslel si služebník a nadšeně poklekl. Rebeka prý dovedla muže domů, představila ho svému bratrovi Lábanovi a zbytku rodiny.

Dříve než se agent vytasil s historkou, jak mu Hospodin pomohl najít nevěstu, obdaroval celou rodinu a hlavně Rebeku drahými šperky, šeky a jinými dary. Rebečin nosní kroužek váží dokonce přes padesát šekelů!

Dále šlo vše jak po másle. Rodina, rozveselená dary, se vším souhlasila. Rebeka se druhý den se slzami v očích rozloučila a odjela za svým neznámým miláčkem do Kanaánu.

V současné chvíli je Rebeka na cestě a Izák s napětím očekává, koho mu otcův posel přivede za nevěstu.

Jak bylo řečeno na začátku: Izák a Rebeka se ještě neviděli, zeptali jsme se jich na několik otázek, abychom zjistili, jestli se k sobě hodí a jaké bude jejich manželství.

Jaké je vaše oblíbené jídlo?
On: „Guláš z velblouda."
Ona: „Čolci na medu."

Jak si myslíte, že bude váš/e nastávající vypadat?
Ona: „Doufám, že bude vysoký, bude mít modré oči, tmavé vlasy a velké svaly."
On: „No musí být krásná jako moje maminka, to je jasné."

Jaké vlastnosti by měl/a mít?
On: „Musí být poslušná, tolerantní, čistotná a hodná."
Ona: „Musí být odvážný, chytrý a upřímný."

Kam bys chtěl/a jet na svatební cestu?
On: „Jel bych se podívat po svých pozemcích, jestli služebníci pilně kopou studny."
Ona: „Chtěla bych se podívat k moři, pláže, mušličky, to by bylo hezké..."

Jak si představujete šťastnou rodinu?
On: „No, radši bych měl jednoho syna, se kterým bych chodil na lov a rozuměl si s ním. Abych mu mohl odkázat svůj majetek..."
Ona: „Chtěla bych mít velkou rodinu, se kterou bych pořádala oslavy a hostiny jako u nás doma."

Z našeho interview jasně vyplývá, že Rebeku a Izáka čeká šťastný a dlouhý život. I přes to, že se nikdy neviděli, nikdy spolu nemluvili, se k sobě výborně hodí. Jediný problém by mohl nastat ve výchově dětí.

Další fantastické osudy našich celebrit čtěte již za několik měsíců, kdy se Rebečina karavana bude mílovými kroky blížit k domu Izáka. V dalším vydání Praku vám přineseme peprné podrobnosti ze svatby - kolik stály a jak vypadaly šaty, kteří významní hosté se zúčastnili a první reakce novomanželů.

Dozvíte se jen v **„Praku"**!

/Dagmar Ždychová

Gen 24,1-61 – Žena pro Izáka

Žena pro Izáka nemůže být vzata z kanaánských dívek, protože by byla ohrožena víra v Hospodina, na níž Abrahamovi velmi záleží. Proto vysílá svého služebníka, aby pro Izáka získal ženu z Abrahámova příbuzenstva. Příběh tak naznačuje problém odklonu od Hospodina vinou sňatků s cizinkami-pohankami. Žena pro Izáka je určena Boží prozřetelností, nikoliv pouhým lidským výpočtem, vždyť i Izák je dítětem zrozeným z Boží milosti a povolaným, aby se na něm a skrze něho naplňovalo Boží požehnání a přísliby pro potomstvo. Takové požehnání vyslovuje i Rebečina rodina, když ji propouští do nového domova. Rebeka má pak sehrát rozhodující roli v dějinách Božího vyvolení a povolání, když lstí dosáhne požehnání pro svého druhorozeného syna Jákoba. Příběh obsahuje odkazy na velmi staré tradice, jeho definitivní písemná podoba je však nejspíš až z doby královské.

Gen 24,1-4.10-34.49-54.57-61

1 Abraham byl stařec pokročilého věku. Hospodin mu ve všem požehnal. 2 I řekl Abraham
služebníku, správci svého domu, který vládl vším, co mu patřilo: „Polož ruku na můj klín. 3 Zavazuji tě
přísahou při Hospodinu, Bohu nebes a Bohu země, abys nebral pro mého syna ženu z dcer Kenaanců,
mezi nimiž sídlím. 4 Půjdeš do mé země a do mého rodiště a vezmeš odtamtud ženu pro mého syna
Izáka.“

10 Služebník tedy vzal deset velbloudů svého pána a jel. Vybaven všelijakými drahocen-
nostmi svého pána vydal se na cestu do aramského Dvojříčí, do města Náchorova. 11 Před měs-
tem zastavil velbloudy u studně s vodou. Bylo to navečer, v době, kdy ženy vycházívají čerpat vodu.
12 Tu řekl: „Hospodine, Bože mého pána Abrahama, dopřej mi to prosím a prokaž milosrdenství
mému pánu Abrahamovi. 13 Hle, stojím nad pramenem a dcery mužů města vycházejí čerpat vodu.
14 Dívce, která přijde , řeknu: Nakloň svůj džbán, abych se napil. Odvětí-li: ‚Jen pij, a také tvé vel-
bloudy napojím,‘ předurčil jsi ji pro svého služebníka Izáka. Podle toho poznám, že jsi mému pánu
prokázal milosrdenství.“ 15 Ještě než domluvil, přišla Rebeka, která se narodila Betúelovi, synu Mil-
ky, ženy Abrahamova bratra Náchora. Měla na rameni džbán. 16 Byla to dívka velmi půvabného
vzhledu, panna, muž ji dosud nepoznal. Sestoupila k pramenu, naplnila svůj džbán a vystoupila.

17 Služebník jí přiběhl naproti a řekl: „Dej mi prosím doušek vody ze džbánu!“ 18 Odvětila: „Jen se
napij, můj pane.“ A rychle spustila džbán na ruku a dala mu pít. 9 Když mu dala napít, řekla: „Načer-
pám i tvým velbloudům, aby se napili.“ 20 Rychle vylila vodu ze svého džbánu do napajedla a znovu
odběhla ke studni čerpat, aby napojila i všechny jeho velbloudy. 21 Muž ji přitom mlčky pozoroval,
aby poznal, zda Hospodin dává jeho cestě zdar, či nikoli. 22 Když se velbloudi napili, vzal muž zlatý
nosní kroužek o váze půl šekelu a dva náramky pro ni o váze deseti šekelů zlata. 23 Řekl: „Pověz mi
prosím, čí jsi dcera? Bylo by pro nás v domě tvého otce místo k přenocování?“ 24 Odvětila mu: „Jsem
dcera Betúela, syna Milky, kterého porodila Náchorovi.“ 25 A dodala: „Slámy i obroku máme dost,
i místo k přenocování.“ 26 Tu padl muž na kolena, klaněl se Hospodinu 27 a řekl: „Požehnán buď
Hospodin, Bůh mého pána Abrahama, že od mého pána neodňal své milosrdenství a svou věrnost.
Dovedl mě až do domu bratří mého pána.“
28 Dívka odběhla a oznámila rodině své matky, co a jak se stalo. 29 Rebeka měla bratra jménem
Lábana. Lában běžel ven k tomu muži u pramene. 30 Viděl totiž nosní kroužek a na sestřiných rukou
náramky a slyšel slova své sestry Rebeky, o čem s ní ten muž mluvil. Přišel k tomu muži, který dosud
stál u velbloudů nad pramenem, 31 a řekl: „Pojď, požehnaný Hospodinův! Proč stojíš venku? Už jsem
připravil dům i místo pro velbloudy.“ 32 I vešel ten muž do domu a odstrojil velbloudy. Lában dal
velbloudům slámu a obrok; jemu a jeho mužům dal vodu k umytí nohou. 33 Pak dal před něho pro-
střít, aby pojedl. On však řekl: „Nebudu jíst, dokud nevyřídím svou záležitost.“ Lában odvětil: „Mluv.“
34 Pravil tedy: „Jsem služebník Abrahamův. 37 Mne pak můj pán zavázal přísahou: ‚Nevezmeš pro
mého syna ženu z dcer Kenaanců, v jejichž zemi sídlím. /.../

49 A teď mi povězte, chcete-li mému pánu prokázat milosrdenství a věrnost. Ne-li, povězte
mi, a já se obrátím napravo nebo nalevo.“ 50 Lában i Betúel odpověděli: „Toto vyšlo od Hospodina
a my nemůžeme tobě říci ani zlé ani dobré. 51 Hle, tady je Rebeka. Vezmi si ji a jdi, ať se stane ženou
syna tvého pána, jak mluvil Hospodin.“ 52 Jakmile Abrahamův služebník uslyšel jejich slova, poklonil
se Hospodinu až k zemi. 53 Potom vyňal stříbrné a zlaté předměty a látky a dal je Rebece, též jejímu
bratrovi a její matce dal vzácné dary.

54 Pak jedli a pili, on i mužové, kteří byli s ním, a přenocovali. Když ráno vstali, řekl: „Pro-
pusťte mě k mému pánu.“ 57 Odvětili: „Zavoláme dívku a zeptáme se přímo jí.“ 58 Zavolali Rebeku
a otázali se jí: „Půjdeš s tímto mužem?“ Řekla: „Půjdu.“ 59 Propustili tedy svou sestru Rebeku a její
chůvu i Abrahamova služebníka a jeho muže. 60 Rebece požehnali slovy: „Sestro naše, buď matkou

nesčíslných tisíců, tvé potomstvo ať obsadí bránu těch, kteří je nenávidí!“ 61 Rebeka a její dívky vsedly hned potom na velbloudy a následovaly toho muže. Tak dostal služebník Rebeku a odešel.

Exodus

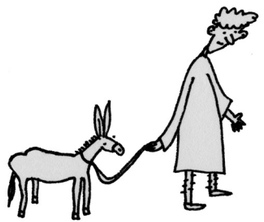

Druhá biblická kniha se nazývá Exodus, tedy „vyjití“. Hlavní událostí této knihy je právě vyjití – vysvobození Izraelitů z egyptského otroctví pod Mojžíšovým vedením. Toto vysvobození zůstalo v paměti vyvoleného národa Izraele jako největší Boží čin jeho historie. K němu se také pojí vyhlášení Zákona a uzavření Smlouvy Boha s lidmi na Sinaji. Nemalé místo zde také zaujímají ustanovení pro život a bohoslužbu. Kniha Exodus vznikala v delším časovém období a proces jejího utváření byl značně složitý. Opět má více pramenů a dlouhé ústní tradice. Vzdálenost doby, kdy tato kniha dostala výslednou podobu, od událostí, které popisuje je poměrně velká – víc než půl tisíciletí, proto ji nemůžeme brát za historicky přesnou, přesto však s největší pravděpodobností obsahuje spolehlivý historický základ. Na historii zde líčenou je třeba pohlížet jako na uskutečňování Božího plánu s lidstvem prostřednictvím vyvoleného národa, a to i přes lidský vzdor, jak na straně utlačovatelů Izraele, tak v Izraeli samém. Hospodin zasahuje do dějin jako zachránce utiskovaných, působí vítězství bez-

branných, poráží mocného nepřítele. Vysvobozenému národu pak dává směrnice pro život ve svobodě a neodvolatelnou smlouvou s ním zpečeťuje vztah, který byl vysvobozením navázán.

Zatoulaná ovce

Vítr nestačil vymazat z prachu vyprahlé země otisk drobného ovčího kopýtka, když se nad ním se zájmem sklonil muž úctyhodného zevnějšku. Oděn byl po midjanském způsobu, jen úprava jeho vlasů prozrazovala egyptský původ. Se samozřejmostí znalce bez zaváhání určil směr, odkud zvíře přišlo a kudy se ubíralo dál.

„To by tak ještě scházelo," pomyslel si Moše, „přijít o další ovci! Byla by to tento měsíc už čtvrtá. Tři jsem před Jitrem ještě nějak ututlal, ale každá další zvyšuje riziko, že na to přijde. Ne, není špatný tchán, ale zdá se, že mi stále ještě nevěří. Ještě jsem neviděl nikoho tak důkladně přepočítávat stáda, jak to každý večer dělá on. Co mám dělat, když jsem na práci dočista sám. Ani pořádné psy mi nedá, škrt jeden... Už to nebude dlouho trvat a v milovaném Geršomovi budu mít zdatného pomocníka." Vnitřní monolog krátil Mošemu čas. Ráznými kroky pronásledoval zatoulané dobytče a za ním poslušně cupitalo dvousethlavé stádo drahocenných oveček a koz jeho tchána Jitra.

Ze stepi začala před Mošem vystupovat majestátná hora. Nemohl se mýlit; byla to Elohimova hora, hora Choreb. Nelitoval této zacházky, vždy ho pohled na Choreb tak nějak vzruší. Když se pokochal pohledem na Elohimovu horu, vyběhl na nejbližší vyvýšené místo a rozhlížel se, neuvidí-li již pronásledovanou ovečku. Rozhlížel se dlouze, když se jeho pohled zaměřil na jisté místo. Jeho tvář prozrazovala, že nač hledí, není hledané zvíře.

Tvář člověka, který objevil co usilovně hledá, vypadá rozhodně jinak. Moše zíral směrem k Chorebu. Jeho pozornost upoutal malý, červenožlutý bod na úpatí hory. „Aby to byl tak oheň! Kdyby shořelo i to málo přeschlé trávy a keřů, je z krajiny úplná poušť," honilo se mu hlavou, zatímco upřeně pozoroval výjev v dáli. S napětím čekal, kdy se oheň, který již bezpečně rozeznával, rozšíří dál a vzduch naplní důvěrně známý dráždivý dým. Ale co to? Malý, ohnivý bod se ani nezvětšuje, ani nezmenšuje. „To stojí za prozkoumání! Ovce neovce, jdu tam, to musím vidět! A třeba ho stačím uhasit, než způsobí škodu." Jak se Moše přibližoval, stále jasněji viděl, co se děje, a čím jasněji viděl, tím méně to chápal. Viděl keř, který hořel plamenem, ale když si uvědomil, jak dlouho hoří, bylo mu jasné, že při velikosti keře a síle větví by už z keře nemělo zbýt víc než hromádka popela. A přece!
Keř tu stále byl celý a stále hořel... „U všech božstev, co to má být? Tak to jsem jaktěživ neviděl! Škoda, že tu není Aharon, ten má rád všelijaké takové zvláštní věcičky!" Jak se zvolna, zvědavě přibližoval k místu, kde hořel keř, stalo se něco zvláštního. Uslyšel tajemný hlas, ale ne že by ušima, vycházel jakoby z Mošeho nitra. A přesto to nebyl hlas Mošeho, ani jeho svědomí, ničeho takového, ale zcela jistě hlas jiného.
„Moše, Moše!"
„Tady jsem."

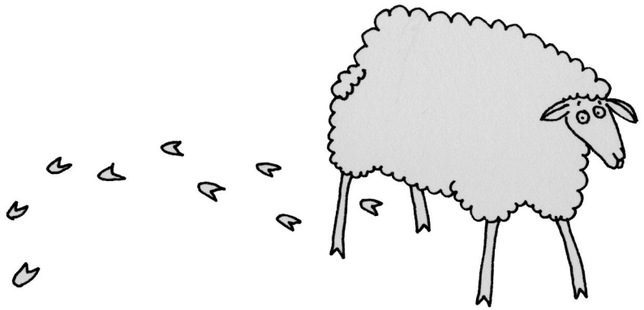

Hlas pokračoval: „Nepřibližuj se sem. Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je země svatá." Moše si poslušně zul oba opánky. Tento jindy sebejistý muž, který neváhal nejednou vztáhnout ruku na jiného člověka (ach, jako tenkrát v Egyptě!), teď stojí bosý, zmatený... poslušný, a ani neví komu. Neznámý hlas, i když ho tak nikdy předtím neslyšel, mu připadal tak nějak povědomý, snad až důvěrně známý. Hlas pokračoval: „Já jsem Elohim tvých otců: Bůh Abrahamův, Bůh Jischakův a Bůh Jaakobův."

Ach ano, vždyť zná ono božstvo svých otců! Jak by neznal! Proto se mu zdál povědomý ten hlas - vždyť se mu snažil podle svých možností už léta sloužit. Moše si z úcty a bázně před velkým Elohim zahalil tvář. „Moše, křik mého lidu, který je krutě utiskován v Egyptě, a jeho nářek mi drásá srdce. Jdu, abych svůj lid vytrhl z rukou Egypťanů, a přivedl je do země oplývající mlékem a medem. Nuže, pojď, pošlu tě k faraónovi, abys vysvobodil syny Jisraelovy z Egypta."
Moše zalapal po dechu: „Co jsem zač, abych mohl něco takového učinit? Nejsem nic!"
„Já budu po celou dobu s tebou, Moše. To ti bude znamením; až vysvobodíš lid z Egypta, budete mi sloužit na této hoře, na které teď spolu rozmlouváme."
„Dobře, mé božstvo, půjdu, jak si přeješ. Až za nimi přijdu a řeknu „Bůh vašich otců mě k vám posílá," a oni se zeptají, kdo to jako má být, copak jim asi řeknu?"
„Jsem, který jsem! To jim řekni: On, který je, mě k vám posílá. To je navěky mé jméno. Řekni jim: Zjevil se mi On, který je, Bůh Abrahamův, Bůh Jischakův a Bůh Jaakobův a poslal mě za vámi. On vás vyvede z područí Egypťanů, z otroctví do země oplývající mlékem a medem." A Ten, který je pokračoval, k velkému překvapení Mošeho: „Půjdeš spolu se staršími lidu za faraónem a řeknete mu, že jste se potkali s Bohem Hebrejů a že mu chcete jít obětovat do pouště na vzdálenost tří dnů u příležitosti jeho slavnosti. Když vás neuposlechne, budu bít Egypťany nezhojitelnou ranou. Já budu s vámi."
„Ale vždyť mi to neuvěří. Zní to příliš fantasticky! Řeknou, „blázníš, nikdo se ti nezjevil."
„Co to máš v ruce?" pravil Ten, který je.
„Hůl," odvětil Moše.
„Hoď ji na zem!"
Moše poslechl a z hole je rázem svíjející se had.
„Chyť ho za ocas," nařídil hlas Mošemu - a hle, z hada je zase stará dobrá hůl.
„Vlož si ruku za ňadra," přikázal Bůh. Moše tak učinil, a když ruku ze záňadří vytáhl, byla celá bílá malomocenstvím. „Vlož ji tam zpět" – a hle, ruka byla opět zdravá jako dřív. „A pokud neuvěří ani těmto

znamením, nabereš vodu z Nilu a naleješ ji na suchou zem. Z té vylité vody se stane krev."

Moše cítil, jak ztrácí půdu pod nohama. Je jasné, že tento Bůh je mocný, že je s to uskutečnit, co si umínil. Ale proč si k tomu vybral zrovna Mošeho? A zrovna teď, když se jim začalo se Sipporou obstojně dařit. Je tu jistá naděje, že by mohl zanedlouho převzít po Jitrovi vedení kmene. Syn Geršom se má čile k světu, své vrstevníky převyšuje důvtipem i zdatností. Proč právě teď, když se zdá, že mu ke štěstí moc nechybí? Tady v Midjanu nikdo neví o zpropadené příhodě s oním nešťastným egyptským drábem... Tak proč se do Egypta vracet? A přímo na faraónův dvůr! Nesmysl!

„Prosím, můj Pane, Ty, který jsi, neměj mi to za zlé, ale vždyť ty sám nejlíp víš, jak jsem neohrabaný, co se řeči týká. Než já se vždycky vymáčknu! A když jsem nervózní, koktám. A to vezmi, s prominutím, jed na to, že před jisraelskými předáky, natož před samým faraónem, nervózní budu! Vždyť se mi akorát tak vysmějí. Ne, to není úkol pro mě."

„Moše, příteli, kdo ti dal jazyk? Kdo ti dal schopnost mluvit, o které říkáš, že je tak slabá? Kdo působí, že je člověk němý nebo hluchý, že vidí nebo slyší? Nejsem to snad já, Jsem, který jsem? Pojď Moše, příteli, já budu s tvými ústy, já sám ti vložím správná slova do úst."

Mošemu došly argumenty. Stojí tu bosý a přemožený. V jeho nitru se odehrává těžký boj. Něco ho na dobrodružství láká, ale rozum říká jasné ne! Jak to vysvětlí Sippoře? Není sice dokonalá manželka, ale jinou nemá a nechce o ni přijít. Cožpak by to mohla pochopit? Ze zajištěné budoucnosti do naprosté nejistoty, nebezpečí. Jako by slyšel její hlas, v poloze jemu nejnepříjemnější: „Moše, ty ses dočista zbláznil! Přeskočilo ti na stará kolena? Máš rozum?". Ne, to přeci nejde. Nabídka je to pěkná, ale pro jiného. „V mojí situaci je to nemyslitelné," uzavřel

Moše v duchu svoje úvahy. „Můj Pane, Jsi, který jsi, děkuji pěkně za lákavou nabídku. Neměj mi to za zlé, opravdu to nejde, pošli si koho chceš. Při mých řečových schopnostech bude každý jiný mnohem vhodnější, než já."

Tu se s Mošem zachvěla zem a on ve svém srdci pocítil něco, co se nedá nazvat jinak, než hněv Boží. „Moše! Dám ti tvého bratra Aharona! On mluví dobře, on bude mluvit místo tebe! Má slova, která ode mě uslyšíš, budeš vkládat do jeho úst!" „A-al-le... j-já..."

(...)

Mojžíš vztáhl ruku nad moře, a když nastávalo jitro, moře opět nabylo své moci. Egypťané utíkali proti němu a Hospodin je vehnal doprostřed moře. Vody se vrátily, přikryly vozy i jízdu celého

faraónova vojska, které vešlo za Izraelci do moře. Nezůstal z nich jediný. Ale Izraelci přešli středem moře po suchu a vody jim byly hradbou zprava i zleva. Onoho dne zachránil Hospodin Izraele z moci Egypta. Izrael viděl na břehu moře mrtvé Egypťany. Tak uviděl Izrael velikou moc, kterou osvědčil Hospodin na Egyptu. Lid se bál Hospodina a uvěřili Hospodinu i jeho služebníku Mojžíšovi.

/Milan Geiger

Ex 3,1-20; 14,27-31 Mojžíš a hořící keř

Příběh mluví o setkání Mojžíše s Hospodinem, kde se mu Hospodin představí a pošle jej vyvést Izrael z Egyptského otroctví. Z poklidného pasteveckého života Mojžíše vytrhne osobní setkání se zvláštním úkazem – Hospodinem přebývajícím v hořícím keři, který Mojžíše připravuje na jeho poslání. Bůh se ohlašuje jako Bůh jeho předků, aby byl Mojžíš ujištěn, že to není nikdo jiný než ten, který si vyvolil jeho rod za svůj lid. Hospodin se zastává utištěných, vystupuje proti moci a bohatství, které byly vytvořeny vykořisťováním a zotročováním lidí. Bůh ale přichází také ke zcela konkrétnímu člověku, aby ho zachránil a povolal k úkolu, pro který ho vybaví a povzbudí příslibem své neustálé bezpodmínečné přítomnosti, která provází celé Mojžíšovo poslání a činí z něj Boží velkolepé dílo. V tom se stává Mojžíš určitým vzorem Božího jednání s člověkem.

Ex 3,1-20; 14,27-31

1 Mojžíš pásl ovce svého tchána Jitra, midjánského kněze. Jednou vedl ovce až za step a přišel k Boží hoře, k Chorébu. 2 Tu se mu ukázal Hospodinův posel v plápolajícím ohni uprostřed trnitého keře. Mojžíš viděl, jak keř v ohni hoří, ale není jím stráven. 3 Řekl si : „Zajdu se podívat na ten veliký úkaz, proč keř neshoří."

4 Hospodin viděl, že odbočuje, aby se podíval. I zavolal na něho Bůh zprostředku keře: „Mojžíši, Mojžíši!" Odpověděl: „Tu jsem." 5 Řekl: „Nepřibližuj se sem! Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá." 6 A pokračoval: „Já jsem Bůh tvého otce, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův

a Bůh Jákobův.“ Mojžíš si zakryl tvář, neboť se bál na Boha pohledět. 7 Hospodin dále řekl: „Dobře jsem viděl ujařmení svého lidu, který je v Egyptě. Slyšel jsem jeho úpění pro bezohlednost jeho poháněčů. Znám jeho bolesti. 8Sestoupil jsem, abych jej vysvobodil z moci Egypta a vyvedl jej z oné země do země dobré a prostorné, do země oplývající mlékem a medem, na místo Kenaanců, Chetejců, Emorejců, Perizejců, Chivejců a Jebúsejců. 9Věru, úpění Izraelců dolehlo nyní ke mně. Viděl jsem také útlak, jak je Egypťané utlačují. 10Nuže pojď, pošlu tě k faraónovi a vyvedeš můj lid, Izraelce, z Egypta.“

11 Ale Mojžíš Bohu namítal: „Kdo jsem já, abych šel k faraónovi a vyvedl Izraelce z Egypta?“ 12 Odpověděl: „Já budu s tebou! A toto ti bude znamením, že jsem tě poslal: Až vyvedeš lid z Egypta, budete sloužit Bohu na této hoře.“ 13 Avšak Mojžíš Bohu namítl: „Hle, já přijdu k Izraelcům a řeknu jim: Posílá mě k vám Bůh vašich otců. Až se mě však zeptají, jaké je jeho jméno, co jim odpovím?“ 14 Bůh řekl Mojžíšovi: „JSEM, KTERÝ JSEM.“ A pokračoval: „Řekni Izraelcům toto: JSEM posílá mě k vám.“

15 Bůh dále Mojžíšovi poručil: „Řekni Izraelcům toto: ‚Posílá mě k vám Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.‘ To je navěky mé jméno, jím si mě budou připomínat od pokolení do pokolení. 16 Jdi, shromáždi izraelské starší a pověz jim: ‚Ukázal se mi Hospodin, Bůh vašich otců, Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, a řekl: Rozhodl jsem se vás navštívit, vím , jak s vámi v Egyptě nakládají, 17 a prohlásil jsem: Vyvedu vás z egyptského ujařmení do země Kenaanců, Chetejců, Emorejců, Perizejců, Chivejců a Jebúsejců, do země oplývající mlékem a medem.‘ 18 Až tě vyslechnou, půjdeš ty a izraelští starší k egyptskému králi a řeknete mu: ‚Potkal se s námi Hospodin, Bůh Hebrejů. Dovol nám nyní odejít do pouště na vzdálenost tří dnů cesty a přinést oběť Hospodinu, našemu Bohu.‘

19 Vím, že vám egyptský král nedovolí jít, leda z donucení. 20 Proto vztáhnu ruku a budu bít Egypt všemožnými svými divy, které učiním uprostřed něho. Potom vás propustí.

Ex 14,27-31

27 Mojžíš vztáhl ruku nad moře, a když nastávalo jitro, moře opět nabylo své moci. Egypťané utíkali proti němu a Hospodin je vehnal doprostřed moře. 28 Vody se vrátily, přikryly vozy i jízdu celého faraónova vojska, které vešlo za Izraelci do moře. Nezůstal z nich ani jediný. 29 Ale Izraelci přešli prostředkem moře po suchu a vody jim byly hradbou zprava i zleva. 30 Onoho dne zachránil Hospodin Izraele z moci Egypta. Izrael viděl na břehu moře mrtvé Egypťany. 31 Tak uviděl Izrael velikou moc, kterou osvědčil Hospodin na Egyptu. Lid se bál Hospodina a uvěřili Hospodinu i jeho služebníku Mojžíšovi.

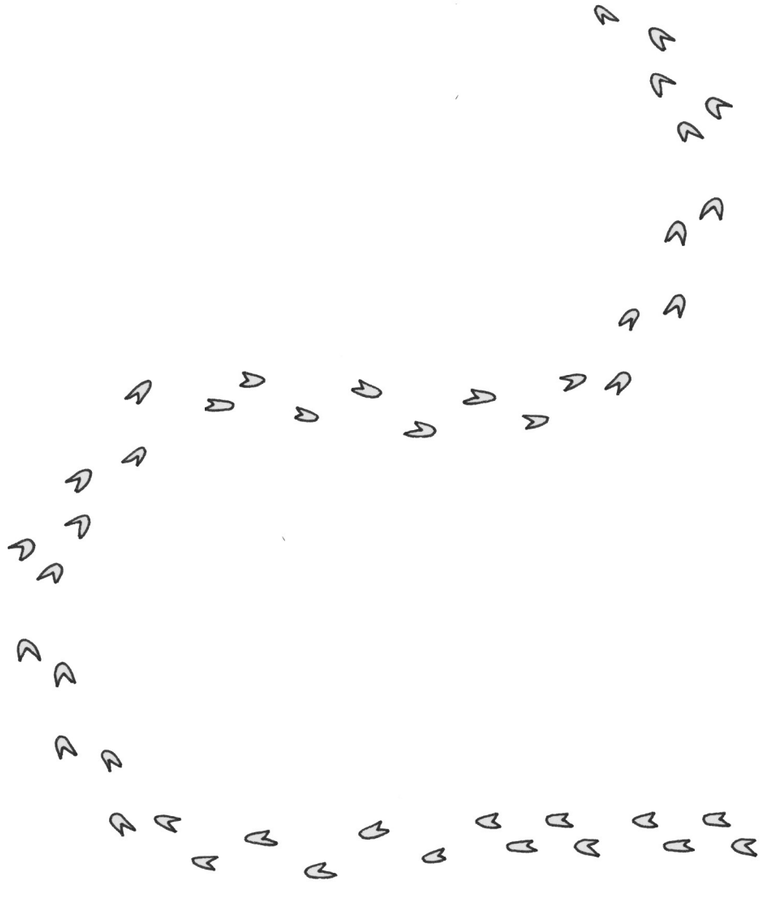

Z deníků Elsáfana, syna Uzíelova, o vyjití z Egypta

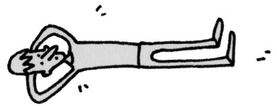

Historicko-kritický úvod:

Svitky z nově objevené dvanácté kumránské jeskyně, které v září 2010 způsobily poprask v odborných kruzích a jejichž znění bylo v lednu 2011 již částečně publikováno, se nyní alespoň v několika ukázkách dostávají i k českému čtenáři.

V následujícím textu přinášíme plné znění zlomku 12QS3, pracovně nazvaného „Deníky Elsáfana, syna Uzíelova, o vyjití z Egypta“.

Pokud jde o historické pozadí, panují mezi badateli dosud ostré spory. Prof. Aamter z Katolické univerzity v Lovani se domnívá, že se jedná o přepis autentického deníku ze třináctého století

před Kristem, tedy dokument starší než samotné kanonické podání. Podle většiny badatelů však jde spíše o apokryf z počátku dvacátého prvního století po Kristu. Této interpretaci nasvědčují i plastové desky, v nichž byl svitek uchován. Bližší ohledání navíc ukázalo, že svitek ve skutečnosti není svitek, ale šestero bělených papírů formátu A4. Badatelé z Paleografického centra Harvardské univerzity také přesvědčivě vyvrátili hypotézu, že text byl nanášen brkem či seříznutým rákosem. Naopak, byl nanesen laserovou tiskárnou (konkrétně se jedná o font Times New Roman velikosti 12).

Obsahovou stránku nalezeného „svitku“ necháváme prozatím, vzhledem k dosud živému sporu o datování, bez komentáře.

Text svitku:

12. 3.
Cihly.

13 3.
Cihly.

14. 3.
Cihly.

15. 3.
Cihly.
Žena už zas vaří.
K večeři hrnec plný masa a cibule. Cibuli můžu.

16.3.
Cihly.

17.3.
Dnes volno.

Egypťané zas něco slaví. Ještě, že mají těch bohů tolik. Lehl jsem si na dvorek a pozoroval brav a skot (důvěrně tak naší ovci a krávě říkám – zní to vznešeněji a vypadá to pak, že jich je víc). Snil jsem si skopové a hovězí sny a celý den jsem prospal.

18.3.
Cihly.
Večer byl u nás na návštěvě otec – právě se vrátil z rady starších, tak se stavil. Říkal, že z Midjánu přišli dva vousáči – jeden prý uměl řečnit, druhý zas předváděl kejkle s holí. Každopádně táta byl z toho jejich kouzlení docela vedle a pořád vykládal, že naše poroba brzy skončí a taky něco o bohu, co si říká Hospodin a který nás pod vedením těch dvou údajně vyvede z Egypta ven. I ostatní starší se těmi čáry zřejmě nechali přesvědčit. Táta mluvil a mluvil – ani cibuli a maso nechtěl. Už chudák stárne. Vždycky to byl snílek.

19.3.
V Góšenu se už o nikom jiném nemluví. Ten, co umí řečnit, se jmenuje Áron a ten druhý Mojžíš. Starej Geršón pamatuje taky jednoho Mojžíše, co prý před lety ubil na stavbě Egypťana. Pak někam zmizel. Ani bych se nedivil, kdyby to byl ten samý. Podezřelí jsou ti vousáči oba.

20.3.
Cihly.

21.3.
Cihly.
Chlapi v práci říkali, že ten Mojžíš se za nás postaví a vymůže lepší pracovní podmínky. Šímeí se o přestávce strašně rozohnil a začal hlasitě vykřikovat něco o vlastnících výrobních prostředků, o základnách a nadstavbách. Pak přišel dozorce s bičem a Šimeí zmlknul. Netuším, co to plácal, ale je fakt, že dřiny je stále víc.

22.3.
Cihly. Šimeí svolal schůzi a zvolili jsme Mojžíše (v nepřítomnosti) předsedou odborů.

23.3.
Cihly, cihly, cihly, pořád cihly a nejbližší svátek v nedohlednu.
Předseda měl prý dnes první jednání s faraónem.

24.3.
Tak ode dneška si slámu na cihly sbíráme sami. Mojžíš!

25.3.
Sběr slámy, výroba cihel.

26.3.
Sláma a cihly. Nestíháme dodávky. Chlapi remcají. Máme se hůř, než jsme se měli.
Ti dva pokáleli naši pověst u faraóna a jeho služebníků.

27.3.
Šimeí svolal schůzi. Sesadili jsme Mojžíše (v nepřítomnosti) z čela odborů. Předsedou zvolen Šimeí.

28.3.
Přes den sláma a cihly. K večeři hrnec masa a cibule.

2.4.
Táta přišel na večeři. Pořád mu věří. Má hlavu plnou snů o zaslíbené zemi...

3.4.
Mojžíš nemá mandát, ale dál s faraónem vyjednává. To jsem zvědavý, na co se můžeme těšit. Teď si budeme slámu na cihly nejspíš sami i vyrábět.

4.4.
V Nilu teče krev a nejen v Nilu. Žena se zhroutila. Celý večer jsem jí utěšoval a stejně odmítla vařit.
Naše studna je překvapivě v pořádku.

5.4.
Tady v Góšenu je voda dál pitná, ale na druhém břehu Egypťané hloubí studny. Dostal jsem neplacené volno. Manželka se uklidnila. Večer jsme si sedli na břeh a pozorovali rudý obzor a rudý Nil a zarudlé Egypťany, jak hloubí.

11.4.
Krev opadla. V Nilu je zas voda a my zas zpátky u cihel.

12.4.
K večeři žabí stehýnka. Jsou teď k dostání nebývale levně. Egypťané truchlí – hlavně prodavačky žab.

13.4.
Večer jsme se ženou na břehu chroupali stehýnka od včera a sledovali Egypťany, jak marně válčí s komáry.

14.4.
Totéž jako včera, jen dnes mouchy namísto komárů. Už dlouho jsem se tak nepobavil.
Přišel otec. Snažil jsem se s ním sdílet svou radost, ale jen mi vyčetl, že kvůli takovým jako já nás Hospodin do zaslíbené země určitě nepovede. Pořád ta jeho zaslíbená země...

18.4.
Dobytčí mor. Mojžíš je machr.

20.4.
Práce dál stojí. Egypťané – včetně poháněčů – zápasí s vředy hnisavých neštovic.
Žena navařila dvojnásobný kotel masa a cibule. Za západu slunce jsme pak poslouchali cvrkot cikád a úpění z protějšího břehu.

23.4.
Otec tvrdí, že co se děje těm na druhém břehu, není pro naše pobavení, a že Egypťané trpí jen

proto, že nás faraón nechce pustit do zaslíbené země. Ale teď, když ubylo dřiny, je v Góšenu celkem fajn. Ačkoliv možná tam, kam nás chce Mojžíš vést, bude ještě míň práce a o to víc jídla a pití. Otec tvrdí, že jsem vůbec nic nepochopil a jen cosi básnil o svobodě dětí Božích. I na krupobití se s námi odmítl dívat.

24.4.
Pražené kobylky.

28.4.
Ten kotouč, co věčně spaluje Egypt, teď tři dny nevylezl.
Sedmdesát dva hodin v posteli.
Blaho.

2.5.
K večeři beránek. Pečený na ohni. Museli jsme ho sníst ve spěchu, navíc i s hlavou, nohama a vnitřnostmi. Ale co bych pro toho pašáka Mojžíše neudělal. Za to divadlo v posledních týdnech si to určitě zaslouží.

3.5.
Tak prý smíme jít. Faraón nás pustil. Táta básní o zaslíbené zemi, Šímeí zas o osvobození dělnické třídy. Nadšenci. Co nadělám. Vezmu ovci, krávu, nu... a půjdu.

4.5.
Oblakový sloup nás vede směrem k moři. Paráda, už dlouho jsem se v něm nekoupal. Pořád jen ten smrdutý Nil. (Šimeí se sice ohání těmi svými odbory, ale dovolenou na pláži nám nevymohl ani jednou).

5.5.
Můj brav i skot, i celý rod je unaven.

6.5.
Ovce, kráva, manželka a otec už opravdu nemůžou dál.

7.5.
Tábořím u Rákosového moře před Pí-chírótem kousek od Migdólu. To aspoň tvrdí otec. Mně je celkem jedno, jak se to tu jmenuje. Vyzkoušel jsem nové plavky, co mi žena ušila. Ukázalo se, že papyrus není nejlepší materiál.

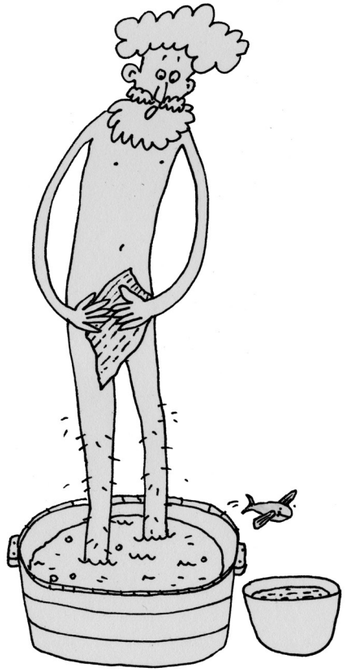

8.5.
Chtěl jsem se zas koupat, ale když jsem už už lezl do vody, Mojžíš vztáhl ruku a moře bylo pryč. Místo dovolené na břehu mě čekalo plahočení po dně.

9.5.
Pohled na znovu zaplavené Rákosové moře mi zvedl náladu. Koupu se rád, ale tentokrát mi nevadilo, ani když se koupali Egypťané. Mimochodem, Mirjam to s bubínky umí.

10.5.
Žena žárlí. Vyhrožovala, že teď už žádné maso a cibuli vařit nebude.
Hmm... Ani kdyby chtěla. Z čeho taky. Tady.

13.5.
Kam jsi nás to zavlekl, Mojžíši?

16.5.
Jak nám bylo blaze tehdy v Góšenu, nad cihlami.

17.5.
Zdává se mi o něžných dotecích poháněčova biče.

19.5.
Nemáme co pít. Šímeí obnovil odbory. V Mojžíšovi teď vidí vykořisťovatele a žádá vodu.

20.5.
Vida, že to jde. Stačí ho trochu skřípnout a vody je hned dost. Ale stejně... proč se mám vláčet touhle kamennou pustinou?

23.5.
Ráno uhynul můj brav.

27.5.
Skot sněden. Co teď?

3.6.
Říkají tomu mana. Je to bílé, sladké, chutná to dobře a dají se toho nabrat celé koše. Poslal jsem ženu, ať sbírá.

4.6.
Ten pach!

10.6.
Křepelčí pečeně na maně. Dobrota. Život není tak zlý.

25.6.
Mana.

12.7.
Pořád mana.

26.7.
Pořád mana!

1.8.
Mojžíš zas poučuje, abychom nereptali. Ale proč ne? Vždyť co máme tady a co bylo tam?
Vzpomínám na ryby, které jsem měl v Egyptě, na okurky a melouny, na pór, cibuli a česnek.
Jsme už celí seschlí a nevidíme nic jiného než manu.

2.8.
Otec mě kárá, ať se nerouhám. Pořád věří na tu pohádku o zaslíbené zemi.
Je o třicet let starší, ale někdy se chová jako dítě. Ach jo! Jako by nestačila manželka se svými záchvaty.

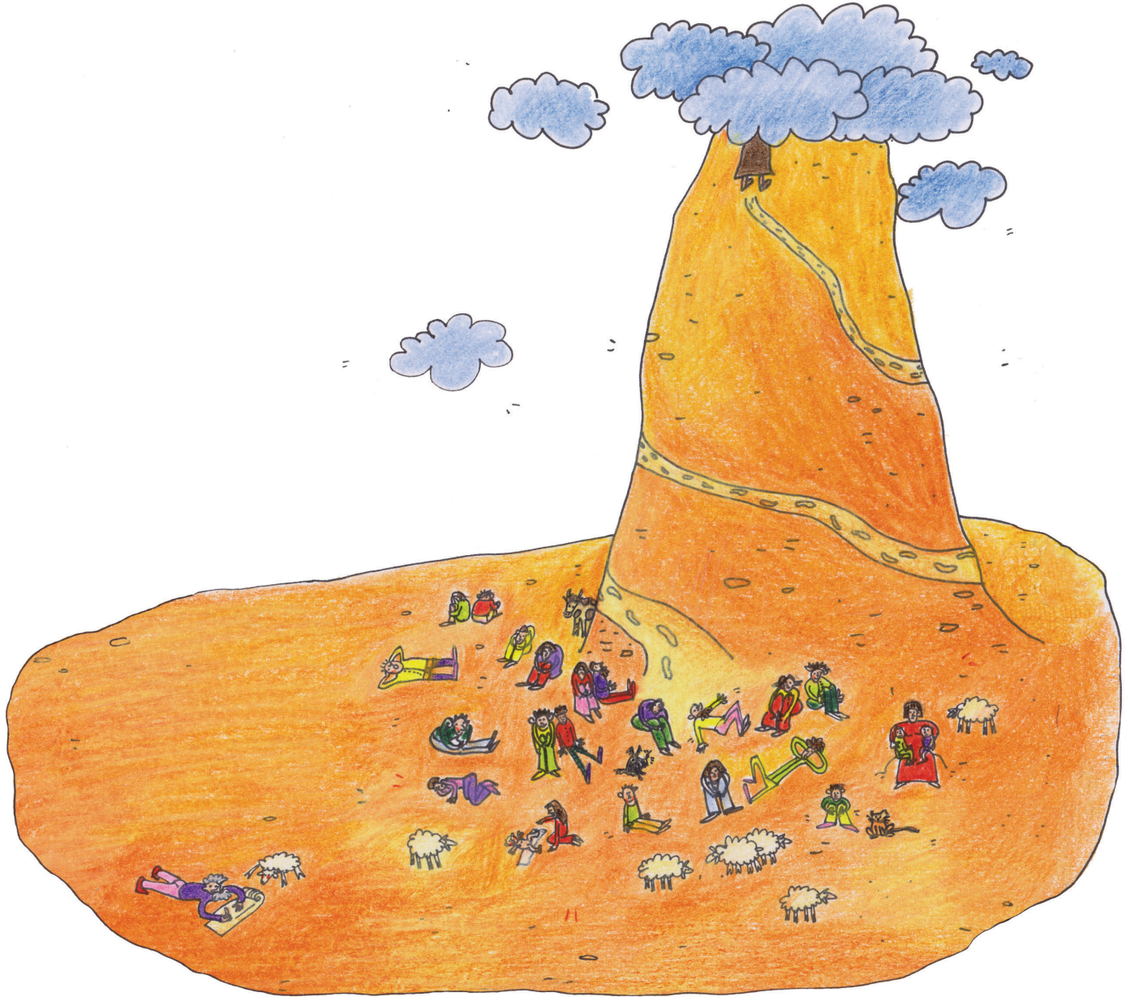

Teď ještě on... Buď vykládá ty své bláznoviny o svobodě, medu a strdí a já nevím čem, anebo mě poučuje. Jo, rodiče si nevybereš.

25.8.
Zastavili jsme pod takovou hodně vysokou horou.

2.9.
Hora je celá zahalená v oblaku. Mojžíš se tam schoval. Aby ne. Má z nás strach, šarlatán.

26.9.
Říkal nám, ať čekáme dole, ale sám už je určitě někde za kopečkama.
Nejspíš se vrátil v přestrojení do Góšenu a sám si tam dlabe cibuli, zatímco mi tu tvrdneme.

28.9.
Už je nahoře dvacet šest dní. Pokud tam vůbec je. Jdu se podívat. Co se mi může stát?

/Štěpán Smolen

Ex 5,1-23; 7, 14-21 – Vyjití a rány

Texty mluví o dlouhém a opakovaném vyjednávání Mojžíše poslaného Hospodinem s egyptským faraónem, který nemíní propustit zotročený Izrael. Poukazuje se zde, že svobodu nemůže lid očekávat od mocného vladaře, tu mu dá jen Hospodin. Na pozadí krutovlády faraóna má také vyniknout Hospodinova jedinečnost, síla a láska. Hospodin skrze rány, které sešle na Egypt, ukazuje, kdo je skutečným pánem Egypta. Zasahuje vše pro Egypt posvátné, co souvisí s jejich božstvy či je připomíná. To, k čemu se Egypťané utíkali, se jim stalo pramenem zkázy. Poslední rána, smrt prvorozenců, zlomila na čas faraónovu zatvrzelost, a dokonce rozkazem je poslán celý izraelský lid co nejrychleji pryč. Hospodin dokazuje svoji moc a svrchovanost.

Ex 24 – Mojžíš na hoře

Příběh mluví o uzavření smlouvy mezi Hospodinem a Izraelem prostřednictvím Mojžíše. Mojžíšovi se na hoře Sinaj dostává zvláštního zjevení Hospodina a poté tlumočí a zapisuje jeho požadavky lidu, který slíbí naprostou poslušnost. Mojžíš zpečeťuje smlouvu mezi oběma stranami. Sedmého dne, po šesti přípravných dnech, tak jako u stvoření, smí jen Mojžíš vstoupit na vrcholu Sínaje do Boží přítomnosti a „přinést“ lidu nový počátek. Sláva, vážnost a majestát Boží se projevuje tak oslnivou září, že ji Hospodin zastírá oblakem. Tentokrát vytvoří výjimku a dovoluje lidu, aby ji zdálky viděl, jako stravující oheň – jde o běžný obraz, jímž se označovalo Boží zjevení. Samotný příběh je složen z několika literárních zdrojů, vznikla tak kompozice se zvláštním uspořádáním.

Ex 5,1-23

1 Mojžíš s Áronem pak předstoupili před faraóna a řekli: „Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Propusť můj lid, ať mi v poušti slaví slavnost .“ 2 Farao však odpověděl: „Kdo je Hospodin, že bych ho měl uposlechnout a propustit Izraele? Hospodina neznám a Izraele nepropustím!“ 3 Řekli: „Potkal se s námi Bůh Hebrejů. Dovol nám nyní odejít do pouště na vzdálenost tří dnů cesty a přinést oběť Hospodinu, našemu Bohu, aby nás nenapadl morem nebo mečem.“ 4 Egyptský král je okřikl: „Proč, Mojžíši a Árone, odvádíte lid od jeho prací? Jděte za svými robotami!“ 5 A farao pokračoval: „Hle, lidu země je teď mnoho, a vy chcete, aby nechali svých robot?“ 6 Onoho dne přikázal farao poháněčům lidu a dozorcům: 7 „Propříště nebudete vydávat lidu slámu k výrobě cihel jako dříve. Ať si jdou slámu nasbírat sami!

8 A uložíte jim dodat stejné množství cihel, jaké vyráběli dříve. Nic jim neslevujte, jsou líní. Proto křičí: Pojďme obětovat svému Bohu. 9 Ať na ty muže těžce dolehne otročina, aby měli co dělat a nedali na lživé řeči.“ 10 Poháněči lidu a dozorci vyšli a ohlásili lidu: „Toto praví farao: Nedám vám žádnou slámu. 11 Sami si jděte nabrat slámu, kde ji najdete. Ale z vaší pracovní povinnosti se nic nesleví.“ 12 Lid se rozběhl po celé egyptské zemi, aby na strništích sbíral slámu. 13 Poháněči je honili: „Plňte svůj denní úkol, jako když sláma byla.“ 14 Dozorci z řad Izraelců, které nad nimi ustanovili faraónovi poháněči, byli biti. Vytýkalo se jim : „Proč jste v těchto dnech nevyrobili tolik cihel jako dříve?“

15 Dozorci z řad Izraelců tedy přišli a úpěli před faraónem: „Proč se svými otroky takhle jednáš? 16 Tvým otrokům se nedodává sláma, ale pokud jde o cihly, poroučejí nám: ‚Dělejte!‘ Hle, tvoji otroci jsou biti a tvůj lid bude pykat za hřích.“ 17 Farao odpověděl: „Jste lenoši líní, proto říkáte: ‚Pojďme obětovat Hospodinu.‘ 18 Hned jděte dělat! Sláma vám dodávána nebude, ale dodávku cihel odvedete.“ 19 Dozorci z řad Izraelců viděli, že je s nimi zle, když bylo řečeno: „Nesmíte snížit svůj denní úkol výroby cihel.“ 20 Když vycházeli od faraóna, narazili na Mojžíše a Árona, kteří se s nimi chtěli setkat. 21 Vyčítali jim: „Ať se nad vámi ukáže Hospodin a rozsoudí. Vy jste pokáleli naši pověst u faraóna a jeho služebníků. Dali jste jim do ruky meč, aby nás povraždili.“ 22 Mojžíš se obrátil k Hospodinu a řekl: „Panovníku, proč jsi dopustil na tento lid zlo? Proč jsi mě vlastně poslal? 23 Od chvíle, kdy jsem předstoupil před faraóna, abych mluvil tvým jménem, nakládá s tímto lidem ještě hůře. A ty svůj lid stále nevysvobozuješ.“

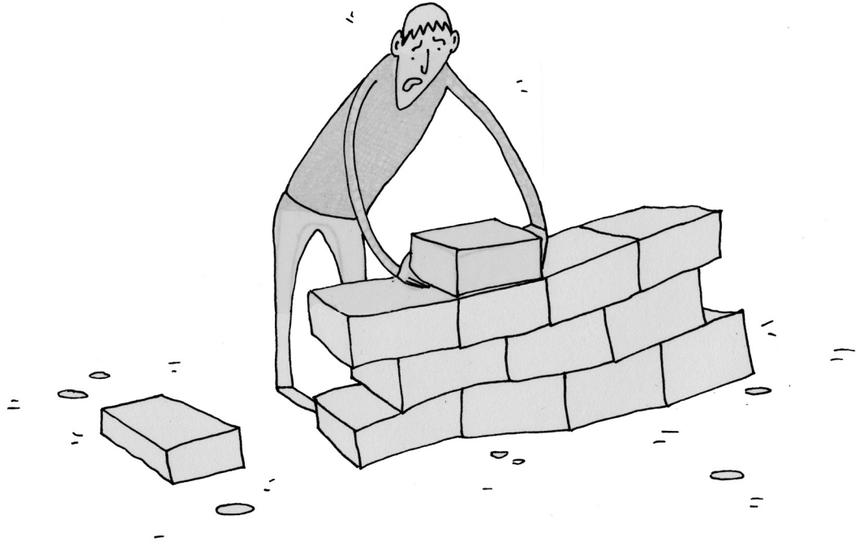

Ex 7,14-21

14 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Srdce faraónovo je neoblomné. Nechce lid propustit. 15 Jdi k faraónovi ráno. Až půjde k vodě, postav se naproti němu na břehu Nilu a vezmi si do ruky hůl, která se proměnila v hada. 16 Řekneš mu: Hospodin, Bůh Hebrejů, mě k tobě posílá se vzkazem: Propusť můj lid, aby mi na poušti sloužil. Ale ty jsi dosud neposlechl. 17 Toto praví Hospodin: Podle toho poznáš, že já jsem Hospodin: Holí, kterou mám v ruce, teď udeřím do vody v Nilu, a ta se promění v krev. 18 Ryby, které jsou v Nilu, leknou a Nil bude páchnout. Marně budou Egypťané usilovat, aby se mohli napít vody z Nilu.“ 19 Hospodin dále řekl Mojžíšovi: „Vyzvi Árona: ‚Vezmi svou hůl a vztáhni ruku nad egyptské vody, nad průplavy, nad říční ramena, nad jezera, vůbec nad všechny nahromaděné vody.‘ Stanou se krví. V celé egyptské zemi bude krev, i ve džberech a džbánech.“ 20 Mojžíš a Áron učinili, jak Hospodin přikázal. Áron pozdvihl hůl a před očima faraóna a jeho služebníků udeřil do vody v Nilu a všechna voda Nilu se proměnila v krev. 21 Ryby v Nilu lekly, Nil začal páchnout a Egypťané nemohli vodu z Nilu pít. A krev byla v celé egyptské zemi.

Ex 24,12-18

12 Hospodin řekl Mojžíšovi: „Vystup ke mně na horu a pobuď tam. Dám ti kamenné desky – zákon a přikázání, které jsem napsal, abys jim vyučoval.“ 13 I povstal Mojžíš a Jozue, který mu přisluhoval, a Mojžíš vystoupil na Boží horu. 14 Starším řekl: „Zůstaňte zde, dokud se k vám nevrátíme. Budou tu s vámi Áron a Chúr. Kdo něco má, ať se obrací na ně.“ 15 Mojžíš tedy vystoupil na horu a horu přikryl oblak. 16 A Hospodinova sláva přebývala na hoře Sínaji a oblak ji přikrýval po šest dní. Sedmého dne zavolal Hospodin na Mojžíše zprostřed oblaku. 17 Hospodinova sláva se jevila pohledu Izraelců jako stravující oheň na vrcholku hory. 18 Mojžíš vstoupil doprostřed oblaku. Vystoupil na horu a byl na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí.

První a Druhá kniha Samuelova

Texty pocházejí z knih Samuelových, které jsou z nejhůře zachovaných částí Starého zákona. Existovalo několik recenzí, a tedy podob těchto knih. Dílo kombinuje různé prameny a tradice vztahující se k počátkům královské doby. Krom vladařských a politických záležitostí přinášejí výpověď náboženskou – o podmínkách a nesnázích Božího království na zemi.
První kniha rozvíjí především příběhy z počátku království. Pozornost je v nich soustředěna na Samuela jakožto Božího vyvoleného kněze a proroka (muže Božího, vidoucího) a krále Saula a jeho konflikty a zápasy s Davidem. Jejich vzájemná rivalita končí Saulovou smrtí.
Druhá kniha vypráví o Davidovi coby králi, o jeho úspěších, ale také o jeho lidských slabostech.

O vyprošení syna u Hospodina

Elkána a Chana

Byl jeden muž z Ramatajim-sofímu, z Efrajimského pohoří, který se jmenoval Elkána. Již uplynul nějaký čas od doby, kdy pojal za své ženy Peninu a Chanu. Obě dvě měl velmi rád. Božím požehnáním se Penině narodili synové a dcery; ona však místo vděčnosti projevovala povýšenost vůči Chaně, jež se zdála být Bohem odsouzena k nešťastnému životu bez dětí.
Chana prolila mnoho slz, a pak přislíbila Hospodinu, že syn, kterým by jí obdařil, bude patřit Hospodinu. A Bůh ji vyslyšel. Když byl chlapec ještě malý, odvedla ho do chrámu ke knězi Elímu se slovy: „Vyprosila jsem si ho přece od Hospodina, aby byl jeho po všechny dny, co bude živ .“
Ona pak společně s Ivanou zajásala před Hospodinem tento chvalozpěv.

Martin a Ivana

Dívka Ivana byla snoubenkou Martina. Byli to dva mladí zbožní lidé, kteří svůj vztah žili v upřímnosti. S velkým očekáváním si slíbili lásku, úctu, věrnost a vstoupili do manželství. Začali se těšit na příchod třetího človíčka, který by proměnil jejich manželství v rodinu. Ve třetím měsíci těhotenství nastaly velké komplikace, které ohrozily jak život matky, tak i život dítěte. Lékař mluvil jasně: „Řešením je okamžitý potrat."

To naši dva manželé nechtěli v žádném případě podstoupit. Volali s důvěrou k Hospodinu a Hospodin je slyšel… A o několik měsíců později se mohl narodit krásný zdravý chlapeček, Rafael, to znamená „Bůh uzdravuje".

A ona pak společně s Chanou zajásala před Hospodinem tento chvalozpěv.

„Naše srdce jásotem oslavují Hospodina, náš roh se zvedá dík Hospodinu.
Naše ústa se otevřela proti nepřátelům, radují se ze tvé spásy.
Nikdo není svatý mimo Hospodina, není nikoho krom tebe, nikdo není skálou jako Bůh náš.
Nechte už těch povýšených řečí, urážka ať z úst vám neunikne!
Vždyť Hospodin je Bůh vševědoucí, neobstojí před ním lidské činy.

Zlomen je luk bohatýrů, ale ti, kdo klesali, jsou opásáni statečností.
Sytí se dávají najmout za chléb, hladoví přestali lačnět.
Neplodná posedmé rodí, syny obdařená chřadne.

Hospodin usmrcuje i obživuje, do podsvětí přivádí a vyvádí též odtud.
Hospodin ochuzuje i zbohacuje, ponižuje a též povyšuje.
Nutného pozvedá z prachu, z kalu vytahuje ubožáka;
posadí je v kruhu knížat a za dědictví jim dá trůn slávy."

/Dominik Ettler

1 Sam 2,1-10

Chanin příběh patří mezi vyprávění o narození Božího vyvoleného z ženy, jejíž lůno je zavřené. Pro ženu v tehdejší společnosti nemít děti, zejména syny, bylo hanbou. Chana byla sice milována svým manželem Elkánou, ale byla urážena jeho druhou ženou Peninou. Při každoroční pouti do Sila, místa, kde sídlila archa, se Chana na prahu svatyně modlila o narození syna a učinila slib Bohu: pokud jí Bůh daruje syna, ona ho daruje Hospodinu. Bůh její prosbu vyslyšel a ona ho podle slibu syna odevzdala pro službu Hospodinu. Tímto synem byl Samuel, kněz a prorok, který posléze pomazal za krále Saula i Davida. Chanin chvalozpěv je díkem za dar syna. Z tohoto chvalozpěvu vychází i chvalozpěv Mariin v Lukášově evangeliu.

1 Sam 2,1-10

1 Chana se takto modlila: „Mé srdce jásotem oslavuje Hospodina, můj roh se zvedá dík Hospodinu. Má ústa se otevřela proti nepřátelům, raduji se ze tvé spásy. 2 Nikdo není svatý mimo Hospodina, není nikoho krom tebe, nikdo není skálou jako náš Bůh. 3 Nechte už těch povýšených řečí, urážka ať z úst vám neunikne! Vždyť Hospodin je Bůh vševědoucí, neobstojí před ním lidské činy.
4 Zlomen je luk bohatýrů, ale ti, kdo klesali, jsou opásáni statečností. 5 Sytí se dávají najmout za chléb, hladoví přestali lačnět .
Neplodná posedmé rodí, syny obdařená chřadne.
6 Hospodin usmrcuje i obživuje, do podsvětí přivádí a vyvádí též odtud .
7 Hospodin ochuzuje i zbohacuje, ponižuje a též povyšuje.
8 Nuzného pozvedá z prachu, z kalu vytahuje ubožáka; posadí je v kruhu knížat a za dědictví jim dá trůn slávy. Vždyť pilíře země patří Hospodinu, on sám založil svět na nich.
9 On střeží nohy svých věrných, ale svévolníci zajdou ve tmách; svou silou se nikdo neprosadí.
10 Ti, kdo s Hospodinem vedou spor, se zděsí, až on z nebe na ně zaburácí. Hospodin povede při i s dálavami země. Udělí moc svému králi, roh svého pomazaného zvedne."

Za časů krále Davida

Pošmourné pouštní ráno se rozvalilo po nížině a v kalném světle svítání načrtlo na tmavém písku vyhaslé trosky Raby, krásného města, kterému pýcha a zpupnost přivodily záhubu. Chomáče mlhy se líně odlepovaly od začouzených koster vyhořelých budov, které se vypínaly k obloze jako zaťaté pařáty egyptských čarodějnic, a s postupujícím jitrem se pomalu rozplývaly v ranní opar. Ticho, klid, ani stéblo se nezachvělo v nehybném vzduchu. Obraz naprosté zkázy.

Na příkrém svahu naproti bývalé jižní bráně stáli dva muži zahalení do plášťů a bez jediného slova pozorovali poslední proužek dýmu, který se linul k nebesům ze spáleniště před nimi. Smutná parodie na zápalnou oběť. Od bitvy uplynulo již několik dnů, všechno nutné bylo sbaleno a naloženo, a na druhé straně kopce se vojsko krále Davida dávalo na pochod zpátky domů, do věčného, požehnaného města, zpět k rodinám a přátelům. Jeden z tichých pozorovatelů náhle nachýlil hlavu k rameni a zaposlouchal se. Druhému sjela ruka k opasku; zarazila se ve vzduchu těsně vedle rukojeti meče.

„Už vyrážejí," řekl tiše první z mužů. Z jeho společníka spadlo napětí, povzdechl si a znaveným pohybem odhrnul z čela kapuci. V ranním světle se objevila snědá tvář mladého muže s ostře řezanými rysy a pohledem zkaleným nedostatkem spánku. Neobřadně zazíval a natáhl ruce vzhůru k nebesům, až mu hlasitě luplo v rameni. S tichou kletbou si jej promnul. „Bylo zbytečné sem jezdit," postěžoval si a vyrazil za svým druhem, který se mezitím začal drápat nahoru do svahu. Vzduchem se nesl klapot kutálejících se kamínků. „Vůbec nic nového jsme nezjistili," pokračoval mladík lapaje po dechu. „Mohli jsme si ušetřit celou tu cestu z Jeruzaléma – Chetejec měl pravdu, je to konspirace a ne, že ne. Prostě to na něj ušili, a ..."

„Ty taky vidíš zradu úplně za vším, Árone," skočil mu jeho společník do řeči. Oba se vyšplhali až na úzký hřeben a teď opatrně našlapovali po téměř neviditelné stezce, která se vinula dolů po druhé straně kopce. Celé údolí pod nimi zaplňovalo královské vojsko, nesourodá masa barevných skvrn, které neustále těkaly sem a tam, ale při bližším pohledu se ukázalo, že se všechny zvolna posouvají jedním směrem. Pomalu, téměř nezřetelně, ale přeci jen. Armáda byla na pochodu.
„Doufal jsem, že to bude jednoduché," podotkl smutně Áronův přítel. Ze stínu pod pláštěm se blýskly tmavé oči zasazené do prvních vrásek postaršího obličeje. Muž kráčel neochvějně kupředu, chytaje se rukama seschlých keřů podél cestičky, a pod botami mu křupal písek a drobné kamení, „V mých představách se náš případ odvíjel následovně: Dorazili jsme na místo činu a ihned potkali v táboře tucet kamarádů zesnulého, kteří přísahali na Písmo, že si svou smrt způsobil sám tím, že se bezhlavě vrhl do bitevní vřavy. No řekni, není to hezké?"

„Hezké možná, ale myslel jsem, že máš dost rozumu na to, aby ses neoddával planým představám," odfrkl si Áron, „Co by na to řekli všichni ti, kteří nám svěřují své pohledávky, kdyby se dozvěděli, že veliký, všeznalý Šelach, nejmoudřejší z mužů, nejstatečnější z lidu Israel, se nám začíná pomalu zapomínat?"

„Je to hezké," přešel starší muž jízlivou poznámku s kamennou tváří, „Místo toho ale máme bitevní vřavu, ve které náš Chetejec zemřel, a tlupu kamarádů, kteří kvílí, že nespal se svou ženou, když k tomu měl příležitost, a nadávají jen a jen na svého velitele, že je i Chetejce postavil před jistou smrt."

„Myslíš Jóaba? To je přece Davidův první velitel," zakuckal se mladík a zavrávoral, když mu podjely na prašném povrchu sandály. Dno údolí už bylo blízko a země se pomalu vyrovnávala. Přiblížili se k prvním stanům. Áron se rozhlédl a ztišil hlas do spikleneckého šepotu, „třeba tam Jóab

postavil Chetejce naschvál. Chápeš, na místo, kde ho určitě zavraždí." Šelach na něj úkosem pohlédl a Áron zmlkl. Byli příliš blízko ruchu tábora, než aby mohli rozvíjet nahlas nebezpečné myšlenky. Proplétali se mezi napůl složenými stany, uhýbali vyděšeným zvířatům, která běhala sem a tam mezi strojícími se vojáky – všude hluk, který kradl slova od úst. Těžko uvěřit, že ještě před chvílí stáli za úsvitu na tichém návrší nad otrhanou kostrou zemřelého města a kolos, který vyplňoval prostranství kolem nich, ještě tiše dřímal zpitým spánkem vítězů.

Jejich vlastní zemřelý dělal starosti oběma. Před několika dny, těsně poté, co do města měst dorazila zpráva o pokoření Raby, přišel za Šelachem jeden Chetejec. Požádal jej, aby vyšetřil smrt jeho bratra Urijáše, vojáka sloužícího pod velitelem Jóabem, který údajně nešťastně zahynul v boji. A protože ustaraní a paranoidní příbuzní jsou pro soukromé vyšetřovatele, jako bylo duo Šelach a Áron, zlatý důl, samozřejmě úkol přijali. Stačilo shromáždit dostatek důkazů o tom, že, dle slov dobrého krále, „meč požírá tak i onak", a jak bratr Chetejec, tak krásná Urijášova žena by byli spokojeni. Jenže, ouha, důkazy se jaksi shromáždit nedařilo. Naopak to začínalo čím dál více vypadat, že možná k vraždě došlo. Jenže kým? A proč?

V táboře toho už moc nezjistili. Sám vrchní velitel měl příliš mnoho starostí, než aby se jimi zabýval – řádil kolem jako zosobněný blesk, dlouhé vousy mu vlály a oči svítily v extázi, kterou znají jen ti, pro které je boj a válka vším. Téměř se k němu báli přiblížit, ale Áron s úlevou pozoroval, že nejsou zdaleka jediní. Radši ještě jednou navštívili polní márnici, kde spočívali na lehátkách zesnulí bojovníci, v některých případech jen to málo, co z nich zbylo. Urijáš, se sešitou ránou, která se mu táhla podél boku, ležel tiše přesně tam, kde ho včera po ohledání zanechali, zatlačené oči černě orámované v bledé tváři. Šelach s Áronem stáli nad ním a drmolili modlitbu za zemřelé.

Nemělo smysl dále otálet. Vyrazili na cestu do Jeruzaléma – sami dva rychle předhonili pomalu se pohybující kolos vojska a brzy jen zvířený prach nad obzorem za jejich zády připomínal, před čím kráčejí. Brzy však zmizel i ten, a když se k večeru dvojice utábořila u studně vedle cesty, nebylo po davu a hluku ani památky. Po skrovné večeři si sedli na zem, zády se opřeli o kamennou obrubeň studny a asi posté ten den probírali, co zjistili. Nebylo toho moc – Jóab rozhodně nevypadal jako někdo, kdo nepozná nebezpečný úsek bitevního pole, a ačkoli Urijáš v táboře nepřátelé zřejmě neměl, nedlouho před smrtí se vrátil na dva dny do Jeruzaléma a bůhví, co tam prováděl. Mohl si znepřátelit kohokoli. Postupně oba zmlkli a hleděli beze slova do večerního šera. Teplo dne se pomalu vytrácelo a oba muži si opět přetáhli přes hlavy pláště. Áron hleděl odevzdaně na vycházející hvězdy a v duchu

si tiše zlořečil, že kdy kývl na Šelachovu nabídku spolupráce – ve chvílích, jako byla tato, kdy byli oba dva s rozumem v koncích, si dokázal dobře představit, jak někde peče chleby nebo vyrábí z hlíny cihly. Cokoli, při čem se nemusí příliš přemýšlet.

Najednou mu Šelach stiskl krátce a naléhavě rameno. Mladíkovi se napjaly svaly; seděl skrčený u studny jako kočka připravená ke skoku, ruku položenou na zbrani. Nikdy nepochopil, kde vzal jeho starší přítel tak bystré smysly – než on sám zaslechl dusot lidských nohou na silnici, uběhlo několik dlouhých okamžiků. Neviditelný běžec se znenadání vynořil z houstnoucí tmy, zpocený a udýchaný. Pohlédl na muže vedle cesty a chtěl pokračovat, ale pak mu zrak padl na studnu a lákavá vidina chladné vody jej zastavila. Zvedl obě ruce před sebe a natočil k Áronovi prázdné dlaně v univerzálním gestu míru. Ten s pokývnutím ustoupil od studny. „Pokoj s vámi, dobří lidé," pronesl běžec a vrhl se lačně k vodě. Nabíral jí rukama a chlemtal jako pes, vyprahlý po dlouhém dnu stráveném pod pražícím sluncem. Při zvuku jeho hlasu pozvedl Šelach obočí a jakmile se muž napojil a svalil se pod obrubeň k odpočinku, oslovil ho jménem: „Jišaji."

„Šelachu!" Posel vyskočil, jako by do něj někdo bodnul šídlem. Pevně staršího muže objal a pak ho držel za ramena a mžoural mu ve tmě do tváře.

„Vůbec bych tě nepoznal, starý brachu," usoudil nakonec a pustil jej. S vrznutím v kolenou se sesunul opět na zem, ale vzhlížel k Šelachově tváři a koutky úst se mu zvedaly ve šťastném úsměvu, „což samozřejmě neznamená, že tě nevidím rád! Nemůžu se bohužel dlouho zdržet, nesu zprávu královu veliteli, ale chvíli to snad ještě počká."

„Nejsou moc daleko," odpověděl Šelach, „Za svítání jsme je předhonili, a s dloužícími se stíny jsme ještě viděli na obzoru prach. Ani jsem nevěděl, že děláš posla."
„Už to nějakou chvíli bude," nadmul se Jišaj, „A nejen lecjakého posla, přímo královského! Jsem nejrychlejší v celém vojsku. To není jen tak, víme?"

O kus dál Áron, který se vzhledem ke svému věku rozhovoru neúčastnil, zaskřípěl zuby a snažil se nevnímat švitořivý hlas královského posla. Místo toho upíral oči na tmavou silnici a snažil se zahlédnout nějaký pohyb. Zabral se do toho natolik, že v jednu chvíli téměř usnul, ale náhle ho z polospánku vyburcovalo povědomé jméno. Šelachovi se nějakým záhadným způsobem podařilo přivést řeč na téma Urijáše Chetejce.

„A když jsem mu povídal i o chudákovi Urijášovi, tak jako by z něj spadl velký balvan, a říká mi, ať vyřídím Jóabovi, že má zesílit svůj boj proti městu a zbořit je! Posilnit ho!" Jišaj ze sedu divoce gestikuloval a koulel u toho očima, „přesně takhle to řekl, na to já mám zase paměť. Bylo mu to dost po chuti. A víš, co?" potutelně se usmál a posunkem přivolal Šelacha blíž k sobě. Starší muž měl tvář opět zkamenělou do svého oblíbeného nevyzpytatelného výrazu, ale Áron ho znal natolik dobře, že téměř slyšel, jak jeho přítel zadržuje napětím dech.

„Urijáška je těhotná!" vyrazil ze sebe posel a s úsměvem sledoval, jak Šelachovi zacukaly obličejové svaly. Téměř šeptem dodal, „a její muž to být nemohl! Takže si myslím, že chápu, proč byl on tak rád, že to Chetejec koupil."

„A vůbec, už konec tlachání, musím jít," zvedl se ze země a rukou si smetl z klína písek. Pohlédl na svého starého známého, zazubil se, a ve tmě mu bíle zasvítilo těch několik zubů, které ještě měl, „Nemyslete si, že vám tady prozrazuji nějaká státní tajemství, tohle vědí v Jeruzalémě všichni. To já jen, aby těch zpráv na vás nebylo moc, až se vrátíte."

S mnoha pozdravy a rozloučením je slovem neskrblící posel opustil a s jeho burácivým odchodem se na tábořiště u studny sneslo opět ticho. Dva muži stáli vedle sebe a hleděli směrem, kterým tušili tvář toho druhého. Ani jeden nevěděl, jak začít. Případ, který se ještě s příchodem večera zdál nevyřešitelný, se díky jednomu upovídanému poslu změnil v nejbanálnější a nejsobečtější

zločin, jakých se i v požehnaném městě děje každý den několik. Jenomže u těch není viníkem nedotknutelná osoba.

„Takže," začal Šelach a trochu se zakoktal, „takže je to vlastně jednoduché. Hezkou Urijášku uvidí náš zločinec, zatouží po ní, a ona omylem otěhotní. Zavolá se tedy Urijáš zpět z pole a je třeba ho opít a přimět, aby se svou ženou spal a tím se její nevěra neprovalila ..."

„Což on neudělá, protože se nesluší užívat si radostí života, když je Tóra a lid v poli," dodal Áron s notnou dávkou nevěřícnosti, „A to je cizinec!" „A tím si podepíše rozsudek smrti," nenechal se starší muž vyrušit, „Je vydán rozkaz, aby ho Jóab postavil někam, kde se o něj postará nepřítel, a hrdinným padnutím v boji se nenechá prostor ani pro případné podezření příbuzných." Odmlčel se. „Jednoduché, elegantní. Až děsivé."

Ve tmě už nebylo vidět ani na vlastní nos. Oba muži poslepu roztáhli pláště a pokrývky, a v závětří za studnou se k sobě přitiskli zády v očekávání chladné, bezesné noci. Kolem nich ševelil písek a poušť zpívala svůj noční příběh, a Áron i Šelach hleděli vzhůru do hvězdnaté oblohy, jako by jim netečné, vzdálené světélkující body mohly poradit. „Zbývá tedy jen jedno," ozval se nakonec Áron: „Jak se obviňuje král?"

/Barbora Lyčková

2 Sam 11,1-26 – David a Urijáš

Králové doby, ve které se konkrétní příběh odehrává, zpravidla vedli svá vojska do boje a šli v jejich čele. V Izraeli šlo navíc o boj Hospodinův, na němž se Hospodinův pomazaný podílel. David však jednoho dne nenaplní toto své poslání a zůstává v bezpečí paláce. Není tam, kde měl být, a tak snadno upadá do hříchu cizoložství. Král v Izraeli není mimo zákon, a tak hledá východisko, když celá věc nemůže zůstat utajená díky těhotenství Batšeby, svedené ženy Urijášovy. Hřích plodí další hřích – na královu hlavu padá krev Urijáše i dalších zbytečně padlých. Před lidmi jako by se vše podařilo zachránit a bylo v pořádku, před Hospodinem je však tento čin velmi zlým, proto posílá proroka Nátana, tak jako vždycky, když i jinak věrný král ze sebe začíná dělat svrchovaného pána a zapomíná na svou podřízenost Bohu. Nátan nastaví Davidovi zrcadlo v podobenství, kdy David sám nad sebou nepřímo vynese rozsudek. David vyznává svou vinu a je mu odpuštěno, následky hříchu však zasahují nejen jeho život, ale životy dalších lidí a ovlivňují budoucnost. Král je díky obnovenému vztahu s Bohem schopen je přijmout. Poté prožívá omilostnění v podobě druhého syna – ví, že Hospodin jej bude provázet i nadále. Příběh je poučením nejen o hříchu a jeho důsledcích, o odpuštění a věrnosti Boží, ale také poučením pro Izrael, že i král je podřízen Božím příkazům a jeho soudu a že prorok ohlašující Boží slovo chrání jak krále, tak celý lid i že cestou z jakéhokoliv provinění je přijmout Boží soud a nastoupit cestu pokání.

2 Sam 11,1-26

1 Na přelomu roku, v době, kdy králové táhnou do boje , poslal David Jóaba a s ním své služebníky i celý Izrael, aby hubili Amónovce a oblehli Rabu. David však zůstal v Jeruzalémě.

2 Jednou k večeru vstal David z lože a procházel se po střeše královského domu. Tu spatřil ze střechy ženu, která se právě omývala. Byla to žena velmi půvabného vzhledu.

3 David si dal zjistit, kdo je ta žena. Ptal se: „Není to Bat-šeba, dcera Elíamova, manželka Chetejce Urijáše?" 4 David pak pro ni poslal posly. Ona k němu přišla a on s ní spal; očistila se totiž od své nečistoty. Potom se vrátila do svého domu. 5 Ta žena však otěhotněla a poslala Davidovi zprávu: „Jsem těhotná." 6 David vzkázal Jóabovi: „Pošli mi Chetejce Urijáše." Jóab tedy poslal Urijáše k Davidovi.

7 Urijáš k němu přišel a David se ho ptal, jak se daří Jóabovi, jak se daří lidu a jak se daří v boji. 8 Pak řekl David Urijášovi: „Zajdi do svého domu a umyj si nohy." Urijáš vyšel z královského domu a za ním nesli královský dar. 9 Urijáš však ulehl se všemi služebníky svého pána u vchodu do královského domu a do svého domu nezašel. 10 Když oznámili Davidovi, že Urijáš do svého domu nezašel, otázal se David Urijáše: „Což jsi nepřišel z cesty? Proč jsi tedy nezašel do svého domu?" 11 Urijáš Davidovi odvětil: „Schrána, Izrael i Juda sídlí v stáncích, můj pán Jóab i služebníci mého pána táboří v poli. A já bych měl vstoupit do svého domu, jíst a pít a spát se svou ženou? Jakože jsi živ, jakože živa je tvá duše, něčeho takového se nedopustím!" 12 David Urijášovi řekl: „Pobuď tu ještě dnes, zítra tě propustím." Urijáš tedy zůstal v Jeruzalémě toho dne i nazítří. 13 David ho pozval, aby s ním jedl a pil, a opil ho. On však večer vyšel a ulehl na svém loži se služebníky svého pána. Do svého domu nezašel.

14 Ráno David napsal Jóabovi dopis a poslal jej po Urijášovi. 15 V tom dopise psal: „Postavte Urijáše do nejtužšího boje a pak od něho ustupte, ať je zabit a zemře.“ 16 Jóab tedy obhlédl město a určil Urijášovi místo, o kterém věděl, že tam jsou vybraní válečníci. 17 Vtom vytrhli mužové města a bojovali s Jóabem. Z lidu padlo několik Davidových služebníků, též Chetejec Urijáš našel smrt. 18 Jóab poslal Davidovi zprávu o všem, co se v té bitvě stalo. 19 Poslovi přikázal: „Vypovíš králi všechno o té bitvě. 20 On ti v návalu královského rozhořčení jistě vytkne: ‚Proč jste bojovali tak blízko města? Což jste nevěděli, že z hradeb střílejí? 21 Kdo zabil Abímeleka, syna Jerúbešetova? Nebyla to žena, která na něho svrhla ze zdi mlýnský kámen, takže umřel v Tebesu? Proč jste se přibližovali k hradbám?‘ Pak řekneš: ‚Také tvůj služebník Chetejec Urijáš je mrtev.‘“ 22 Posel šel, přišel k Davidovi a oznámil všechno, s čím ho Jóab poslal. 23 Posel Davidovi řekl: „Ti muži byli v přesile a vytrhli proti nám do pole, ale my jsme na ně dotírali až do vrat brány. 24 Vtom začali z hradeb na tvé služebníky střílet lučištníci a usmrtili několik královských služebníků. Také tvůj služebník Chetejec Urijáš je mrtev.“ 25 David řekl poslovi: „Vyřiď Jóabovi: ‚Nepokládej to za nic zlého, vždyť meč požírá tak i onak. Zesil svůj boj proti městu a zboř je.‘ Posilni ho!“

26 Když Urijášova žena uslyšela, že její muž Urijáš je mrtev, naříkala nad svým manželem. 27 Jakmile však smutek pominul, David pro ni poslal, přijal ji do svého domu a ona se stala jeho ženou. Porodila mu pak syna. Ale v očích Hospodinových bylo zlé, co David spáchal.

Jonáš

Dobrý den, rád bych Vám vyprávěl příběh, který jsem prožil v minulém roce. Jmenuji se Jonáš Prorok a jsem zaměstnán ve firmě, která vyrábí komponenty důležité k bezpečnému provozu trolejového vedení železničních drah. Jsem rád, že mohu pracovat právě v této firmě. Mám dobrý pocit z toho, že přispíváme k pohodlí a bezpečí lidí na jejich cestách.

V květnu minulého roku mě náš ředitel Emanuel Gott pověřil úkolem, řekl: „Jonáši, jsi můj blízký spolupracovník, první náměstek. Plně ti důvěřuji. Potřebuji tvou pomoc. Zjistil jsem, že naši spolupracovníci ve filiálce firmy v Ninive mají vážné existenční potíže. Hrozí jim nebezpečí úpadku, a proto k nim zajeď a pomoz jim, aby nedošlo k úplnému bankrotu. Mají na to čtyřicet dní, aby zjednali nápravu. Neučiní-li tak, úplně filiálku zruším. Řekni jim, co mají dělat, co změnit. Spoléhám na tebe.“

Ředitel mi podrobně vysvětlil, co mají ve zbývajícím čase v Ninive změnit, aby došlo k nápravě, a tak byla odvrácena hrozba. Abych se přiznal, tak to pro mne v tu chvíli byla „studená sprcha“,

protože zrovna ty lidi z naší filiálky v Ninive jsem doopravdy nemusel. Vždycky jsem je sice vnímal jako členy naší společnosti, ale protože si často dělali, co chtěli, a navíc brali víc peněz než já, ani mě nenapadlo, že bych jim někdy měl v něčem pomáhat.

Rozhodl jsem se, že šéfa neuposlechnu. Místo toho, abych jel do Ninive a upozornil je na vážnost situace, utekl jsem od úkolu a vyrazil jinam. Jsem svobodný, proto jsem nebyl ničím vázán, a protože mám solidní slevy na cestovném drah, jakožto zaměstnanec zavedené firmy, sedl jsem na vlak a vyrazil do Ruska, směr Taršíš.

Cestování vlakem na území Ruska se mi líbilo, hlavně příroda. Města jsou mezi sebou hodně vzdálená. Během cestování jsem si několikrát v duchu opakoval, jak důležitou práci celá naše firma dělá, že si tak bezpečně můžu jezdit vlakem. Moc dobře jsem si uvědomoval, že elektrický vlak, ve kterém jsem seděl, jede díky trakčnímu vedení, jehož valnou část vyrábíme právě my.

Co čert nechtěl, z důvodu mrazu došlo na trakčním vedení k poruše a vlak se musel zastavit. Do nejbližší stanice to bylo asi tři sta sedmdesát kilometrů a lidé byli s přibývajícím časem víc a víc nervózní. Ženské se bály, že pro vzdálenost od civilizace jim nikdo nepomůže. A jeden chlap, co seděl vedle mě, byl úplně na nervy, protože měl termínovanou pracovní schůzku, která pro něj byla hodně důležitá. Tak naštvaného člověka jsem už dlouho neviděl. Vlaková četa nás všechny seznámila s nastalým problémem. Strojvedoucí nevěděl, jak si poradit s tím, že vlak nejede. Spolucestujícím jsem se pochlubil, že dělám ve firmě vyrábějící právě to, co se na trakčním vedení porouchalo. Místo toho, abych zavolal k nám do práce a požádal o radu, dělal jsem si z toho legraci.

To vytočilo toho nervózního chlapa tak, že mi dal pěstí. Při pádu na zem jsem se uhodil do hlavy. Upadl jsem do bezvědomí a po třech dnech jsem se probudil v nemocnici. Lékařka uvědomila o mém stavu ředitele Emanuela, protože telefonní číslo na něj bylo nalepené na zadní straně mého služebního telefonu. Když mi zavolal, byl jsem už při sobě. Během hovoru jsem se rozbrečel, protože mi došlo, jak jsem se zachoval. Litoval jsem, že jsem ho neposlechl, a poprosil jej, aby mi odpustil. Slíbil jsem, že do Ninive hned po propuštění ze špitálu zajedu, jak mě o to žádal.

Když jsem do Ninive dorazil, svolal jsem kolegy z filiálky a s autoritou, kterou jsem měl od našeho společného ředitele, jsem je vyzýval k nápravě. Jasně a důrazně jsem jim řekl, že mají čtyřicet dní na to, aby učinili konkrétní nápravné kroky. Vyzval jsem je, aby dělali to, co chtěl ředitel. Neučiní-li tak, zůstane filiálka ve stavu takového úpadku, že bude zrušena. V ninivské továrně jsem tři dny poučoval zaměstnance o nezbytných krocích, které vyvedou filiálku z existenčních potíží.

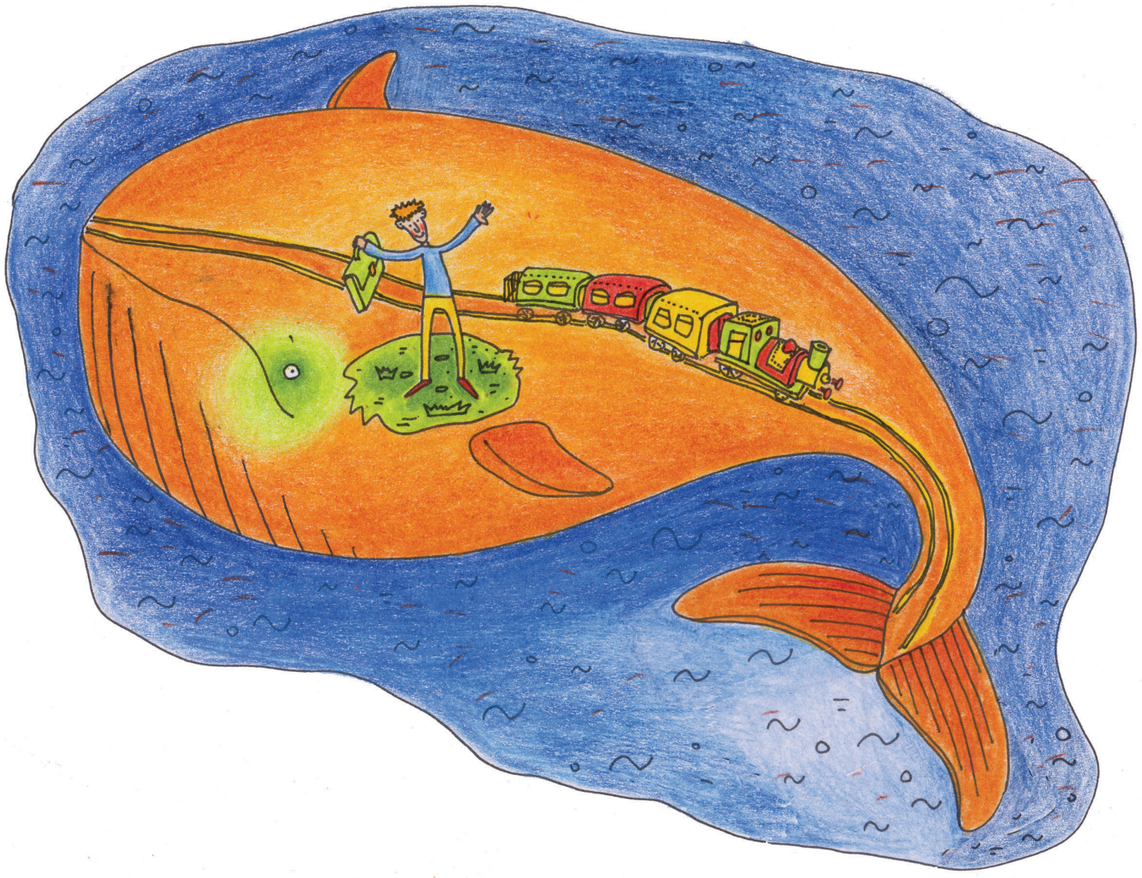

Ubytoval jsem se v hotelu naproti filiálce a z okna pokoje jsem pozoroval továrnu. Vedení i dělníci si vzali moje doporučující slova k srdci a ve dne v noci pracovali dle pokynů, které jsem udal. Pokaždé, když jsem z hotelového pokoje vyhlédl na továrnu, svítilo se ve všech oknech kanceláří i provozů a za okny bylo vidět aktivitu zaměstnanců. Ráno ani večer neproudily skrz tamní vrátnici davy lidí, jak bylo zvykem, ale všichni zůstávali ve filiálce a snažili se napravit situaci, do níž se dostali. Jejich snaha přinesla plody, podnik se dostal z tíživé situace, která hrozila jeho úplným zrušením. Generální ředitel Emanuel Gott nakonec rozhodl, že filiálka bude nadále součástí naší společnosti. Bylo evidentní, jak velkou radost generální má.

Rozčílil jsem se; na poslední chvíli došlo v Ninive k obratu takřka o tři sta šedesát stupňů a filiálka doslova povstala z popela, a ředitel jim za projevenou snahu a úspěch ještě milostivě zvýšil platy! Mně mzdu nezvýšil, ba naopak, strhnul mi částku odpovídající nákladům za hospitalizaci v nemocnici. Tyto náklady byly totiž uhrazeny naší firmou; nemusel jsem se o to starat.

Když jsem s ředitelem mluvil, tak jsem na rovinu řekl, co mě štve. Odvětil: „ty si děláš těžkou hlavu a je ti líto, že jsi přišel o část mzdy ze spravedlivého důvodu? A mně by nemělo být líto dopustit konec existence filiálky, která zaměstnává tolik lidí? Když od začátku až do nynější doby jsem měl o ni starost a záleží mi na ní.“ Porozuměl jsem mu; jako vždy má pravdu.

/Jaroslav Hraba

Jonáš

Kniha Jonáš patří mezi prorocké knihy Starého zákona, liší se však od nich. Tvoří ji totiž výhradně jen příběh. Je zajímavým a mnohostranně poučným didaktickým vyprávěním, ne obrazem skutečné historické události. Příběh Jonáše je příběh plný symbolů, které mají přiblížit Boží jednání. Jonáš, jehož jméno znamená holubice, je v souladu s tímto svým jménem zvěstovatelem soudu i milosti. Snad se i celý Izrael má poznat v Jonášovi, neboť obrazu holubice je ve Starém zákoně užito i jako označení pro Izrael. Jonáš není označen jako prorok, což má připomenout, že Bůh může poslat se svým poselstvím kohokoliv. Ninive, ač nepřátelské a pyšné, pod ochranou svých božstev, stejně patří pod moc Hospodinovu – Boží vůle platí všude. Jonáš na místo vykonání svého poslání utíká od Hospodina až na konec země. Tam se chce skrýt, ale právě to ukáže, že před Bohem se skrýt nelze. Hospodin Jonáše volá k odpovědnosti, dává mu najevo, že ho nepustil ze zřetele. Jonáš musí vyznat svou víru a přiznat svou vinu – i na svém útěku je svědkem Boží moci a milosti. Motiv velryby/velké ryby není vzat ze zoologie, ale z mytologie. Vše je poddáno Bohu, i ryba, která je nástrojem Hospodinova jednání. Jonáš musí projít úzkostí smrti, aby poznal Boží zachraňující blízkost a mohl se stát věrným svědkem. Na vlastní kůži si ověřil a druhým připomíná, oč se připravují ti, kteří se utíkají k bůžkům a přeludům, jež jim nemohou pomoci. Jen u Hospodina je záchrana, On však není zachráncem jen jednotlivce (Jonáše), ale celého světa, proto jej znovu posílá do Ninive. Jonáš už ví, že ho Bůh chrání, proto jde a účinek je obrovský. Ninivané vzali Jonášovo slovo vážně a uvěřili Hospodinu, proto napravili své jednání. Toto počínání pohanů kontrastuje s odpovědí Judejců na podobnou Boží výstrahu od proroka Jeremiáše. Ninivští činí pokání, Boží lid vzpurně odmítá. Zde se ukazuje, že ti, kdo stojí mimo Boží lid mohou být vnímavější a poslušnější než ti, kteří se k němu počítají. Je zde i motiv toho, že nikdo není předem ztracen – Hospodin si nepřeje smrt bezbožného, ale jeho obrácení a život. Jonáš se zlobí, že odvrácením trestu jeho zvěst vypadá jako lživá, vyčítá Hospodinu jeho slitování. Byť jeho zachránilo, jiným jej nepřeje, proto jej Hospodin trpělivě učí názorným příkladem se skočcem. Odvrací jej od tvrdosti a pomstychtivosti, aby pochopil odpuštění a milosrdenství. Bůh si přeje spásu všech lidí, ne jen některých.

Kniha Jonáš

11 Stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi, synu Amítajovu: 2 „Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a volej proti němu, neboť zlo, které páchají, vystoupilo před mou tvář.“ 3 Ale Jonáš vstal, aby uprchl do Taršíše, pryč od Hospodina. Sestoupil do Jafy a vyhledal loď, která plula do Taršíše. Zaplatil za cestu a vstoupil na loď, aby se s nimi plavil do Taršíše, pryč od Hospodina.

4 I uvrhl Hospodin na moře veliký vítr a na moři se rozpoutala veliká bouře. Lodi hrozilo ztroskotání. 5 Lodníci se báli a úpěli každý ke svému bohu a vrhali do moře předměty, které měli na lodi, aby jí odlehčili. Ale Jonáš sestoupil do podpalubí, ulehl a tvrdě usnul. 6 Přišel k němu velitel lodi a řekl mu: „Co je s tebou, ospalče! Vstaň a volej k svému bohu! Snad si nás tvůj bůh povšimne a nezahyneme.“ 7 Zatím se lodníci mezi sebou smluvili: „Pojďte, budeme losovat a poznáme, kvůli komu nás

postihlo toto neštěstí.“ Losovali tedy a los padl na Jonáše. 8 Řekli mu: „Pověz nám, kvůli komu nás postihlo toto neštěstí. Čím se zabýváš? Odkud přicházíš? Z které země, z kterého lidu?“ 9 Odpověděl jim: „Jsem Hebrej a bojím se Hospodina, Boha nebes, který učinil moře i pevninu.“ 10 Tu padla na ty muže veliká bázeň a řekli mu: „Cos to udělal?“ Dozvěděli se totiž, že prchá od Hospodina, sám jim to pověděl.

11 Zeptali se ho: „Co teď s tebou máme udělat, aby nás moře nechalo na pokoji?“ Neboť moře se stále více bouřilo. 12 Odpověděl jim: „Vezměte mě a uvrhněte do moře, a moře vás nechá na pokoji. Vím, že vás tahle veliká bouře přepadla kvůli mně.“ 13 Ti muži však veslovali, aby se vrátili na pevninu, ale marně. Moře se proti nim bouřilo stále víc. 14 Volali tedy k Hospodinu: „Prosíme, Hospodine, ať nezahyneme pro život tohoto muže, nestíhej nás za nevinnou krev. Ty jsi Hospodin, jak si přeješ, tak činíš.“ 15 I vzali Jonáše a uvrhli ho do moře. A moře přestalo běsnit. 16 Na ty muže padla veliká bázeň před Hospodinem. Přinesli Hospodinu oběť a zavázali se sliby.

21 Hospodin však nastrojil velikou rybu, aby Jonáše pohltila. Jonáš byl v útrobách ryby tři dny a tři noci. 2 I modlil se v útrobách ryby k Hospodinu, svému Bohu. Řekl: 3 „V soužení jsem volal k Hospodinu, on mi odpověděl. Z lůna podsvětí jsem volal o pomoc a vyslyšels mě. 4 Vhodil jsi mě do hlubin, do srdce moře, obklíčil mě proud, všechny tvé příboje, tvá vlnobití se přese mne převalily. 5 A já jsem si řekl: Jsem zapuzen, nechceš mě už vidět. Tak rád bych však zase hleděl na tvůj svatý chrám! 6 Zachvátily mě vody, propastná tůň mě obklíčila, chaluhy mi ovinuly hlavu. 7 Sestoupil jsem ke kořenům horstev, závory země se za mnou zavřely navěky. Tys však vyvedl můj život z jámy, Hospodine, můj Bože! 8 Když jsem byl v duši tak skleslý, Hospodina jsem si připomínal; má modlitba vešla k tobě ve tvůj svatý chrám. 9 Ti, kdo se šalebných přeludů drží, o milosrdenství se připravují. 10 Já ti však s díkůvzdáním přinesu oběť; co jsem slíbil, splním. U Hospodina je spása!“
3 11 I rozkázal Hospodin rybě, a vyvrhla Jonáše na pevninu.

1 I stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi podruhé: 2 „Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a provolávej v něm, co ti uložím.“ 3 Jonáš tedy vstal a šel do Ninive, jak mu Hospodin uložil. Ninive bylo veliké město před Bohem; muselo se jím procházet tři dny. 4 Jonáš vešel do města, procházel jím jeden den a volal: „Ještě čtyřicet dní, a Ninive bude vyvráceno.“
5 I uvěřili ninivští muži Bohu, vyhlásili půst a oblékli si žíněné suknice od největšího až po nejmenšího.

6 Když to slovo proniklo k ninivskému králi, vstal ze svého trůnu, odložil svůj plášť, zahalil se do žíněné suknice a sedl si do popela. 7 Potom dal v Ninive rozhlásit: „Podle vůle krále a jeho mocných rádců ! Lidé ani zvířata, skot ani brav ať nic neokusí, ať se nepasou a nepijí vodu. 8 Ať se zahalí do žíněné suknice, lidé i zvířata, a naléhavě ať volají k Bohu. Každý ať se odvrátí od své zlé cesty a od násilí, které mu lpí na rukou. 9 Kdo ví, možná že se Bůh v lítosti obrátí a odvrátí od svého planoucího hněvu a nezahyneme.“ 10 I viděl Bůh, jak si počínají, že se odvracejí od své zlé cesty, a litoval, že jim chtěl učinit zlo, které ohlásil. – A neučinil tak .

4 1Jonáš se velice rozezlil a planul hněvem. 2 Modlil se k Hospodinu a řekl: „Ach, Hospodine, což jsem to neříkal, když jsem byl ještě ve své zemi? Proto jsem dal přednost útěku do Taršíše! Věděl jsem, že jsi Bůh milostivý a plný slitování, shovívavý a nesmírně milosrdný, že tě jímá lítost nad každým zlem. 3 Nyní, Hospodine, vezmi si prosím můj život. Lépe abych umřel, než abych žil.“ 4 Hospodin se však otázal: „Je dobře, že tak planeš?“ 5 Jonáš totiž vyšel z města, usadil se na východ od něho a udělal si tam přístřešek. Seděl v jeho stínu, aby viděl, co se bude ve městě dít. 6 Hospodin Bůh nastrojil skočec, který vyrostl nad Jonášem, aby mu stínil hlavu a zbavil ho zloby. Jonáš měl ze skočce velikou radost. 7 Příštího dne za svítání nastrojil však Bůh červa, který skočec nahlodal, takže uschl. 8 Když pak vzešlo slunce, nastrojil Bůh žhavý východní vítr a slunce bodalo Jonáše do hlavy, až úplně zemdlel a přál si umřít. Řekl: „Lépe abych umřel, než abych žil.“ 9 Bůh se však Jonáše otázal: „Je dobře, že pro ten skočec tak planeš?“ Odpověděl: „Je to dobře. Planu hněvem až k smrti.“ 10 Hospodin řekl: „Tobě je líto skočce, s kterým jsi neměl žádnou práci, jemuž jsi nedal vzrůst; přes noc vyrostl, přes noc zašel. 11 A mně by nemělo být líto Ninive, toho velikého města, v němž je víc než sto dvacet tisíc lidí, kteří nedovedou rozeznat pravici od levice, a v němž je i tolik dobytka?“

Nový zákon

Matoušovo evangelium

Matoušovo evangelium bylo pravděpodobně sepsáno nikoliv celníkem Matoušem, ale neznámým židokřesťanem druhé generace křesťanů. Matoušovo evangelium vykazuje zřejmou závislost na Markově evangeliu. Vedle něho použil autor i pramen Q a další vlastní zdroje. Evangelium poukazuje na zničení Jeruzaléma roku 70, muselo tedy vzniknout po tomto datu, je zde také dobře znatelný odstup vůči židovství, který poukazuje na možný vznik mezi roky 80-100. Bylo sepsáno pro církevní obec skládající se zřejmě z velké části z křesťanů pocházejících ze židovství – autor židovské zvyky a hebrejské výrazy nevysvětluje a i další prvky podporují tuto hypotézu. Důležitá jsou zde právě ústřední témata židovské teologie, jako např. platnost a interpretace Tóry (Zákona). To je také jistá obtíž textu pro nežidovského čtenáře, protože právě předpokládá určité znalosti na základě výchovy v myšlenkovém světě palestinského židovství na přelomu času.

Látka je seřazena ve stejném pořadí jako v Markově evangeliu, někdy se shoduje i slovosled. Krom Markova evangelia pravděpodobně autor použil i tzv. Logia (sbírku Ježíšových výroků) a bohatý repertoár ústní tradice. I teologie tohoto evangelia vykazuje velkou návaznost na židovství. Autor ukazuje Ježíše jako toho, v němž dějiny Izraele došly svého cíle a otevřela se pro Izrael a pak i pro ostatní národy úplně nová životní možnost, která však byla mnohými Židy odmítnuta (srov. „Proto vám pravím, že vám Boží království bude odňato a bude dáno národu, který ponese jeho ovoce.“). Matoušovi jde také více než o nauku o správné jednání (o praxi křesťanského života), což také koresponduje se židovstvím.

Útěk do Egypta

Byla chladná, pouštní noc. Lehký vítr se tiše proháněl pustou krajinou a pročesával tu trochu sporé vegetace, která dokázala přežít i v drsných podmínkách pouštní oblasti. Po obloze plula mračna a stříbrný měsíc osvětloval skupinku keřů, mezi nimiž se choulilo několik temnějších stínů. Lidé. Co asi pohledávají v této pustině, kam člověk nevkročil už řadu měsíců? Proč nepoužili obvyklou karavanní cestu? Ztratili se snad?

Malá pouštní ještěrka se vydala na svůj noční lov, ale blízkost neznámých tvorů ji zarazila. Opatrně se přiblížila k prostému tábořišti. O vzdálenější keř se opíral muž a ostražitě se rozhlížel do všech stran. Strnulý, aby nezpůsobil žádný hluk. U bližšího keříku seděla zamyšleně žena a cosi držela v náručí. V tu chvíli se ozval slabý nářek. Pláč dítěte! Muž starostlivě pohlédl na ženu a dítě a přiblížil se k nim. Žena unaveně vzhlédla a slabě se usmála. Opřela hlavu o mužovo rameno a jemně pohladila dítě po vlasech. Ještěrka si zvědavě prohlédla ty vysoké dvounohé tvory, ale necítila žádný

strach. Z těchto lidí vyzařoval mír. V tom se ozval slabý šramot, který však do noční pouště zazněl hlasitě. Polekaná ještěrka zmizela ve svém doupěti. Muž napjatě vzhlédl. Mohli je snad dostihnout? Opatrně se připlížil k tenké hradbě křoví a vyhlédl ven. Celé týdny už byli na útěku, vojáci jim však neposkytovali ani chvíli oddechu. Dny a noci strachu o sebe navzájem a především o dítě, které chtěli vojáci z pověření vládce najít... a zabít. To byl důvod, proč se vydali do pouště, proč cestovali sami, osídleným místům se vyhýbajíce.

Snad tam, kdesi daleko v cizí zemi, kam už moc tohoto vládce nesahá, budou v bezpečí. Poušť – horko i chlad, sucho a žízeň, a písek, nic než písek. Zoufalý podnik, přece však alespoň stín naděje. Muž vyslovil tichou modlitbu - Bůh je přece neopustí! On je vyvede z nebezpečí.

Náhlý poryv větru roztřásl muže chladem. Přece však lepší než to úmorné horko dne, nelítostné pražící slunce rozpalující písek a oslňující zrak. Sužoval je nedostatek potravin a především vody. Muž přes den s obavami sledoval únavu ženy i dítěte. Sám byl velmi vyčerpaný. Chtělo se mu spát. Bylo by tak snadné lehnout si do písku a zavřít oči! Ale to nesmí udělat, bude dál chránit ženu s dítětem.

Nikde se nic nehýbalo, žádný další šramot se neozval. Snad to byl jen vítr, pohrávající si s pískem a větvičkami keřů, snad nějaký noční živočich. Muž se uklidněn vrátil k ostatním. Žena na něj pohlédla s otázkou v očích, on však jen s úlevou zavrtěl hlavou. Přistoupil ženě a pohlédl na dítě. „Spí," zašeptala tiše žena a usmála se. Dítě – chlapec – leželo unaveně v matčině náručí a lehce oddechovalo. „To je dobře," řekl muž také tiše, „snad načerpá nové síly. Brzy budeme muset opět vyrazit." Žena s úzkostí povzdechla. Bylo to těžké putování, ani ona však neztrácela víru a odhodlaně, i když unaveně pohlédla muži do očí. Ten se na ni usmál, něžně ji pohladil po tváři a řekl: „Měla by ses také pokusit usnout. Odpočiň si na chvíli, já se o něj postarám," a vzal chlapce do náručí. Žena vděčně ulehla na písčitou zem a vítr ji tiše ukolébával k spánku. I muži se klížily oči, únava z celodenního putování, horka, žízně i strachu se nedala déle přemáhat a tak brzy spali všichni tři.

Ze spánku je vytrhl nový zvuk, tentokrát hlasitější a bližší. Muž i žena se polekaně posadili a pohlédli na sebe se strachem v očích. Vojáci! „Musíme pryč," vydechl muž, žena jen němě přikývla, začala rychle balit jejich skromný majetek. Muž s chlapcem v náručí se opatrně rozhlížel a pátral v okolní tmě po zdroji zvuku. Když předával dítě matce, smutně na ně pohlédl. Rád by jim i sobě dopřál odpočinek, je to však příliš nebezpečné. Musí ihned vyrazit, snad už jsou blízko hranice!
Přihnal se těžký mrak a zastínil měsíc. Teď je vhodná chvíle! Pokud jsou vojáci blízko, v nastalé tmě je

nespatří. A tak znovu vyrazili na cestu, v nočním chladu blížícího se rána se však putuje o něco snadněji. Spěchají, poháněni obavami i touhou po dosažení cíle. Písek se boří pod nohama a zpomaluje. Se strachem se otáčejí, očekávajíce náhlý útok. Jak dlouho to ještě vydrží?
Tu se obzor pomalu začíná jasnit, měsíc bledne a vítr ustává.

Na obloze jasně zazářila jitřenka, jako symbol naděje a v počínajícím úsvitu vidí v dálce se rýsující hradby jakéhosi cizího města. Dítě spokojeně spí matce v náručí.

Muž a žena se na sebe usmáli a s vděčností pohlédli k nebesům a oba tiše velebili Boha. Jsou zachráněni!

/Marie Chrástecká

Mt 2,13-15 – Útěk do Egypta

Příběh je situován brzy po narození Ježíšově. Vyprávění o útěku do Egypta vytváří paralelu k starozákonnímu vyprávění o Mojžíšovi v Egyptě. Bůh jej nejprve zachraňuje z nařízení zahubit všechny prvorozené, v průběhu života jej znovu zachraňuje z rukou těch, kteří mu ukládali o život a pak jej povolává zpět, neboť ti, kteří o jeho smrt usilovali, již zemřeli. Mocní židovského národa nereagují na narození Mesiáše jinak, než reagoval egyptský farao na zvěst o příchodu doby, kdy Bůh osvobodí svůj národ, tedy nepřátelstvím a snahou odstranit jej. Bůh ho zachraňuje a povolává zpět v době bezpečí skrze anděla, který ve snu dává Josefovi pokyny, kam se svou rodinou odejít a kdy se vrátit.

Mt 2,13-15

13Když odešli, hle, anděl Hospodinův se ukázal Josefovi ve snu a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uprchni do Egypta a buď tam, dokud ti neřeknu; neboť Herodes bude hledat dítě, aby je zahubil." 14On tedy vstal, vzal v noci dítě i jeho matku, odešel do Egypta 15a byl tam až do smrti Herodovy. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: ‚Z Egypta jsem povolal svého syna.'

Matoušův deník

Jmenuji se Matouš Lévi. Jsem Žid a žiji v Galileji. Jsem celník. Všude je mnou opovrhováno. Pohrdají mnou Židé i Římané, sousedé i římská správa, kněží, obchodníci, řemeslníci, zemědělci i nádeníci, lidé bohatí i chudí, známí i neznámí. Nenávidí mě, že pracuji pro Řím, že je okrádám, že jsem bohatý.

Římané mě nepovažují za sobě rovného. Pro Židy jsem ten nečistý, špína, co slouží okupantům, pro Římany jsem sluha z toho odbojného národa na hranicích říše, kterému se nemůže věřit a který krade. Pro Židy jsem nečistý kolaborant; pro Římany podřadný Žid. Nepatřím nikam, nanejvýš na samý okraj společnosti. Jenže které společnosti?

Na druhou stranu jsem bohatý, mám nad lidmi moc. Mohu vydělat kolik se mi zachce, mocný jsem jako sám císař. Císař nařizuje vybírání daní, já určuji jejich výši. Mohu mít vše, nač si vzpomenu, mohu zařídit, že jeden bude platit hodně, druhý málo, jeden platit bude a jiný ne, mám

styky s Římem. Tedy mít za přítele mne, by měla být velká výhoda. Tak proč tomu tak není? Mí přátelé jsou celníci a vlastně nikdo jiný. Jsem Žid, ale pro ostatní jako bych jím ani nebyl. Ale někdo to přece dělat musí! Vždyť já se obětuji za ty, kteří mnou pohrdají, za všechny ty zbožné, vzdělané i nevzdělané, bohaté či chudé pravověrné Židy. Že kradu? Z něčeho žít musím; i kdybych to dělal zadarmo, stejně mě budou nesnášet a nikdo mi práci nedá. A co, když mnou pohrdají, ať si platí. Přišel ke mně Ježíš a řekl mi: „Pojď za mnou."
(...)
Chodím a všude vypravuji o radostné zvěsti spásy. Vyprávím, že přišel ten, na kterého všichni čekali, ten, o němž mluvili proroci. Přišel Mesiáš, uzdravoval slepé, chromé, malomocné, křísil mrtvé a hlásal radostnou zvěst o nebeském království. Židé jej nepoznali a zabili. Ale on, protože je Syn Boží, vstal z mrtvých a svou smrtí nás spasil. Je mu dána veškerá moc na nebi i na zemi a je s námi po všechny dny až do konce světa.

Už nejsem sám, mám Boha, který mě miluje a který mě zachránil. Nejenom mne, ale všechny lidi. A proto jim chci tuto radostnou zvěst hlásat a povědět jim, co Ježíš říkal a dělal. Chci to svěřit všem lidem, chci, aby o tom věděli i ti, kdo se ještě nenarodili. Proto všechno, co Ježíš hlásal, co konal, jak zemřel a vstal z mrtvých, jak nás zachránil, to vše napíšu, aby o tom každý věděl.
Jsem apoštol a jmenuji se Matouš.

/Markéta Žilková

Mt 9,9; 11,5; 28,19-20

Ježíš stoluje s celníky a hříšníky, což vyvolávalo nevoli některých farizejů a zákoníků. Tato jeho činnost byla jedním z projevů jeho základního poselství o přicházejícím Božím království. Svým jednáním dával najevo, že Bůh přichází pro všechny, nejen pro ty, kteří se považovali za spravedlivé. Bůh je dárcem života, což znamená život v plnosti lidského společenství i pro ty, kteří stáli zaviněně i nezaviněně na jejím okraji. Evangelisté zdůrazňují, že celník Matouš (Lévi) na Ježíšovu výzvu k následování reagoval bez zaváhání. Ježíš povolává své učedníky, aby pokračovali v jeho díle, neboť v jejich činnosti bude přítomen on sám.

Mt 9,9 (par Mk 2,14; Lk 5,27n)

9 Když šel Ježíš odtud dál, viděl v celnici sedět člověka jménem Matouš a řekl mu: „Pojď za mnou!" On vstal a šel za ním.

Mt 11,5

5 Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.

Mt 28,19-20

19 Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého 20 a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všecky dny až do skonání tohoto věku. "

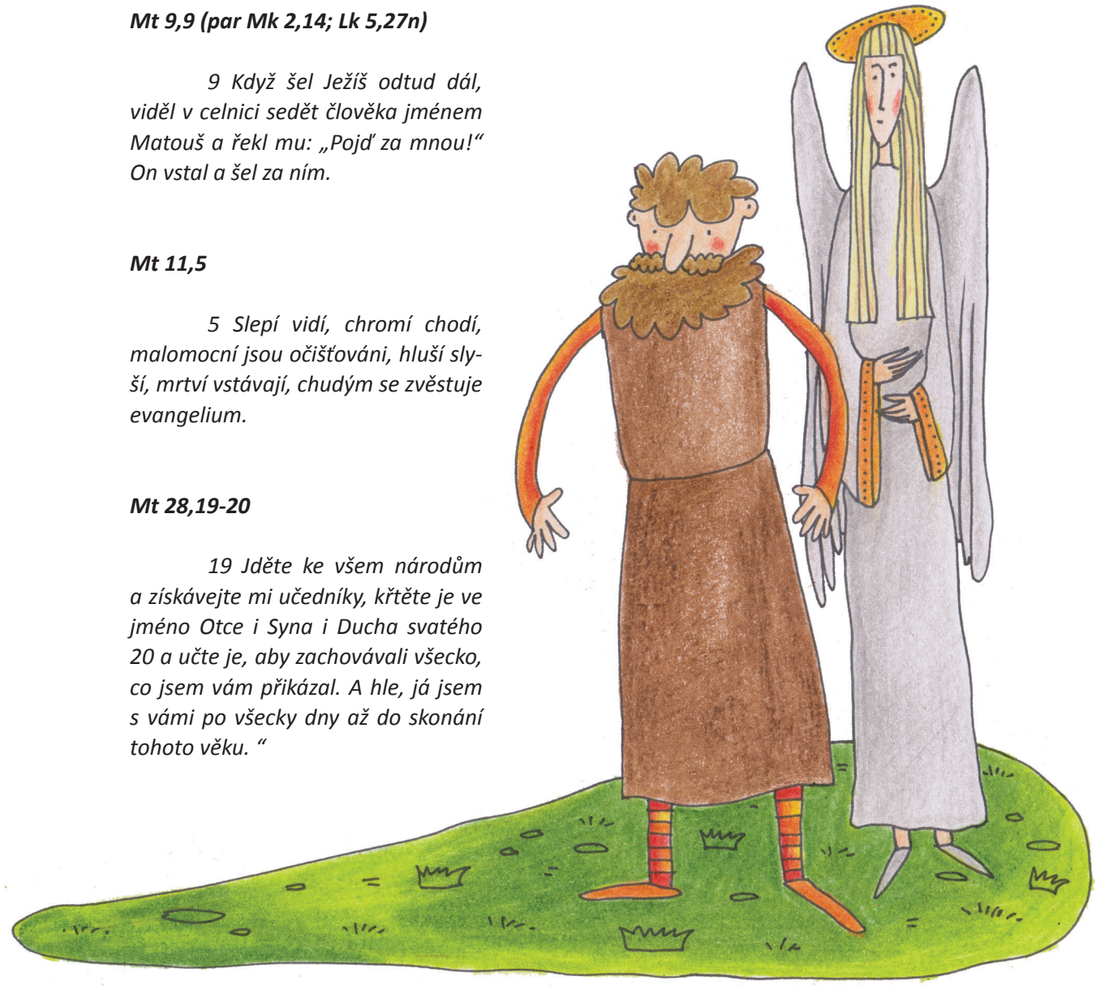

Běda teologům a filosofům

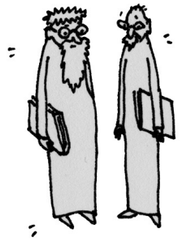

Procházel světem, navštěvoval slumy, továrny, kanceláře i nemocnice, sedával s chlapy v hospodách, hovořil s ženami v nákupních centrech, byl s mladými na koncertech. Povzbuzoval, těšil, dodával odvahy, hlásal skvělou zprávu o Božím království. Kongregace pro nauku víry ve spolupráci s MTK a teologickými fakultami renomovaných univerzit jej pozvala na sympozium, aby i k nim promluvil laskavá slova uznání a povzbuzení.

V triku a džínách si sedl na schod, nikoliv k pultíku s mikrofonem, rozhlédl se po aule zaplněné docenty a profesory, kuriálními úředníky, členy pontifikálních komisí, subkomisí a rad, po nachových dekoracích přítomných kardinálů a biskupů a promluvil:

„Na stolici Petrově zasedli teologové a úředníci. Proto čiňte, a zachovávejte všecko, co vám doporučují, ale podle jejich skutků nejednejte: neboť oni mluví a nečiní. Vymýšlejí všelijaké povinnosti, nařízení, příkazy a zákazy, ale sami se jimi necítí vázáni. Své skutky konají, aby je lidé viděli:

chodí v okázalých liturgických rouchách, bohatě vyšívaných zlatými nitěmi, nosí černé kleriky, bílé kolárky či purpurová solidea, aby se odlišili od lidí. Avšak jejich skutky, jež by je měly odlišovat, jsou stejné, ba ještě horší.

Mají rádi přední místa na slavnostech, vyvýšená pódia na poutích, čalouněná křesla v chrámech a první třídu v letadlech, líbí se jim, když je lidé zdraví a oslovují je Otče. Vy si však nedávejte říkat Otče: jediný je váš Otec, vy všichni jste bratří a sestry. A nikomu na zemi nedávejte jméno Otec: jediný je váš Otec, ten nebeský. Nenechte se titulovat eminence ani excelence: jediný je vznešený, nade vše vyvýšený, ten, který byl vyvýšen na kříži. Ani si nedávejte říkat monsignore, tak přece byli oslovováni králové a aristokracie; ale je jen jediný Pán. Ani si nedávejte říkat doktore nebo docente, váš učitel je jeden, Kristus. Necháváte si říkat profesore, ale víte, co máte skutečně veřejně vyznávat?

Běda vám, teologové a intelektuálové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevcházíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít. Ano, pravím vám, tomuto pokolení bude přičtena vina. Běda vám, teologům a filosofům: skryli jste klíč k poznání, zatemnili jste jej komplikovanými naukami a sofistikovanými učeními, akademickými spekulacemi a sterilními polemikami. Přestože jste poznali trýzeň žízně, nevyhloubili jste studnu, ze které by i druzí mohli pít; spíše jste ostatní nabádali k opatrnosti nad neznámými zdroji vody.

Běda vám, teologové a vzdělanci, pokrytci! Potrpíte si na autorská práva monografií, avšak jen jeden je skutečným Autorem vašich myšlenek, které máte šířit světu bez nároku na autorství. O jednotě hovoříte, ale společnost polarizujete. Kulturu kritizujete, a sami ji nekultivujete. Snažíte se být ekumenicky ohleduplní, nábožensky tolerantní, politicky korektní; ale což může být prorocký hlas politicky korektní? Slepí vůdcové…

Libujete si v učených obratech, latinských a řeckých pojmech, používáte archaická slova a krkolomná souvětí ve snaze oslnit svou učeností. Což jsem vás neučil mluvit prostě a jednoduše, aby vašim slovům mohl správně rozumět i ten nejmenší z mých bratří?

Běda vám, biblisté a exegeté; pitváte Písmo do nejmenších detailů, Boží slovo studujete vědeckými metodami, kriticky hodnotíte každou čárku, ale svůj život podle slov Písma neřídíte. Běda vám dogmatičtí a fundamentální teologové; spekulujete o důkazech existence Boží, teoretizujete o jeho vlastnostech a činech, ale ve svém nitru jej necháváte působit pramálo.

Běda vám moralisté a spirituální teologové, kteří svou nauku o ctnostech a správném životě zahalujete tolika podmínkami, příkazy a doporučeními, že sami nejste schopni je naplňovat; což

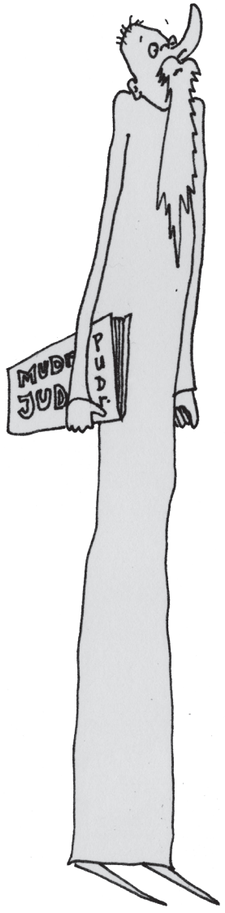

nevíte, že jen láska k Bohu a k bližnímu je člověku potřebná? Běda vám církevní právníci a soudci, pokrytci; učinili jste ze své víry souhrn paragrafů, příkazů a disciplinárních opatření; cožpak nevíte, že láska je víc než přikázání a milosrdenství víc než zákon?

Běda vám, liturgové a ceremonáři; kladete důraz na okázalé ornáty, muže a hochy oblékáte do ženských šatů, z večeře Páně jste učinili strohé divadlo, z živého setkání jste učinili varhanní koncert, z hostiny Božího Slova i Těla jste učinili málo pochopitelný rituál.

Běda vám, filosofové a učenci, pokrytci, kteří spíše než pokornou láskou k Moudrosti vynikáte ješitnou láskou ke svým akademickým hodnostem, členství ve vědeckých komisích a pozváním do užvaněných mediálních pořadů. Běda vám, historikové; stavíte oltáře světcům, pálíte svíce blahoslaveným, přednášíte o učitelích církve, píšete eseje o mučednících, ale podle jejich inspirace nejednáte. Běda vám, teologové a filosofové, pokrytci.

Obtěžkáváte se akademickými tituly i církevními hodnostmi, vymýšlíte kličky jako fides quae a qua, nebo opus operatum a operantis, kterými plníte své knihy, skripta a sborníky, ale obyčejným lidem to nepřináší žádný smysl či užitek. Stále lidem něco sdělujete, ale osudy prostých lidí nesdílíte.

Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu? Hle, proto vám posílám světce, lidi prosté víry, vizionáře a charismatické osobnosti; a vy je budete týrat, pohánět před církevní soudy, perzekuovat, vyšetřovat ve svých palácích, kritizovat na svých univerzitách, recenzovat ve svých odborných časopisech, nenecháte na nich

niť suchou… Což řada z těch, které jste označili za heretiky a pomýlence, neměla planoucí srdce a nadšenou mysl? Stavíte hranice nekonformním hledačům pravdy, cenzurujete odvážné myšlenky, upalujete kacíře; abyste je vzápětí mohli kanonizovat a rozplývat se nad jejich autentickým životem!

/František Reichel

Mt 23,1-38

Ač se to na první pohled nezdá, text se obrací k Ježíšovým učedníkům, přičemž farizeové a zákoníci jsou zde postaveni jako negativ, na kterém je ukázáno, nač si dát pozor. Nejde tedy o špatné mínění o té které židovské skupině, ale o výzvu pro křesťany ke zcela určitému jednání. Pravděpodobně se zde odráží autorova starost o správné jednání jeho církevní obce, protože chybné jednání je možné i u zbožných lidí. Učedníci jsou vyzýváni ke správným postojům, například aby nehráli jen nějaké divadlo, aby skutečně hledali Boží vůli, aby si stále uvědomovali, že jsou si rovni, že jen Kristus je jejich hlavou a učitelem.

Mt 23,1-38

1 Tehdy Ježíš mluvil k zástupům i k svým učedníkům: 2 „Na stolici Mojžíšově zasedli zákoníci
a farizeové. 3 Proto čiňte a zachovávejte všechno, co vám řeknou; ale podle jejich skutků nejednejte:
neboť oni mluví a nečiní. 4 Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich ne-
chtějí dotknout ani prstem. 5 Všechny své skutky konají tak, aby je lidé viděli: rozšiřují si modlitební
řemínky a prodlužují třásně, 6 mají rádi přední místa na hostinách a přední sedadla v synagógách,
7 líbí se jim, když je lidé na ulicích zdraví a říkají jim ‚Mistře'. 8 Vy však si nedávejte říkat ‚Mistře':
jediný je váš Mistr, vy všichni jste bratří. 9 A nikomu na zemi nedávejte jméno ‚Otec': jediný je váš
Otec, ten nebeský. 10 Ani si nedávejte říkat ‚Učiteli': váš učitel je jeden, Kristus. 11 Kdo je z vás
největší, bude váš služebník. 12 Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen.

13 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Zavíráte lidem království nebeské, sami nevchá-

zíte a zabraňujete těm, kdo chtějí vejít. 14 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Vyjídáte domy
vdov pod záminkou dlouhých modliteb; proto vás postihne tím přísnější soud. 15 Běda vám, zákoníci
a farizeové, pokrytci! Obcházíte moře i zemi, abyste získali jednoho novověrce; a když ho získáte,
učiníte z něho syna pekla, dvakrát horšího, než jste sami. 16 Běda vám, slepí vůdcové! Říkáte: ‚Kdo by
přísahal při chrámu, nic to neznamená; ale kdo by přísahal při chrámovém zlatu, je vázán.' 17 Blázni
a slepci, co je větší: zlato, nebo chrám, který to zlato posvěcuje? 18 Nebo: ‚Kdo by přísahal při oltáři,
nic to neznamená; ale kdo by přísahal při oběti na něm, je vázán.' 19 Slepci, co je větší: oběť, nebo
oltář, který tu oběť posvěcuje? 20 Kdo tedy přísahá při oltáři, přísahá při něm a při všem, co na něm
leží. 21 A kdo přísahá při chrámu, přísahá při něm a při tom, kdo v něm přebývá. 22 Kdo přísahá při
nebi, přísahá při trůnu Božím a při tom, který na něm sedí.

23 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu,
a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost. Toto bylo třeba činit a to
ostatní nezanedbávat. 24 Slepí vůdcové, cedíte komára, ale velblouda spolknete!
25 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Očišťujete číše a talíře zvenčí, ale uvnitř jsou plné hrabi-
vosti a chtivosti. 26 Slepý farizeji, vyčisti především vnitřek číše, a bude čistý i vnějšek.
27 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Podobáte se obíleným hrobům, které zvenčí vypadají
pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijaké nečistoty. 28 Tak i vy se navenek zdáte lidem
spravedliví, ale uvnitř jste samé pokrytectví a nepravost.

29 Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Stavíte náhrobky prorokům, zdobíte pomníky
spravedlivých 30 a říkáte: ‚Kdybychom my byli na místě svých otců, neměli bychom podíl na smrti
proroků.' 31 Tak svědčíte sami proti sobě, že jste synové těch, kdo zabíjeli proroky. 32 Dovršte tedy
činy svých otců! 33 Hadi, plemeno zmijí, jak uniknete pekelnému trestu?

34 Hle, proto vám posílám proroky a učitele moudrosti i zákoníky; a vy je budete zabíjet
a křižovat, budete je bičovat ve svých synagógách a pronásledovat z místa na místo, 35 aby na vás
padla všechna spravedlivá krev prolitá na zemi, od krve spravedlivého Ábela až po krev Zachariáše,
syna Barachiášova, kterého jste zabili mezi chrámem a oltářem. 36 Amen, pravím vám, to vše padne
na toto pokolení.

37 Jeruzaléme, Jeruzaléme, který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kdo byli k tobě posláni;
kolikrát jsem chtěl shromáždit tvé děti, tak jako kvočna shromažďuje kuřátka pod svá křídla, a ne-
chtěli jste! 38 Hle, váš dům se vám ponechává pustý.

Ježíš

Byl jednou jeden obyčejný kostel, dobře udržovaný, ale nijak zvlášť významný. Farnost byla také docela obyčejná, ani velká, ani malá, ani mrtvá a ani horlivá. Do tohoto kostela přišel jednou v neděli člověk, kterého nikdo z přítomných neznal.

Přesněji řečeno, když místní přišli na mši, ten člověk už v kostele byl a nikdo pořádně nevěděl, jak se tam dostal. Vypadal obyčejně, nijak zvlášť se od ostatních nelišil. Měl laskavou tvář, byl zdvořilý a jako by z něj vyzařovalo světlo. Zato jeho chování bylo poněkud neobvyklé. Mnozí nad ním kroutili hlavou a mysleli si, že je duševně chorý. Někteří byli rozhořčeni a pobouřeni, jiní se s ním zas ochotně dávali do řeči.

Hned první překvapení čekalo příchozí u dveří, ten člověk tam stál a každého vítal, jako by byl domácím pánem. Zajímavé bylo i to, že znal každého jménem, ale toho si všimlo jen pár lidí.

Podruhé vzbudil rozruch, když začal obcházet zadní lavice a zval každého, aby si přesedl

dopředu, blíž k ostatním i k oltáři. Někteří byli překvapeni, protože je doposud něco takového vůbec nenapadlo. Někteří se rozčilovali, co je mu do toho, ať je nechá na pokoji, protože oni si chtějí mši prožít pěkně v klidu a nerušeně. A někteří byli tak překvapeni, že jen nechápavě hleděli a přemýšleli, zda se nejedná o nějaký zlomyslný žert. Dosud nikdo totiž nenašel odvahu něco takového učinit, snad že většinou se jednalo o lidi s nějakým tím vroubkem, větším či menším. Byli to lidé, za nimž se

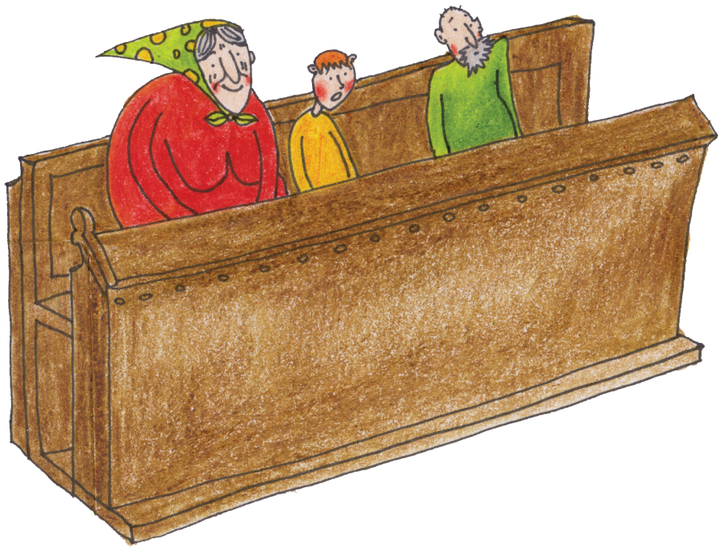

jako ocásek táhla jejich minulost. Pak ten zvláštní cizinec odešel do sakristie a k všeobecnému údivu s sebou vzal všechny děti.

To vše, co se odehrálo až dosud, byl jen úvodem k událostem ještě podivnějším.
Když zazvonil zvonek, rozsvítil se celý kostel jako by byl velký svátek, všechna světla svítila a hořely i všechny svíce, včetně paškálu. Většinu přítomných to překvapilo a očekávali, co se bude dít, zda třeba nepřijel pan biskup, protože k čemu jinak takové plýtvání energií v obyčejnou neděli. Jenže žádný pan biskup nepřijel, ani žádná jiná významná osoba, ze sakristie vyšel jenom jejich pan farář a za ním ten cizí muž, který byl zjevně hlavním celebrantem. Mše začala jako obvykle, ale když mělo přijít na řadu čtení, neznámý kněz sám přistoupil k ambonu.

K údivu věřících nečetl Písmo, ale zpaměti citoval Ježíšovy výroky z evangelií, jako by byly jeho vlastní, a rovnou je vykládal. V kostele nastalo naprosté ticho, protože mluvil úplně jinak než kdokoli před ním, kázal jako ten, kdo se s Bohem osobně zná a nad hlavou se mu vznášel zářivý plamen. Svoji řeč pak zakončil slovy: „Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“

V kostele to zašumělo a lidé se po sobě nechápavě dívali, některým se ale rozjasnil obličej a oči se jim rozšířily údivem. Dech se jim zatajil a nebyli jisti, zda to všechno není jen snem, nebyli schopni uvěřit, že by to mohlo být skutečností. Cizinec pak odešel rovnou k oltáři, čímž způsobil trochu chaos mezi ministranty, a všichni napjatě očekávali, co se bude dít dál.

Kněz položil na oltář misku s malými hostiemi a kalich s trochou vína, pohlédl do lavic, podíval se na každého člověka jednotlivě a pak se sklonil, v tichosti se modlil a ani jedenkrát nenahlédl do misálu.

Pak rovnou, bez jakékoliv přípravy vzal misku, pozdvihl ji vzhůru a slavnostně prohlásil: „Toto je moje tělo!“. Pak pozdvihl také kalich a řekl: „Toto je má krev!“.

Náhle muž zmizel, jen na oltáři ležela velká mísa s nalámaným chlebem a velký kalich až po okraj naplněný vínem. Na většinu přítomných padla veliká bázeň, neboť konečně pochopili, že cizinec nebyl nikdo jiný než sám Ježíš. Domů pak odcházeli naplnění radostí a všechny události této mimořádné mše uchovávali ve svých srdcích a přemýšleli o nich. Někteří z přítomných se ale zlobili, co je za drzost, dělat takové laciné triky místo mše. Znechuceně odcházeli do svých domovů a už se nikdy nevrátili.

/Kryštof Větrovský

Mt 26,26-27; 7,28-29; 28,20: poslední večeře, mluvil jako ten, kdo má moc, zaslíbení přítomnosti

Text nevychází přímo z konkrétního biblického úryvku, nicméně se opírá o některá místa z evangelia. Jedním z nich je poslední večeře, kdy Ježíš naposledy jí se svými učedníky před svým utrpením a odkazuje přitom na oběť svého života, která smaže hříchy mnohých. Text také nepřímo odkazuje na místo evangelia, kde Ježíš učí a lidé vnímají, že jeho slova jsou velmi jiná, než znají, že mají mnohem větší moc než slova jejich učitelů. Dále pak také na místo, kde Ježíš slibuje svou trvalou přítomnost uprostřed svého lidu.

Mt 26,26-27

26 Když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, lámal a dával učedníkům se slovy: „Vezměte, jezte, toto jest mé tělo.“ 27 Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: „Pijte z něho všichni.

Mt 7,28-29

28 Když Ježíš dokončil tato slova, zástupy žasly nad jeho učením; 29 neboť je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich zákoníci.

Mt 28,19-20

19 Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého 20 a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všecky dny až do skonání tohoto věku. “

Barabáš

Blíží se asi konec, pomyslel si Barabáš sedě ve své cele. Není tu sám, ale i s dalšími druhy, kteří už nedokázali přihlížet, jak Římané v jejich zemi, v jejich městě dělají, co se jim zlíbí. Náš lid ztratil veškerou svobodu, pomyslel si, a za svobodu přeci člověk musí vždy bojovat.

Ano, zabil člověka, to je hřích, ale byl to Říman – nepřítel a neznaboh. Přitáhli sem kdoví odkud a teď nám vládnou, zotročují nás. Už příliš dlouho roste zoufalství v srdcích lidu... a čekat, že se něco změní? Čekat na nového krále či mesiáše? Nedočkali bychom se ničeho, bylo potřeba se konečně vzepřít; dostali, co jim patří, ať táhnou, odkud přišli. Snad mi Bůh odpustí, říká si. Asi by se měl modlit, ale vlastně to ani moc neumí. Jeho život byl vždy spíš dobrodružství a boj, byl zvyklý brát si, co chtěl vzít, a když se mu někdo postavil, se zlou se potázal. Zabil však, chytili ho a teď tady čeká. Na smrt, ví to. Jaké to asi bude, co bude potom, bude vůbec něco? Hlavní je neztrácet odvahu, které měl vždy víc než dost, ale i ona mu teď začíná zoufale chybět.

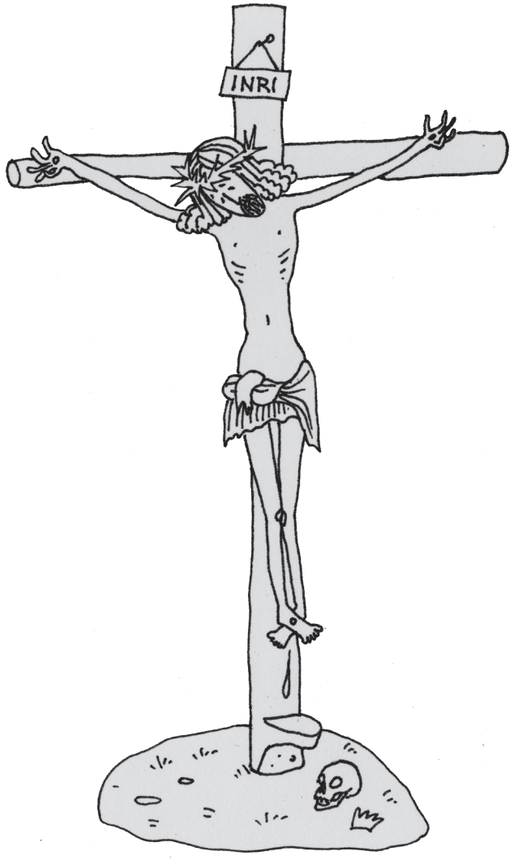

Z rozjímání jej náhle vytrhne dobře známý zvuk. Brána a mříže cely se otevírají, stráž přichází. Teď, v tuhle dobu, co se asi bude dít, že by si už pro něj přišli? Už to tak vypadá, tak přeci jenom konec. Odvahu, znovu si říká, hlavně odvahu. Stráž ho v poutech vyvádí ven.

Oslepen ostrým denním sluncem, ocitá se na nádvoří. Je zde nezvykle mnoho lidí. Jedni překřikují druhé. Je tu spousta obyčejných lidí, vojáci, kteří se snaží rozvášněný dav uklidnit. Jsou zde ale i velekněží. Zahlédl i samotného Piláta. Co ten tu dělá? Tolik lidí, tolik povyku pro mne? To není možné. Pak si všimne nevýrazné postavy zbědovaného chlapíka, obklopeného několika římskými vojáky. Z davu se ozývá „Ukřižujte Ježíše Nazaretského, je to rouhač a vzbouřenec!“ Jiní však volají, „Ježíš je nevinný, ničeho se nedopustil!“

Tak to je tedy on, pomyslel si Barabáš, už o něm slyšel. Další prorok či snad Mesiáš. Prý dokáže konat zázraky, uzdravovat nemocné, vyhánět zlé duchy z těla, a snad vrátil život i mrtvému. Ale také hlásá, že nepřítele má člověk milovat a císaři dávat, co mu patří, jakýpak Mesiáš.

S takovými to daleko nedotáhneme, to spíš přijde ještě někdo horší, než jsou Římané. Ale co vlastně tedy provedl, proč tu je, a hlavně co s tím vším má společného on, Barabáš? Zřejmě je popraví společně, říká si. Je zmatený a vystrašený, nerozumí tomu, vše probíhá v hrozném chaosu. Dav pojednou utichne a slovo si bere sám Pilát. „Je zvykem, že

vám o svátcích propouštím jednoho vězně. Ptám se; koho vám mám propustit, Ježíše nebo Barabáše?“ Když Barabáš zaslechl tato slova, ani na chvíli nezapochyboval o tom, jaká bude odpověď z davu. On, vrah, nebo člověk, o němž mnozí tvrdí, že je Mesiáš. Dav však křičí: „Barabáše, propusť nám Barabáše! „A co mám tedy učinit s Ježíšem zvaným Mesiáš?“, ptá se Pilát. „Ukřižovat, ukřižovat,“ zní z davu skoro jednohlasně. Barabáš nevěří vlastním uším, připadá si jako ve snu. Po chvíli k němu přichází jeden z římských vojáků, který ho zbavuje pout a vzápětí slyší ta slova, která jsou jeho propustkou na svobodu a k životu: „Co tak zíráš, slyšel jsi to, běž, jsi volný!“

Barabáš nemůže uvěřit, co se děje. Ještě před chvílí se div neloučil se životem a najednou tohle, je volný a svobodný. Život je plný neuvěřitelných překvapení, říká si v duchu, život je nádherný. Ale co teď bude vlastně dělat, kam půjde?

Teď odtud nemůže zmizet, na vše zapomenout a začít znovu, znovu a lépe. Barabáš zpozoruje, že dav se dává do pohybu. Zahlédne, jak zcela vyčerpanému Ježíši nakládají na ramena velký dřevěný kříž. Průvod, zdá se, směřuje na Golgotu.

Jdou ho křižovat, dochází Barabášovi. Ale co on s tím, to se ho přeci netýká, je to cizí člověk. Na jednu stranu by chtěl někam utéci a na vše zapomenout, zároveň je však něčím svazován, nemůže z Ježíše spustit oči, a ač si to neuvědomuje, vydává se společně s průvodem. Počíná si uvědomovat, že vše, co se právě děje, se ho nějakým zvláštním způsobem bezprostředně dotýká. Vždyť Ježíš zemře a on sám bude žít, on zemře místo něj. Co vlastně Ježíš provedl, čím se provinil? Je to, co se právě děje, jenom shoda okolností, šťastná náhoda, která mu zachránila život, nebo je v tom ještě něco víc, co ale? Neví si rady a netuší co dělat, jak se vyrovnat se skutečností, že namísto něj zemře nevinný člověk, vždyť už takhle má krev na rukou.

Průvod dorazí na Golgotu. Ježíše přibíjejí na kříž. S ním další dva, jednoho po levici a druhého po pravici. Zdvihají kříže. Barabáš ty dva další zná, moc dobře je zná a znovu mu dochází, že na jednom z těch křížů by měl být spíš on sám. Dívá se na kříž s Ježíšem a chvíli má pocit, že se na něj Ježíš dívá, že se jejich pohledy střetly. Bojí se toho pohledu, ale zároveň je jím mocně přitahován. V tom pohledu není zloba či nenávist, jak by čekal. Je to pohled plný soucitu, odpuštění a lásky. Ježíš umírá a já žiji, znovu si v duchu opakuje Barabáš; umírá místo mne, umírá pro mne.

Nebesa potemněla, země se otřásla, chrámová opona se roztrhla vedví. „Dokonáno jest.“

/Lubor Koňas

Mt 27,15-31; Mk 15,6-15; Lk 23,13-25 – Barabáš

Příběh o Barabášovi z pašijí poukazuje na skutečnost, že Izrael vědomě zavrhl svého Mesiáše. Matouš udělal z tohoto momentu souzení Ježíše rozhodující situaci otázkou Piláta: „Koho vám mám propustit, Barabáše nebo Ježíše, zvaného Mesiáš?“ Důvody Barabášova zatčení jsou v tomto evangeliu bezpředmětné, je jen pověstným vězněm. Zástup však vyžaduje nejen propuštění Barabáše, ale také Ježíšovu smrt. Po této intervenci lidu vydává Pilát Ježíše na smrt a Barabášovi dává svobodu. Židé jsou tedy těmi, kteří se Ježíše vydali a jako Mesiáše se ho vzdali.

Markovo i Lukášovo evangelium zmiňují, že Barabáš se dopustil vraždy, a Lukáš ještě upřesňuje, že se účastnil vzpoury.

Mt 27,15-31

15 O svátcích měl vladař ve zvyku propouštět zástupu jednoho vězně, kterého si přáli.
16 Tehdy tam měli pověstného vězně, jménem Barabáš. 17 Když se zástupy shromáždily, řekl jim tedy
Pilát: „Koho vám mám propustit, Barabáše, nebo Ježíše, zvaného Mesiáš?“ 18 Věděl totiž, že mu ho
vydali ze zášti. 19 Když seděl na soudné stolici, poslala k němu jeho žena se vzkazem: „Nezačínej si
nic s tím spravedlivým! Dnes mě kvůli němu pronásledovaly zlé sny.“

20 Velekněží a starší však přiměli zástup, aby si vyžádali Barabáše, a Ježíše zahubili.
21 Vladař jim řekl: „Koho vám z těch dvou mám propustit?“ Oni volali: „Barabáše!“ 22 Pilát jim řekl:
„Co tedy mám učinit s Ježíšem, zvaným Mesiáš?“ Všichni volali: „Ukřižovat!“ 23 Namítl jim: „Čeho se
vlastně dopustil?“ Ale oni ještě víc křičeli: „Ukřižovat!“

24 Když Pilát viděl, že nic nepořídí, ale že pozdvižení je čím dál větší, omyl si ruce před očima
zástupu a pravil: „Já nejsem vinen krví toho člověka; je to vaše věc.“ 25 A všechen lid mu odpověděl:
„Krev jeho na nás a na naše děti!“ 26 Tu jim propustil Barabáše, Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby
byl ukřižován.

27 Vladařovi vojáci dovedli Ježíše do místodržitelství a svolali na něj celou setninu. 8 Svlékli
ho a oblékli mu nachový plášť, 29 upletli korunu z trní a posadili mu ji na hlavu, do pravé ruky mu
dali hůl, klekali před ním a posmívali se mu: „Buď zdráv, židovský králi!“ 30 Plivali na něj, brali tu hůl

a bili ho po hlavě. 31 Když se mu dost naposmívali, svlékli mu plášť a oblékli ho zase do jeho šatů.
A odvedli ho k ukřižování.

Lk 23,17-24.32-33

17 Musel jim totiž o svátcích propustit vždy jednoho člověka. 18 Ale oni všichni najednou
křičeli: „Pryč s ním! Propusť nám Barabáše!“ 19 To byl člověk, kterého uvrhli do vězení pro jakousi
vzpouru ve městě a vraždu. 20 Tu k nim Pilát znovu promluvil, neboť chtěl Ježíše propustit. 21 Avšak
oni křičeli: „Na kříž, na kříž s ním!“ 22 Promluvil k nim potřetí: „Čeho se vlastně dopustil? Neshledal
jsem na něm nic, proč by měl zemřít. Dám ho zbičovat a pak ho propustím.“ 23 Ale oni na něm s vel-
kým křikem vymáhali, aby ho dal ukřižovat; a jejich křik se stále stupňoval. 24 A tak se Pilát rozhodl
jim vyhovět. 25 Propustil toho, který byl vsazen do vězení pro vzpouru a vraždu a o kterého žádali;
Ježíše vydal, aby se s ním stalo, co chtěli.

32 Spolu s ním byli vedeni na smrt ještě dva zločinci. 33 Když přišli na místo, které se nazývá
Lebka, ukřižovali jej i ty zločince, jednoho po jeho pravici a druhého po levici.

Markovo evangelium

Evangelium podle Marka je pravděpodobně nejstarší z evangelií; bylo sepsáno patrně před rokem 70, tedy před zničením Jeruzalémského chrámu. Autorství není jasné, podle tradice byl za autora považován Jan Marek, současník některých apoštolů. Autor nebyl přímým svědkem událostí, které popisuje. Události zaznamenává s důrazem na pravdivost a svůj teologický pohled na Ježíšův život a učení, nikoliv však na přesnou chronologii. Autor se obrací především ke křesťanům z pohanství, například protože považuje za nutné vysvětlit židovské zvyky, instituce a pojmy. Přináší výpověď o Ježíšově životě jednoduchým jazykem i stylem. Zaměřuje se více na Ježíšovy činy než na jeho proslovy. Podstatnou teologickou myšlenkou tohoto evangelia je radostná zpráva, že Bůh a jeho království se zpřítomnili v Ježíšovi, milovaném Božím Synu a jeho působení. Ježíšovo slovo, mocnější než vše dosud známé, mocnější než všechno zlo, přináší člověku spásu – nové, bezhříšné společenství člověka s Bohem. Ježíš v tomto evangeliu často výslovně nedovoluje veřejně hlásat jeho mesiášství,

které se má vyjevit a propojit s Ježíšovým utrpením a smrtí. Svým přijetím rozsudku vyneseným jeho protivníky dosvědčuje pravdu svého učení a vede k adekvátní reakci – vyznání víry. Protože Mesiáš musel projít cestou kříže, tak i učedníci jsou vedeni k pochopení, že taková cesta je i pro ně cestou do Boží slávy, povzbuzeni tím, že Ježíš „jde“ před nimi.

Záznam z deníku obchodníka Balabána

Dnes je to již šestým dnem, kdy jsem na obchodní cestě do Jeruzaléma. Čím více se blížím k tomuto městu, tím zřetelněji tuším, že se stane něco neočekávaného. Ale neočekávané přišlo rychleji, než jsem si myslel.

Prachová cesta mě vedla přes jakousi vesnici, která se nacházela v blízkosti Jeruzaléma. Zastavil jsem se tedy zde, že se napiji ze studny a chvilku spočinu. Na tak malou vesnici tam bylo přílišné rušno. Nedaleko jsem zahlédl skupinu lidí, kteří stáli kolem jedné osoby a naslouchali, co říká. Mé zvědavosti se nedalo poručit a přistoupil jsem blíže. Jeho hlas měl přívětivý tón, ale jeho slova přitom nepostrádala na důležitosti a naléhavosti. Optal jsem se jednoho z přítomných, kdo je tento muž, kterému tak všichni věnují svou pozornost. Obrátila se na mě vousatá tvář muže:

„Kdo že je on, se ptáš, sám Ježíš s námi sdílí svá slova. Jednoho dne v podvečer nám řekl, že se přeplavíme na druhou stranu jezera. Nastala veliká bouře a vítr hnal vlny tak silně, že do naší lodě

začala téci voda. On však klidně spal na podušce v zadní části loďky. Probudili jsme ho: ‚Mistře, nedbáš, že hyneme?‘ On promluvil k větru a moři: ‚Umlkni a upokoj se.‘ Vítr přestal dout a vše utichlo. Poté se k nám obrátil a řekl: ‚Proč se tak bojíte? Jak to, že nemáte víru?‘ Všichni jsme si kladli otázku, kdo je tenhle člověk, že vítr i moře ho poslouchají?“

Hleděl jsem na něho udiveně a nevěřícně, o jakém zázraku mi to tu vypráví, vždyť to není možné. Jméno toho muže bylo Marek. Ukázal na dalšího muže ze skupinky, ať se ho také optám na tuto událost, že on sám dobře ví, jak to tehdy bylo. Váhavým krokem jsem k němu přistoupil a zeptal se, jak si pamatuje onen zázrak utišení bouře. Nejprve mi řekl, že jeho jméno je Matouš, a pak začal vyprávět:

„Když tehdy Ježíš vstoupil na loď, všichni učedníci šli za ním. Počala veliká bouře a vlny překrývaly loď. On však spal, proto jsme ho vzbudili a říkáme: ‚Pane, zachovej nás, hyneme.‘ On na to jen: ‚Proč se bojíte, ó lidé malé víry?‘ Vstal a promluvil k větru a moři. Lidé se pak divili ‚Kdo je tento, že ho i větrové i moře poslouchají?‘“

Při posledních slovech vyprávění Matouše jsem přeci jen pomýšlel, že by na této události mohlo být něco pravdivé, že to není jen skupinka místních bláznů. Matouš poznal, že jsem stále nedůvěřivý, poslal mě za další osobou jménem Lukáš, abych dohledal pravdy. Lukáš si mě odvedl kousek od skupinky a začal vyprávět:

„Stalo se pak v jeden den, že on vstoupil na loď i s námi učedníky. Chtěl se přeplavit přes jezero. I pustili jsme se. Tehdy přišel vítr bouřlivý na jezero, a loď se vodou naplňovala, tak, že jsme byli v nebezpečenství. Přistoupili jsme k němu, vzbudili ho a říkáme: ‚Mistře, Mistře, hyneme.‘ On promluvil k větru a vodě a vše utichlo a říká: ‚Kdež je víra vaše?‘ Všichni jsme se podivili. ‚A kdo je tento, že i větrům přikazuje i vodám, a poslouchají ho?‘“

Když Lukáš dovyprávěl, ani mě nenechal zareagovat a ukázal na Jana, který byl na lodi též, ale ten jen stál a mlčel. Shluk mých myšlenek najednou přerušilo sluneční světlo, které se vynořilo zpod mraků a svítilo mi do obličeje. Před sebou však vidím skupinku postav, která se rozestoupila tak, že vytvořila uličku ústící k mé osobě. Tou uličkou kráčí mužská postava v čistě bílé košili oblečená a za ní několikero mužů, v nichž jsem poznal Marka, Matouše, Lukáše i Jana. Když přistoupili ke mně blíže, poznal jsem, že muž v bílé košili je ta osoba, které každý naslouchal. Ta osoba, o které muži vyprávěli, osoba konající zázraky. Promluvil ke mně. Padl jsem na kolena a prosil za odpuštění všech hříchů, za odpuštění mých nepoctivých obcho-

dů, které jsem spáchal. On jen vztáhl ruce nad moji hlavu a pravil „Budiž ti odpuštěno“. Tento okamžik určil zlom v mém životě. Od této chvíle následuji Ježíše na jeho cestách a naslouchám mu stejně jako učedníci i jiní prostí lidé. Tímto je má cesta za obchodními záležitostmi u konce, a jestli ještě přijdu někdy v životě do Jeruzaléma, bude to jedině po pravici Ježíše Krista.

/Markéta Škrancová

Mk 4,35-41 (par Mt 8,23-27; Lk 8,22-25) Bouře na jezeře

Příběh vyprávějící, jak Ježíš ovládá přírodní zákony a utišuje bouři, dokázali Židé dobře pochopit, nebyl pro ně ničím zas tak neuvěřitelným, protože Bohem omilostněné lidi takové jevy provázely, jak zaznamenává Starý zákon. Marek však příběh vypráví ještě z jiného důvodu. Skrz vyprávění chce poukázat, že víra Ježíšových učedníků se neprojevuje tím, že věří v Ježíšovu zázračnou moc a nechají se od něj poučovat, ale že jsou ochotni společně sdílet nebezpečí, do nichž je Ježíšovo slovo uvede, tak jako je Ježíšův pokyn přivedl do bouře a s klidem očekávat záchranu.

Mk 4,35-41 (par Mt 8,23-27; Lk 8,22-25)

35 Téhož dne večer jim řekl: „Přeplavme se na druhou stranu!“ 36 Opustili zástup a odvezli ho lodí, na které byl. A jiné lodi ho doprovázely. 37 Tu se strhla velká bouře s vichřicí a vlny se valily na loď, že už byla skoro plná. 38 On však na zádi lodi na podušce spal. Učedníci ho probudí a řeknou mu: „Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?“ 39 Tu vstal, pohrozil větru a řekl moři: „Zmlkni, utiš se!“ I ustal vítr a bylo veliké ticho. 40 Ježíš jim řekl: „Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?“ 41 Zmocnila se jich veliká bázeň a říkali jeden druhému: „Kdo to jen je, že ho poslouchá i vítr i moře?“

Deníkový záznam krále Heroda v den jeho narozenin

Dnešní den je výročím mého narození, slavit však již více nemohu. Neboť hostinu uspořádanou na mou počest znechutila událost, jež nedovolí nadále se radovat. Viníkem jsem však já, a proto nemohu vinit jiného. Jen snad svou ženu Herodiadu a vlastní nerozvážnost, se kterou jsem se dopustil osudné přísahy, kterou jsem nadále nemohl porušit.

Na hostinu uspořádanou na počest mých narozenin byli pozváni dvořané, důstojníci a významní lidé z celé Galileje. Z počátku nic výjimečného, později se událo to, co ještě dlouho bude rušit můj klidný spánek a nahlodávat svědomí. Do místnosti vstoupila dcera mé ženy Herodiady a začala tančit. Všichni ohromeni její krásou a tancem ztichli, upřeně hledíce na ladné pohyby, jimiž vládla neobyčejně umně a získala obdiv nejen mých spolustolovníků, ale i mne samotného. Chtěl

jsem obdiv dívce nějakým způsobem vyjádřit, a tak jsem se jí po tanci zavázal tou osudnou přísahou: „Požádej mě, oč chceš, a já ti to dám. Dám ti, co si budeš přát, až do polovice svého království.“ Zprvu překvapená tanečnice odešla z místnosti, aby se za okamžik vrátila a vyřkla ortel, jenž zaskočil nejen mne, ale i ostatní hodovníky: „Chci, abys mi dal na míse hlavu Jana Křtitele. Ihned.“ Rozhodnost a nemilosrdnost, s jakou své přání vyslovila, mě téměř vyděsila. Nechtělo se věřit, že tak křehká a krásná dívka může vyslovit tak nelítostný požadavek.

Zprvu mi nedocházel důvod jejího přání. Brzy jsem však pochopil, kde tkví kořen této krutosti. Její matka, má žena Herodiada, je plná zloby proti Janovi a již dlouho o jeho život usilovala, neboť Jan vytýkal, že mám za ženu ji, manželku svého bratra Filipa, a že to není dovoleno. Již dříve jsem ho nechal zatknout a vsadit v poutech do žaláře. Zabít jsem se ho však neodvážil, protože vím, že to byl muž spravedlivý a svatý. Když mluvil, byl jsem celý nejistý, a přece jsem mu naslouchal rád, a proto jsem ho také před Herodiadinou zlobou chránil. Dnes však nalezla způsob, jak se jeho smrti domoci. Svou vlastní nerozvážností a lehkomyslností jsem způsobil, že dosáhla svého.

Byl jsem velmi zarmoucen z dívčina přání, ale učinil jsem přísahu před stolovníky a nechtěl jsem ji odmítnout. Dal jsem příkaz katovi, aby Janovu hlavu přinesl. Čekání na jeho příchod bylo děsivé, vybavoval jsem si Janovo překvapení, až k němu kat přijde, a utrpení, kterým bude muset projít, než poklesne katova sekera. Chtěl jsem svůj příkaz odvolat, ale hrdost přede všemi v místnosti mi nedovolila; nebylo již cesty zpět.

Zanedlouho se kat vrátil s mísou, na níž spočívala Janova sťatá hlava. Umlčel jsem navždy jeho ústa, kterým jsem tak rád naslouchal, a mnohdy na ně také dal. Nezbývalo než dívat se, jak kat předává mísu dívce a ta zase Herodiadě. Uvědomil jsem si, že po mé přísaze vyšla z místnosti jen proto, aby se matky zeptala, co si má přát, a jsem si jist, že Herodiada s odpovědí neváhala ani vteřinu. Po hostině mě služebníci zpravili, že pro Janovo tělo přišli jeho učedníci, aby je uložili do hrobu. Před nimi mě již nic nemůže ospravedlnit. Já jsem vrahem jejich učitele a nikdo se již nedozví, že jsem si Janovu smrt nepřál a že i přes jeho uvěznění jsem ho choval ve vážené oblibě.

Tedy se svěřuji alespoň tomuto listu, ač vím, že mému svědomí se neulehčí a klidného spánku mi nedopřeje.

/Kamila Matějková

Mk 6,14-21 – smrt Jana Křtitele

Úryvek, na jehož základě je vytvořen text, pochází spíše z počátku evangelia. Má čtenáři poukázat na to, jak lidé jednají s těmi, které Bůh posílá do světa jako své zvláštní posly. Historická otázka popravy Jana Křtitele není jednoznačná. Nebiblický zdroj z téže doby mluví o smrti Jana spíše z politických důvodů. Podle Marka byl však důvodem jeho stětí Janův veřejný nesouhlas s rodinnými poměry krále Heroda Antipy, respektive zloba jeho „nezákonné“ manželky Herodiady, která byla dříve ženou Antipova bratra. Ta ve vhodnou chvíli nezodpovědného rozmaru svého manžela využila příležitost, aby pod jeho přísahou získala Janovu hlavu.

Mk 6,14-29

14 Uslyšel o tom král Herodes, neboť jméno Ježíšovo se stalo známým; říkalo se: „Jan Křtitel vstal z mrtvých, a proto v něm působí mocné síly.“ 15 Jiní říkali: „Je to Eliáš!“ A zase jiní: „Je to prorok – jeden z proroků.“ 16 Když to Herodes uslyšel, řekl: „To vstal Jan, kterého jsem dal stít.“
17 Tento Herodes totiž dal Jana zatknout a vsadit v poutech do žaláře, protože si vzal za ženu Herodiadu, manželku svého bratra Filipa, 18 a Jan mu vytýkal: „Není dovoleno, abys měl manželku svého bratra!“ 19 Herodias byla plná zloby proti Janovi, ráda by ho zbavila života, ale nemohla. 20 Herodes se totiž Jana bál, neboť věděl, že je to muž spravedlivý a svatý, a chránil ho; když ho slyšel, byl celý nejistý, a přece mu rád naslouchal.

21 Vhodná chvíle nastala, když Herodes o svých narozeninách uspořádal hostinu pro své dvořany, důstojníky a významné lidi z Galileje. 22 Tu vstoupila dcera té Herodiady, tančila a zalíbila se Herodovi i těm, kdo s ním hodovali. Král řekl dívce: „Požádej mě, oč chceš, a já ti to dám.“ 23 Zavázal se jí přísahou: „Dám ti, co si budeš přát, až do polovice svého království.“ 24 Ona vyšla a zeptala se matky: „Oč mám požádat?“ Ta odpověděla: „O hlavu Jana Křtitele.“ 25 Dcera spěchala dovnitř ke králi a přednesla mu svou žádost: „Chci, abys mi dal ihned na míse hlavu Jana Křtitele.“ 26 Král se velmi zarmoutil, ale pro přísahu před spolustolovníky nechtěl ji odmítnout. 27 Proto poslal kata s příkazem přinést Janovu hlavu. Ten odešel, sťal Jana v žaláři 28 a přinesl jeho hlavu na míse; dal ji dívce a dívka ji dala své matce.

29 Když to uslyšeli Janovi učedníci, přišli, odnesli jeho tělo a uložili je do hrobu.

Šimon z Kyrény

Byl to den jako jeden z mnoha. Jen s tím rozdílem, že se v Jeruzalémě blížily svátky. V jednom z domků se pomalu probouzela rodina. Miriam vstávala vždy jako první, aby vše připravila. Nebylo divu, starala se o manžela a dvě malé děti. Když se ustrojila a přichystala snídani, šla vzbudit Šimona. ,,Ještě chvilku, jen si srovnám záda,“ odvětil rozespale Šimon a otočil se na bok. Ale Miriam se nedala odbýt. Na to znala svého muže již dlouho. ,,No tak, už vstávej, je čas jít na pole, práce čeká, musíme přece z něčeho žít,“ přidala jedovatě. Tak to sis mohla odpustit, pomyslel si Šimon.

I kdyby se rozkrájel, nebyl dost dobrý a Miriam mu to často dávala najevo. A to šel kdysi za hlasem svého srdce až z daleké Kyrény. Konečně vstal a sešel z horní místnosti dolů, aby se najedl. ,,A co budeš dnes dělat, drahá?“ zeptal se nevinně. ,,Víš, co mám práce? Děti, navařit, vyprat, uklidit. S prací nejsem nikdy hotová,“ odpověděla Miriam. Šimon stejně věděl, že až odejde na pole, tak se jeho žena dvakrát nepřetrhne a většinu dne stráví povídáním s kamarádkami o nejžhavějších novin-

kách, aby pak měl na talíři, jak se má Rebeka, co si vzala Jákoba, jaký mají nádherný dům, znají se s jeruzalémskou smetánkou, zatímco ona skončila jako žena rolníka. Letmo se rozloučil mezi dveřmi a vydal se na pole.

Slunce pomalu vycházelo.

V Jeruzalémě bylo mnoho lidí, kteří se do města stahovali kvůli svátkům. Tržiště přetékalo zbožím, lidé hledali narychlo ubytování a v ulicích byl čilý ruch. Také římský místodržící se tou dobou zdržoval v Jeruzalémě. Mnohem raději by trávil čas na Capri, jenže to bylo dopřáno pouze císařovým oblíbencům. ,,Tam musí být nádherně. Vila na břehu moře, svěží vzduch, ale místo toho se tu otravuji s tou židovskou pakáží," přerušil Pilát snění. ,,Co tam tak stojíš, přines víno!" zakřičel na otroka stojícího opodál. Chtěl na chvíli zapomenout na bezesnou noc, kdy jej obtěžovali přední židé s nějakým buřičem. Kdyby bylo po jeho, tak by jej nechal jít. ,,Však už by se po pár ranách probral a příště si dal pozor. Ale rozhodl jsem, jak rozhodl. Stejně už bude pomalu na popravišti," dokončil úvahu.

Slunce pálilo, že už se na poli nedalo pracovat. Šimon věděl, že je čas vrátit se domů na oběd, chvilku si odpočinout a počkat, až se trochu ochladí. Nějak se mu ale nechtělo. Miriam jej stejně nečeká. ,,Kam se podělala ta usměvavá tmavovlasá dívka s uhrančivýma očima? Bylo by jí lépe beze mne. Kdybych se jednou už nevrátil...," rozesmutněl se.

Když se přiblížil k Jeruzalému, postřehl neobvyklý ruch. Zvědavost mu nedala a vydal se zjistit, co se děje. Takový dav lidí ale ještě neviděl. ,,Jistě se musí dít něco závažného. Snad nedošlo k povstání. To abych se raději hned vypařil," pomyslel si a už se chystal odejít. Ale něco jej zadrželo na místě. ,,Co se vlastně děje?" otázal se Šimon jednoho muže stojícího vedle. ,,Ale jako obvykle, poprava. Vidíš toho prostředního? To je zas nějaký fanatik. Představ si, vykládal, že může zbořit chrám a ve třech dnech jej vystavět," odpověděl. ,,Někteří blouznivci myslí, že je Mesiáš ," poznamenal další. ,,Ale Římané si umí zjednat pořádek, ti se s nikým nemazlí. Ti už si s jeho královským veličenstvem Ježíšem Nazaretským poradí," dodal další a rozesmál se.

Šimon se snažil prodrat davem, aby také viděl, a povedlo se. ,,Ten teda vypadá, pěkně jej zřídili", pomyslel si. ,,Celý od krve, sotva se drží na nohou, vláčí trám, vlasy slepené krví a potem, není mu vidět do tváře. Alespoň, že už to bude mít brzy za sebou. Jakže mu to říkali? A, už vím, Ježíš," pokračoval mlčky. Po chvíli upadl Ježíš na prašnou zem i s břemenem, které vláčel. ,,Koukej vstávat. Snad si nemyslíš, že tě budu zvedat!" zakřičel voják. ,,Mám ti pomoci?" přidal na hlase a ještě do něho kopl.

Ježíš se pokusil zvednout, ale zase klesl k zemi. Jakmile voják viděl, že to nezvládne, začal se

rozhlížet okolo. Jeho zrak padl na Šimona. ,,Hej, ty tam. Pojď sem," zavolal. V Šimonovi by se krve nedořezal. Věděl, že mluví na něho. Dělal, že neslyší. ,,Ty tam, pojď sem, nebo jsi hluchý?" přidal na hlase voják. Šimon zůstal nehybně stát a v hlavě se mu honilo, nemá-li vzít nohy na ramena, až jej vojákova ruka chytla a táhla do středu dění. ,,Pomoz mu!" přikázal. ,,Co? Nic jsem neudělal, proč bych měl pomáhat nějakému odsouzenci. Jsem poctivý člověk, mám ženu a děti, pracuji tvrdě na poli," snažil se z toho vykroutit. Voják zůstal však neoblomný.

Šimon se chtě nechtě sehnul k Ježíši. ,,To jsem to chytil, jsem úplný hlupák, že jsem vůbec do Jeruzaléma lezl. Něco takového se může stát jen mně. Pomáhat odsouzenci na popraviště. Kdo to kdy slyšel. Ještě mě tak pověsí vedle něho," uvažoval v duchu.

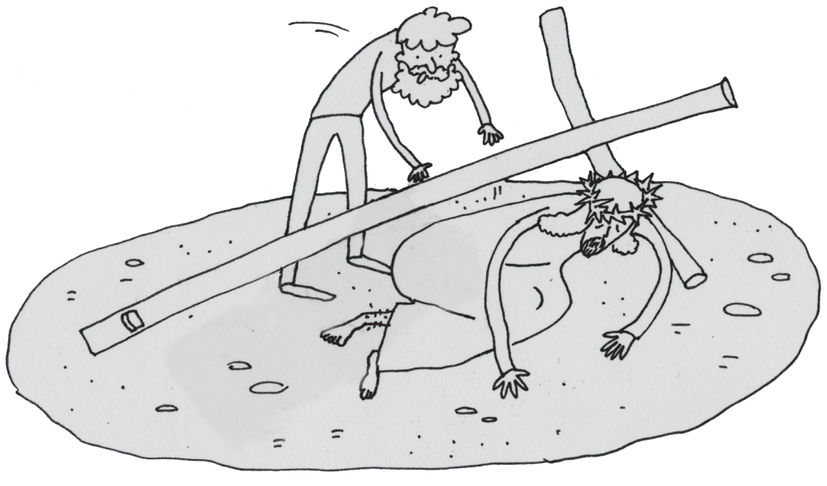

Chtěl odsouzenému pomoci na nohy a aniž by chtěl, jejich pohledy se setkaly. Okamžik trval jen chvilku, ale Šimon měl pocit, jako by se čas zastavil. Vojáci je však hnali. ,,Nebudeme tu tvrdnout celý den. Pohněte.“ Šimon pomohl Ježíši zvednout se. Cesta k popravišti ubíhala pomalu, byla stále namáhavější, dav křičel, vzduch byl těžký. Šimon přesto přemýšlel o svém životě a hlavně o tom, kterého podpíral nebo podpíral on jeho, snad se podpírali navzájem. ,,Tak už jsme tady. Můžeš jít, “ zakřičel voják a strčil do Šimona. Dav se rval před něho, kdekdo jej odstrčil, a než si Šimon uvědomil, ztrácel Golgotu z dohledu. Zastavil a zůstal stát. Sám nevěděl, jak dlouho tam stál a jak se dostal domů. Jen jedno věděl jistě. Nic už nebude jako dřív.

Šimon vystoupil z vody. Stal se z něho nový člověk. Objal Miriam a děti. Zadíval se na vodní hladinu a vzpomněl si na den, který mu změnil život. ,,Tehdy jsem to nebyl já, kdo nesl kříž, ale on nesl ten můj,“ zamyslel se; byl šťastný.

/Lucie Matulová

Mk 15,21 – Šimon z Kyrény

Verš, z něhož text vychází najdeme v závěru evangelia – pašijích, které se zaobírají Ježíšovým přijetím rozsudku smrti, čímž Ježíš dosvědčuje pravdivost svého učení. Konkrétněji z momentu, kdy Ježíš oslabený krutým bičováním už nedokáže dál nést na popraviště příčné břevno kříže, na kterém má být ukřižován a vojáci nutí kolemjdoucího muže Šimona z Kyrény nést toto břevno místo Ježíše.

Mk 15,20-21

20 Když se mu dost naposmívali, svlékli mu purpurový plášť a oblékli ho zase do jeho šatů. Pak ho vedli ven, aby ho ukřižovali. 21 Cestou přinutili nějakého Šimona z Kyrény, otce Alexandrova a Rufova, který šel z venkova, aby mu nesl kříž.

Vegetariánství Jidáše Iškariotského

Slunce bez lítosti pražilo do rozteklého asfaltu příbřežní cesty stáčející se k malému portorikánskému městečku Camuy. Bylo těsně po poledni a kolem nebyla ani noha, jen vzduchem se líně vznášela vůně opékaného masa a od moře občas zazněl hašteřivý křik vodního ptactva. Poslední rozechvělý tón dvanáctého zaznění kostelního zvonu se pomalu rozplynul a k dusnému vedru, halícímu ostrov, se přidalo i tíživé ticho.

Seděli jsme s Jidášem na rozpálených schodech a dělili se o louži stínu, kterou na zem vrhala kamenná veranda místního kostela. Museli jsme tvořit malebnou součást venkovského zátiší, dva sotva odrostlí, do černa opálení chlapci opírající se o kostelní zídku, u nohou pár zkroucených a zaprášených bicyklů a jeden starobylý proutěný košík. Pak z něj ale Jidáš vylovil hamburger zabalený do nepřehlédnutelného papíru s logem MacDonald’s a romantická krajinka se rozpadla pod tlakem všudypřítomnosti nadnárodních korporací.

„Já myslel, že nejíš maso," podotkl jsem a zašátral po vlastní svačině. K poněkud spláclým hamburgerům jsme si vzali na výlet coca-colu, a ta teď s hlasitým třesknutím vypěnila a stekla nám dolů k nohám v tmavé, sladké stružce.

„Asi jsem to vzdal. Nemělo to cenu," vyhnul se Jidáš šedavým bublinkám ženoucích si to po stranách dvoulitrové lahve a pak, po zemi, směrem k němu. Poposedl si o schod výš. „Dospěl jsem k názoru, že se zvířata budou zabíjet pořád, ať už je budu jíst nebo ne."

„Že se nestydíš, takhle zbaběle opouštět spousty malinkých, nevinných telátek," nemohl jsem si odpustit narážku na jméno svého kamaráda. „Zrada přímo biblických rozměrů."

Jidáš si odfrkl. Sice se doopravdy jmenoval Juda, ale první mladistvá inklinace k ateismu a možná i konfrontace s camuyskou jednotřídkou, kde bylo Judů hned několik (o Ježíších ani nemluvě), ho záhy přiměla k prosazování pobuřující přezdívky, o které si mohl být jistý, že na ostrově, kde se ke křesťanství zapáleně hlásilo snad i kamenné podloží lávového původu, bude naprosto jedinečnou. Zkrátka pravý punk.

„Víš co? Tohle nepochopení chudáka Jidáše mě štve," prohlásil a elegantně se vyhnul jakékoli zmínce o svém přechodu do ranku pojídačů masa. Naopak se hladově zakousl do beztvaré nahnědlé hmoty, ve kterou se od rána stihl změnit jeho hamburger, a než se znovu chopil slova, několik vteřin pomalu žvýkal, jako by si na tuhý biftek nemohl zvyknout.

„Teď jsem to nedávno řešil s tím chlápkem, co ho máme na náboženství," pokračoval zaníceně, „Když zjistil, jak se jmenuji, zeptal se mě, jestli bych si nemohl vybrat jiný vzor než zrovna Jidáše. Tak mu povídám, že zaprvé je můj vzor Kurt Cobain, a zadruhé, že Jidáš je postava zatracovaná úplně zbytečně."

„A co ti na to řekl?" zeptal jsem se se zájmem. Tuhle teorii jsem od svého kamaráda ještě neslyšel.

„Zarazil se, ale nechal si to vysvětlit," (Občas mě Jidášovo sebevědomí až zaráželo) „prostě, že to je všechno o determinismu."

Aha, tak odtud vane vítr. Na filosofii jsme se minulý týden naučili nový termín a Jidáš jej ihned pojal za vlastní.

„Bylo dáno, třeba Bohem, že lidstvo je nutno spasit," rozvíjel dále svou myšlenku, „Tak vyslal svého syna, ale ten, aby mohl lidi vykoupit, musel umřít. Nejlépe nějakým drastickým způsobem, kdyby umřel sám v devadesáti v posteli, tak to asi nebude dostatečné přijetí viny."

„Tehdy lidi snad ani tak dlouho nežili, ne?" zapochyboval jsem. Jidáš mě zpražil pohledem, který

jasně naznačoval, že neví, proč na podobné negramoty, jako jsem já, plýtvá časem, a trochu nedůtklivě pokračoval:

„Prostě bylo dané předem, že někdo bude muset Ježíše zabít – a aby se k němu ti správní, určení vrazi dostali, musel ho i někdo zradit. Tak proč ne třeba Jidáš? Mohl to být kdokoli jiný, tipl bych si, že ti učedníci byli jeden jako druhý. A kvůli tomu, že nějaký nebeský los padl tenkrát zrovna na něj, ho teď celý svět nesnáší.

„A co víc, možná to dokonce věděl," nadechl se Jidáš prudce; vášnivá obhajoba jeho jmenovce mu trochu vyrazila dech. „A musel se s tím smířit, nebo se třeba ani nechtěl bránit, aby tu nepříjemnou povinnost nehodil na někoho ze svých kamarádů."

Můj zájem vyprchal tak rychle, jak se objevil, a už jsem neodpověděl. S Jidášem se poslední dobou debatovalo příliš těžce a nechtělo se mi nechat se vtáhnout do teologické diskuse, která by tak jako tak skončila hádkou a zuřivým závodem na kolech. Zejména stíhat uraženého Jidáše po napůl rozteklé asfaltové silnici by se mi v dnešním vedru moc nechtělo, tak jsem raději mlčel a dojídal poslední kus svačiny. Zdálo se, že výjimečně přišlo mlčení vhod i mému společníku. Seděl zadumavě nad rychle vysychající louží rozpuštěného cukru, snad stále myšlenkami v té pohnuté době lehce po přelomu letopočtu, v malé zemičce na opačném konci světa.

Nezůstali jsme dlouho. Přestože žár raného odpoledne nepolevoval, museli jsme se vydat zase na cestu. Schoval jsem zbytek pití do košíku, připevnil ho na rám kola, a to vytlačil nahoru na silnici. Horký povrch pálil do chodidel i přes tenké podrážky tenisek, tak jsme oba rychle naskočili a zanechali venkovský kostelík tyčící se na svahu nad třpytícím se mořem tichu a kýči turistické pohlednice.

/Barbora Lyčková

Mk 14,10-11.43-45

Jidášova postava patří v povědomí lidí k té nejzavrženější postavě dějin. Je prostě symbolem zrady. Jidáš patřil do nejužšího okruhu Ježíšových učedníků a v závěrečné fázi se od něho odklonil. Co ho k tomu vedlo, je historicky těžké spolehlivě určit. Nejspíš byl zklamán tím, že ono slibované Boží

království nepřichází tím způsobem, jak si to představoval nebo jak tomu na základě Ježíšových řečí rozuměl. Od Markova evangelia k Janovu můžeme sledovat postupnou démonizaci Jidášovy postavy. Podobně jako král Saul, tak i Jidáš představuje v rámci bible tragickou postavu toho, kdo je Bohem vyvolen, ale kdo toto vyvolení neunese a zpronevěří se mu. Tak se stává varováním pro ty, kteří se rozhodli jít za Ježíšem, ale nakonec nejsou schopni vytrvat a selhávají. Jejich osud je pak stejně tragický. Avšak pouze evangelium Matoušovo a Skutky apoštolů hovoří o Jidášově smrti, a to poněkud odlišným způsobem.

Nedávno nalezené a publikované tzv. Jidášovo evangelium staví postavu Jidášovu do jiného světla jako toho, kdo pouze ve věrnosti naplňuje Boží rozhodnutí a kdo svou „zradou" jen umožňuje, aby Ježíš dokončil své poslání od Boha.

Mk, 14,10-11.43-45

10 Jidáš Iškariotský, jeden z Dvanácti, odešel k velekněžím, aby jim ho zradil. 11 Ti se zaradovali, když to slyšeli, a slíbili mu peníze. I hledal vhodnou příležitost, jak by jim ho vydal.
43 Ještě ani nedomluvil a přišel Jidáš, jeden z Dvanácti. Velekněží, zákoníci a starší s ním poslali zástup, ozbrojený meči a holemi. 44 Jeho zrádce s nimi domluvil znamení. Řekl: „Kterého políbím, ten to je; toho zatkněte a pod dozorem odveďte." 45Když Jidáš přišel, hned k Ježíšovi přistoupil a řekl: „Mistře!" a políbil ho.

Lukášovo evangelium

Evangelium podle Lukáše je opět nejen zachycením Ježíšova životopisu, ale zároveň teologickým výkladem. Lukáš, respektive autor evangelia (jeho totožnost není jasná), navazuje na již sepsané i ústně tradované vyprávění o Kristu, chce jej však nově uspořádat, doplnit a dodat mu vyšší spisovatelskou úroveň. Základní schéma převzal autor z Markova evangelia, měl však k dispozici i jiné prameny (např. tzv. pramen Q nebo ústní tradice). S Markovou předlohou zachází autor relativně volně, mnohé vypouští, mnohé doplňuje nebo přehazuje a vtiskává textu svůj nezaměnitelný pohled. Lukášovo evangelium je ze všech čtyř evangelií nejrozsáhlejší. Je obohaceno o část Ježíšova dětství i toho, co mu předcházelo. Pouze Matoušovo evangelium obsahuje také příběhy o Ježíšově narození a útlém dětství, ty jsou však zcela odlišné od příběhů , které nabízí evangelium Lukášovo.

Autorem je vzdělaný helénský spisovatel, který píše pro náročné publikum, pro křesťany z pohanství i sympatizující nekřesťany. Vyhýbá se specificky židovským tématům, zasazuje své

vyprávění do historicko-politického kontextu. Teologický záměr autora spočívá v novém a doplněném zpracováním látky o Ježíšovi s ohledem na misijní a pastorační působení církve. Autor tak zdůraznit hodnověrnost svědectví, které je předáváno vyučováním v rámci církve. Protože očití svědkové již zemřeli, je potřeba zabezpečit, aby tradice nebyla překroucena, aby se nic podstatného nezapomnělo a naopak se netradovalo nic nepodloženého či zbytečného. Z tohoto důvodu také tentýž autor zapsal Skutky apoštolů, které zachycují šíření Ježíšova hnutí a misii církve v centru tehdejšího světa. Lukáš chápe Ježíše jako zachránce chudých, zbědovaných, nemocných, pohrdaných a hříšníků. Různé události i popisovaná rozvinutá struktura církve ukazuje, že evangelium vzniklo nejspíš kolem roku 80.

Josefův deník

Březen

Dnes jsem měl podivný sen. Zdálo se mi, že se mi zjevil anděl. Promlouval ke mně ohledně sňatku s Marií. Řekl mi, abych si ji vzal i přesto, že je už těhotná. Prý je to Syn Boží. A prý nás osvobodí od hříchů. Rodiče mě vždy nabádali, že andělé by se měli poslouchat, tak si Marii přece jen vezmu.

Prosinec

Dnes jsem se dozvěděl, že císař Augustus provádí sčítání lidu a každý se musí jít nahlásit do svého rodného města. A tak se budu muset vydat s Marií do Betléma.Marii se to moc nelíbí, neboť říká, že za chvíli nadejde její hodina, ale císařské nařízení nelze obejít.

Ještě prosinec

Dneska to byla hrozná noc. Seděli jsme s Marií venku a dívali se na hvězdu, když v tom Maria vykřikla, že už je to tady. Chvilku jsem nevěděl, co má na mysli, ale když se chytala za břicho, bylo mi vše jasné. Běhal jsem od domu k domu a prosil jsem lidi, aby nás k sobě vzali, ale všichni byli neochotní a říkali, že to není jejich problém, a ať si zaplatím ubytování. Bohužel jsme neměli tolik peněz, a proto jsme se nakonec uchýlili do teplého chléva, kde nám dělala společnost zvířata. Maria měla sice pár poznámek, že to není úplně hygienické, ale nakonec byla ráda, že jsem něco našel. Za chvíli porodila syna, dali jsme mu jméno Ježíš, jak mi anděl řekl.

Po chvíli se objevili pastýři a řekli nám, že se jim zjevil anděl, který jim řekl, aby se poklonili tomu dítěti, které má být spasitelem lidstva. Přišlo mi to jejich povídání trochu zvláštní, ale byli milí, a tak jsem je nevyháněl.

Leden

Dnes jsme Ježíše obřezali, jak se sluší.

Únor

Dorazili jsme do Jeruzaléma, abychom Ježíše představili v Chrámu. Tam byl muž jménem Simeon. Vzal Ježíška do náručí a opět mluvil o spáse, kterou má náš syn přinést lidem. Pak k nám

přišla prorokyně Anna a potvrzovala Simeonova slova. Musím říci, že už docela začínám věřit, že Ježíš nebude asi úplně obyčejné dítě. Pak jsme se vrátili konečně do Galileje do města Nazaretu.

O 12 let později

Březen

Brzy začnou velikonoční svátky, a tak jsme se vydali do Jeruzaléma. Není to žádná zas až tak významná událost, neboť do Jeruzaléma chodíme touto dobou každý rok.

Po Velikonocích

Tentokrát nám to Ježíš zkomplikoval, neboť zůstal v Jeruzalémě a vůbec nic nám neřekl. Když jsme se vraceli, tak nám bylo trochu divné, že nejde s námi, ale mysleli jsme si, že je někde s ostatními poutníky, přeci jen už má nějaký ten rozum. Když už jsme šli den, začali jsme si o něj dělat přece jen starosti. Začali jsme ho mezi lidmi hledat, ale nikdo ho prý neviděl. Nakonec jsme se museli vrátit zpátky do Jeruzaléma. V Jeruzalémě jsme ho hledali tři dny, a pomalu jsme ztráceli naději v jeho nalezení. Pak nás ale napadlo, jestli by náhodou nemohl být v Chrámě, neboť tam se mu vždycky moc líbilo. Šli jsme se tam podívat a najednou jsme uviděli Ježíše, jak sedí mezi učiteli a povídá si s nimi. Maria k němu přiběhla a ptala se ho, proč tu sedí a nešel s námi. On jí odpověděl, že je tam, kde jde o věci jeho otce. Abych pravdu řekl, tak si nevzpomínám, že bych mu kdy řekl, aby v Jeruzalémě vysedával s učiteli. Maria mi sice naznačila, ať to neřeším, ale stejně ho radši vyučím tesařem, jako jsem já, aby ho přešly zbytečné nápady sedět a mudrovat nad Tórou. Kdo ví, co by ho mohlo ještě napadnout a kam by to vedlo.

/Zuzana Benešová

Mt 1,19-24; Lk 2 – Narození (dětství)

Příběh Ježíšova narození ukazuje Mesiáše přicházejícího na svět v naprostém kontrastu očekávání té doby – politicko-vojenského Mesiáše. Ježíš přichází jako bezbranné dítě. Bůh právě skrze chudé a slabé zachraňuje svět. Jeho zjevení, které ohlašují andělé, není určeno znalcům a horlivcům pro Zákon, ale pastýřům, tedy symbolu prostých, kteří uvěří, pokorných a chudých lidí. Lukáš včleňuje Ježíšovo narození do rámce dějin světového impéria zmínkou o sčítání lidu. Zasazuje narození do Betléma, aby Ježíš vstoupil do dějin tam, kde začala davidovská linie. Pastýři jsou oslněni Boží velebností a poselstvím a s jistotou přicházející spásy se mohou vrátit do svého všedního života.

Mt 1,19-24

19 Její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vystavit hanbě; proto se rozhodl propustit ji potají. 20 Ale když pojal ten úmysl, hle, anděl Páně se mu zjevil ve snu a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. 21 Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ 22 To všechno se stalo, aby se splnilo, co řekl Hospodin ústy proroka: 23 Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Immanuel,‘ to jest přeloženo ‚Bůh s námi‘. 24 Když se Josef probudil ze spánku, učinil, jak mu přikázal anděl Hospodinův, a přijal svou manželku k sobě.
25 Ale nežili spolu, dokud neporodila syna; a dal mu jméno Ježíš.

Lk 2,1-39

1 Stalo se v oněch dnech, že vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby byl po celém světě proveden soupis lidu. 2 Tento první majetkový soupis se konal, když Sýrii spravoval Quirinius. 3 Všichni se šli dát zapsat, každý do svého města. 4 Také Josef se vydal z Galileje, z města Nazareta, do Judska, do města Davidova, které se nazývá Betlém, poněvadž byl z domu a rodu Davidova, 5 aby se dal zapsat s Marií, která mu byla zasnoubena a čekala dítě. 6 Když tam byli, naplnily se dny a přišla její hodina.

7I porodila svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo pod střechou.

8 A v té krajině byli pastýři pod širým nebem a v noci se střídali v hlídkách u svého stáda. 9 Náhle při nich stál anděl Páně a sláva Páně se rozzářila kolem nich. Zmocnila se jich veliká bázeň. 10 Anděl jim řekl: „Nebojte se, hle, zvěstuji vám velikou radost, která bude pro všechen lid. 11 Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově. 12 Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí.“ 13 A hned tu bylo s andělem množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: 14 „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi lidmi; Bůh v nich má zalíbení.“ 15 Jakmile andělé od nich odešli do nebe, řekli si pastýři: „Pojďme až do Betléma a podívejme se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil.“ 16 Spěchali tam a nalezli Marii a Josefa i to děťátko položené do jeslí. 17 Když je spatřili, pověděli, co jim bylo řečeno o tom dítěti. 18 Všichni, kdo to uslyšeli, užasli nad tím, co jim pastýři vyprávěli. 19 Ale Maria to všechno v mysli zachovávala a rozvažovala o tom. 20 Pastýři se pak navrátili, oslavujíce a chválíce Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno.

21 Když uplynulo osm dní a nastal čas k jeho obřízce, dali mu jméno Ježíš, které dostal od anděla dříve, než jej matka počala. 22 Když uplynuly dny jejich očišťování podle zákona Mojžíšova, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby s ním předstoupili před Hospodina – 23 jak je psáno v zákoně Páně: ‚vše, co je mužského rodu a otvírá život matky, bude zasvěceno Hospodinu‘ – 24 a aby podle ustanovení Zákona obětovali dvě hrdličky nebo dvě holoubata. 25 V Jeruzalémě žil muž jménem Simeon; byl to člověk spravedlivý a zbožný, očekával potěšení Izraele a Duch svatý byl s ním. 26 Jemu bylo Duchem svatým předpověděno, že neuzří smrti, dokud nespatří Hospodinova Mesiáše. 27 A tehdy veden Duchem přišel do chrámu. Když pak rodiče přinášeli Ježíše, aby splnili, co o dítěti předpisoval Zákon, 28 vzal ho Simeon do náručí a takto chválil Boha: 29 „Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, 30 neboť mé oči viděly tvé spasení, 31 které jsi připravil přede všemi národy – 32 světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael.“ 33 Ježíšův otec a matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. 34 A Simeon jim požehnal a řekl jeho matce Marii: „Hle, on jest dán k pádu i k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se budou vzpírat 35 – i tvou vlastní duší pronikne meč – aby vyšlo najevo myšlení mnohých srdcí.“

36 Žila tu i prorokyně Anna, dcera Fanuelova, z pokolení Ašerova. Byla již pokročilého věku; když se jako dívka provdala, žila se svým mužem sedm let 37 a pak byla vdovou až do svého osm-

desátého čtvrtého roku. Nevycházela z chrámu, ale dnem i nocí sloužila Bohu posty i modlitbami. 38 A v tu chvíli k nim přistoupila, chválila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kteří očekávali vykoupení Jeruzaléma. 39 Když Josef a Maria vše řádně vykonali podle zákona Páně, vrátili se do Galileje do svého města Nazareta.

Setkání Marie a Alžběty

… Ani Marie, ani Alžběta však netušily, co se v jejich těle odehrává. Jan v lůně Alžběty a Ježíš v lůně Marie se stali ten den přáteli.

Když Marie vešla do domu, srdce Alžběty se otevřelo a z něj promluvil hlas dítěte: „Tak vám tak, Pane můj, přemýšlím, jestli ono nám to stojí za to.“

Ježíš se otázal: „Copak, Jene, příteli?“

„No, jestli by jako nebylo lepší pást někde v klidu na louce ovce, a na celý tyhle, s prominutím, opičárničky se vykašlat.“

Ježíš se zděsil, co tím Jan myslí, a řekl: „Jene, příteli, co to pravíš?“

Jan opáčil: „Já vám totiž, Pane, přemýšlím nad těmi hříšníky. Vy je vykoupíte z hříchů, já z nich ty staré smyju a oni si klidně budou hřešit dál. Slyšel vy jste o tom Sisyfovi? Ten vám prý nosil do kopce kámen, tedy valil, považte! A nikdy nedovalil... A právě tak mi to naše povolání připadá.“

Ježíš se zamyslel a řekl: „Drahý Jene, rozumím, co pravíš a odpovídám: Naslouchej srdci každého člověka a objev v něm onu jedinečnou krásu. To je naším úkolem a posláním. Není člověka bez chyb, neboť chybovat je lidské. Naším úkolem však je probudit v každém touhu být lepším, chyb se vyvarovat, ze starých se poučit a využít jich k prospěšnému. Láska je v srdci každého tvora a my musíme učinit vše, aby v každém srdci vzkvétala jako strom na úrodné půdě. K tomu jsme povoláni. Úkol jest to nelehký, já ti však pravím, věř, jednou se to podaří a my útěšně řekneme: Stálo to za to.“

A tak se stalo, jak bylo prve určeno…

/Jana Slavíková

Lk 1,39-45 – Marie a Alžběta

Příběh bezprostředně předchází Ježíšovo narození, vychází z andělovy zmínky o Alžbětině zázračném otěhotnění, když přišel oznámit Marii Boží pozvání k očekávání Ježíše. Obě Bohem vyvolené příbuzné se setkávají a velebí Boha. Spolu s nimi se setkávají jejich nenarozené děti – prorok Jan s Ježíšem. A dochází zde pod vlivem Ducha svatého k rozpoznání Ježíše jako Pána a Mesiáše. Maria je blahoslavena pro svou velkou víru a je zároveň postavena jako vzor věřícího člověka v protikladu k váhajícímu a nevěřícímu otci Janovu.

Lk 1,39-45

39 V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do hor do města Judova. 40 Vešla do domu Zachariášova a pozdravila Alžbětu. 41 Když Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, pohnulo se dítě v jejím těle; byla naplněna Duchem svatým 42 a zvolala velikým hlasem: „Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla. 43 Jak to, že ke mně přichází matka mého Pána? 44 Hle, jakmile se zvuk tvého pozdravu dotkl mých uší, pohnulo se radostí dítě v mém těle. 45 A blahoslavená, která uvěřila, že se splní to, co jí bylo řečeno od Pána.“

Odpouštějte a bude vám odpuštěno

Koncem roku 1944 vyšel Karel S. z brány pankrácké věznice, ve které strávil čtyři roky svého života. Venku padal sníh a pod starý kabát zalézal mráz. Přitáhl si jej více k tělu a pozoroval třpytící se vločky klesající na zasněžený chodník. Konečně se mohl nadechnout svobody, kterou dosud pozoroval skrze zamřížované okno vězeňské cely. Vzpomínal si přesně na ten osudný den, kterého se do věznice dostal. Skupina německých výrostků vyprovokovala v ounické hospodě urážkami přítomných Čechů rvačku, do které se zapletl i on sám se svou výbušnou povahou. Nemohl snést nadávky Němců urážející jeho rodinu. Karel S. s nimi prorazil okno hospody. Za zvuku tříštění oken do hospody vrazila německá policie a pozatýkala jen Čechy, jako kdyby čekala na příhodný okamžik pod okny. V tu chvíli Karel S. pochopil, že ti výrostci byli jen provokatéři, kteří měli nalákat pár ryb do sítě.

Obrana rodiny mu vynesla, prý za těžké ublížení na zdraví, čtyři roky žaláře, kdy poslouchal a plnil rozkazy nažehlených, asketicky vyhlížejících dozorců, kterým blýskaly oči, když viděly člověka

trpět. Kolik lidí slyšel trpět za zdmi věznice. Zdi jsou nasáklé jejich slzami a krví, pomyslel si. Začalo mu hučet v uších a raději vzpomínky z vězení přebil vzpomínkou na rodinu. Tak moc se na ni těšil. Pohlédl ještě jednou na šedou oblohu a přál si být doma, v Ounicích.

Když dorazil, vystoupil z autobusu na návsi a rozhodl se ještě zastavit v místní hospodě, dozvědět se, co se v okolí událo nového, dát si něco na posilněnou a pak dál, směrem k domovu. V hospodě bylo prázdno, od doby vyhlášení stanného práva se lidé báli scházet, byť jen na kus řeči v hospodě, a raději zůstávali doma a noviny si předávali přes sousedské ploty.

Karel S. za sebou zavřel dveře a nahlas pozdravil. Zpoza výčepu se vynořil hospodský Vaněk, jindy otevřený a srdečný člověk plný smíchu. Když však spatřil Karla S. ztuhl a proměnil se v kamennou sochu, neschopen promluvit. Karla S. reakce překvapila. Když se Vaňka ptal na události v okolí, na jeho ženu s dvěma synky, jak se jim daří, odpovídal hospodský nejasně a věc shrnul s tím, že nic moc neví. Po celou dobu si Vaněk nervózně utíral zpocenou lesklou pleš a s vyděšeným výrazem jej pozoroval. Karel S. nerozuměl a jeho chování si vyložil po svém.

S Vaňkem se rozloučil a vyšel směrem k poslednímu stavení vsi, kde se tenkrát ani nerozloučil.

Nad vsí se snášelo šero a Karla S. rozrušilo, že v jejich stavení se nesvítí. Rozeběhl se směrem k domu. Cesta byla zapadaná sněhem, jako by tu dlouho nikdo nebyl. Rychle přelezl plot a brodil se sněhem k zavátým dveřím vlastního domu. Tloukl do dveří, volal svou ženu, chlapce, ale nikdo se neozýval, nic se uvnitř nepohnulo. Padl na kolena do sněhu. Srdce mu prudce bušilo, v mysli se drásaly na povrch otázky, na něž nenacházel odpovědi. Zhroucený a zmrzlý, klečel tu do noci, kdy pro něj přišel s lucernou hospodský Vaněk a odvedl jej do hospody. Tam mu vyprávěl, co se s jeho rodinou stalo.

Po zatčení a odsouzení Karla S. na čtyři roky žaláře, zůstala jeho žena se syny sama. Starala se o dům, jak jen to šlo. Peněz bylo málo. Jednou se v Ounicích objevil neznámý mladý muž, nikdo ho tu před tím neviděl. Nevypadal moc dobře, byl celý špinavý a potlučený jako štvané zvíře. Došel k jejich domu a žádal jeho ženu o pomoc. V tu chvíli Karel S. pochopil, jelikož moc dobře věděl, že jeho žena by venku nenechala ani zatoulané kotě. Vaněk mu obavu potvrdil. Neznámý se tu zdržel pár dní, poté zmizel. Ale za měsíc přijel do Ounic velitel místní stanice Gestapa s autem ozbrojených mužů. Vnikli do jejich domu a ženu vyvedli ven i s chlapci. Vaňkovi se začal chvět hlas, na chvíli se odmlčel. Všechny tři naložili do auta a odvezli do nedalekého lomu. Zde byli popraveni, bez soudu, jako zvěř.

V tom okamžiku se Karlovi S. zhroutil svět. Před očima mu probleskly vzpomínky na rodinu.

Jak poznal ženu, jak se narodily děti. Vždyť to byly děti! Za nic nemohly! Začaly mu téci slzy po tváři. Věděl, muži nepláčou, ale on plakal. A dlouho. Do konce války čekal na možnost, kdy se bude moci pomstít.

Když minuly první dny měsíce května roku 1945, Vaněk mu sdělil, že velitele, který nesl vinu nad smrtí jeho rodiny, chytli při útěku ze stanice Gestapa a je držen v sousední vesnici v chlévě, kde čeká na předání českým četníkům. Karel S. dorazil na místo, kde muže drželi. Celý se chvěl, ne však strachem, zlostí. Touhou po pomstě za celou jeho ubohou rodinu.

Vkročil do chléva. Do nosu ho uhodil pronikavý zápach čpavku. V rohu, přivázaný ke korytu, seděl na slámě muž středního věku v dosti neutěšeném stavu. Místní si s ním již své vyřídili, napadlo Karla S. Vypadal jako otloukací panák, zelená uniforma byla potrhaná a potřísněná zaschlými skvrnami krve. Muž těžce dýchal s hlavou zhroucenou do klína.

Tělem Karla S. proudila touha po pomstě, touha zabít toho muže, který mu vzal vše. V ruce svíral pistoli a chystal se jej zastřelit, pomstít ty, které měl rád, které on zavraždil.

V momentě, kdy se hlava zuboženého Němce těžce zdvihla obličejem směrem k němu, upustil Karel S. pistoli na zem. Co spatřil již nepřipomínalo téměř ničím hlavu člověka. Muž sípal. Co bylo kdysi ústy, nyní mu nedovolovalo promluvit. V tu chvíli Karel S. pochopil, že viníka již vlastní viny dostihly. Vše zlé mu bylo vráceno. Ranami, které způsobil druhým, nyní poseto i jeho tělo a duše.

Karel S. stál ohromen, touha mstít se jej opustila. Vyprchala. Byla pryč. Tomu člověku ublížit nedokázal, nemohl. Vnitřní hlas mu nedovolil. Vyšel z chléva a zamířil do kostela, přestože od počátku války přestal v Boha věřit. Jelikož, kdyby Bůh byl, nedovolil by udát tak strašné věci, které válka s sebou nesla. Kostel byl prázdný. Usedl do lavice. Ležela tu otevřená bible, zahleděl se do ní a četl:“ Nesuďte a nebudete souzeni, neodsuzujte a nebudete odsouzeni. Odpouštějte a bude vám odpuštěno“.

Pohlédl do klenby kostela prozářené světlem pronikajícím skrze okna. Zdálo se mu, že v té záři nahoře spatřil svou ženu a děti. Po tvářích mu stékaly slzy. Odpustil.

/Klára Adamová

Lk 6,27-31.37 – milovat nepřátele; nesoudit

Hlavní část Ježíšova kázání, ze kterého je vzat tento úryvek, se týká přikázání lásky. Milosrdenství vůči druhým rozšiřuje Ježíš i na nepřátele. Důvod lásky k nepřátelům a zřeknutí se odplaty není v lidské logice, ale v následování Božího milosrdenství ke světu. Slova „činit dobře těm, kteří vás nenávidí" Ježíš vztahuje hlavně na lidi vně skupiny učedníků – na pronásledovatele a nepřátele Ježíšova hnutí. Učedníci mají žehnat těm, kteří je proklínají, a modlit se za ty, kteří je nenávidí a tím přerušit spirálu zla a nastolit vyšší princip jednání – lásku. Ježíš tento princip ilustruje konkrétními příklady. Ukazuje také, že pouhé protislužby nestačí, láska musí dávat, aniž by čekala něco nazpět. Téma neodsuzování se naopak zaměřuje spíše dovnitř skupiny Ježíšových následovníků. Učedníci se mají zříct soudů nad bratry a odpouštět, aby se i oni sami setkali s Božím milosrdenstvím při posledním soudu.

Lk 6, 27-31.37

27 Ale vám, kteří mě slyšíte, pravím: Milujte své nepřátele. Dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí. 28 Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují. 29 Tomu, kdo tě udeří do tváře, nastav i druhou, a bude-li ti brát plášť, nech mu i košili! 30 Každému, kdo tě prosí, dávej, a co ti někdo vezme, nepožaduj zpět. 31 Jak chcete, aby lidé jednali s vámi, tak jednejte vy s nimi.

37 Nesuďte, a nebudete souzeni; nezavrhujte, a nebudete zavrženi; odpouštějte, a bude vám odpuštěno.

Podobenství o milosrdném Samařanu

Jednoho časného rána vyrazil jeden člověk na kole z Prahy do Černošic. Měl za sebou delší kus cesty, když tu se před ním vynořilo vozidlo plné místní omladiny posilněné značnou dávkou alkoholu. Srážce již nebylo možné zabránit. Vozidlo vzápětí zastavilo. Jeden z mladíků vyhlédl z okénka, spatřil zakrvácené tělo a o kus dále zprohýbaný bicykl. Když zpravil řidiče o tom, že se muž nehýbá, auto se prudce rozjelo a zmizelo za zatáčkou.

Zanedlouho jel kolem místa neštěstí policejní vůz. Policisté se na předních sedadlech vesele baví, ale když uzří bezvládné tělo, hovor utichne, auto zpomalí. Spolujezdec však podotkne, že tohle je spíš práce pro funebráky a jedou dál.

Po chvíli kolem projíždí další auto. Pracovník Armády spásy, ramenem si přidržuje telefon a vášnivě debatuje s osobou na příjmu. Na poslední chvíli si všimne muže, strhne volant, zaláteří, ale pokračuje v cestě.

Jako třetí přijíždí z opačného směru vůz čističe septiků, jedoucí ke sjednané zakázce. Má zpoždění a tak jede svižněji. Náhle spatří polomrtvého muže na kraji silnice, přistaví vůz ke krajnici a přispěchá k němu s lékárničkou. Poté co mu ošetří rány, naloží jej do svého auta, a nehledě na své povinnosti, otáčí vůz a jede na nejbližší ambulanci.

/Michaela Nejedlá

Příběh ze života, zpráva uveřejněná dne 17. 10. 2011

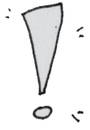

Dvouletou holčičku srazila v čínském Fuo-šanu v provincii Kuang-tung dodávka. Řidič zastavil a pak ji přejel podruhé. Minulo ji osmnáct lidí a nikdo jí nepomohl. Případ zachycený částečně i na videu šokoval Čínu.

Jako první krvácející děvčátko minul mladík v bílém tričku. Pak kolem jel cyklista, který šlápl do pedálů a dítě objel. Jen se ohlédl. I když se kaluž krve zvětšovala, nepomohl ani třetí chodec. Všichni tři přitom mohli děvčátku pomoci, nebo ho alespoň zvednout a přenést ho z vozovky na chodník. Dívku by bývalo nepřejelo druhé, mnohem větší auto. I poté lidé buď zrychlili, jako jedna žena, nebo se jí vyhnuli, což udělali i kolemjedoucí cyklista, motorkáři i rikši.

Až osmapadesátiletá uklízečka, devatenáctý člověk, který šel kolem, odložila pytel s odpad-

ky a k dívce se sklonila. Pokusila se ji zvednout, ale zjistila, že je bezvládná. Začala shánět její matku a dívku jí nakonec dala do rukou. Batole skončilo na jednotce intenzivní péče a je stále v kritickém stavu, napojené na dýchací přístroj, uvedl list Daily Telegraph.

Lk 10,25-37 – Milosrdný Samařan

Ježíš skrze příběh o Samařanovi ukazuje, jak má vypadat láska k bližnímu. V Ježíšově podobenství se kněz a levita, reprezentanti pravého židovství, odmítnou znečistit kontaktem se zbitým, napůl mrtvým člověkem. Naopak Samařan, Židy pohrdaný jako pohan, projeví milosrdenství vůči neznámému člověku a uskuteční tak Bohem požadovanou lásku. Z příběhu pak vyplývá, že uskutečňováním lásky se věřící stává bližním konkrétních trpících lidí v nepředvídatelných situacích. Milosrdenství vůči druhému je pravou službou Bohu, která musí předcházet kulticko-liturgickou bohoslužbu. Příběh také ukazuje, jak velký sociální dopad musí mít víra.

Lk 10,25-37

25 Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: „Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ 26 Ježíš mu odpověděl: „Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?“ 27 On mu řekl: „‚Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí‘ a miluj svého bližního jako sám sebe.‘“ 28 Ježíš mu řekl: „Správně jsi odpověděl. To čiň a budeš živ.“ 29 Zákoník se však chtěl ospravedlnit, a proto Ježíšovi řekl: „A kdo je můj bližní?“

30 Ježíš mu odpověděl: „Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbili a nechali tam ležet polomrtvého. 31 Náhodou šel tou cestou jeden kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu. 32 A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho. 33 Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pohnut soucitem; 34 přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je, posadil jej na svého mezka, zavezl do hostince a tam se o něj staral. 35 Druhého dne dal hostinskému dva denáry a řekl: ‚Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet.‘ 36 Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu,

který upadl mezi lupiče?“ 37 Zákoník odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Ježíš mu řekl: „Jdi a jednej také tak.“

Podobenství o neplodném fíkovníku

A tak se pán zamyslel: „Už tři roky dávám tomu stromu šanci, proč by čtvrtý měl být jiný…?“ Ale uposlechl vinaře a strom neporazil.

Ten čas byl parný, dlouho nespadla ani kapka vláhy. Zemí panovala vyprahlost, únava, bezmoc a strach. Děti měly žízeň, staří padali k zemi, rostliny usychaly.

Minul celý rok a pán se opět vypravil k vinaři. Řekl mu: „Vinaři, pojď, utneme ten fíkovník, jistě nic neplodí…“

Vinař odpověděl: „Máš pravdu, pane, neplodí…“

A tak šli.

Pán se náhle zastavil a s úžasem hleděl směrem ke stromu. Viděl, jak sílí v kmenu, rozklenuje své větve nad vyprahlými pocestnými, aby spočinuli v jeho stínu, v jeho listí kterak hnízdí ptáci a starají se o mláďata. Pán padl k zemi a plakal. Pak zvedl oči k vinaři a řekl: „Děkuji ti, příteli, že jsi

mě zastavil. Byl jsem bláhový. Toužil jsem po úrodě a zatím tuto jsem málem zabil, pro dychtivost jsem ji neviděl. Není důležité, zda činíme, co je nám přesně určeno. Důležité je, zda-li co činíme, je dobré. A proto ten strom neporazím. Jeho úloha není plodit fíky, ač je k tomu předurčen. Jeho úkol je mnohem prostší a posvátnější… a on jej nepokazil."

/Jana Slavíková

Lk 13,6-9 – neplodný fíkovník

Vyprávění o fíkovníku je zasazeno do dalších krátkých vyprávění, které jej předcházejí a společně je spojuje téma obrácení. Majitel vinice žádá odstranění nerentabilního stromu, vinař však doporučuje zvýšenou péči a ještě jednu šanci. Poukazuje se zde, že Bůh dává šanci hříšným a „neplodným" lidem na Boží vinici, přičemž tito lidé potřebují zvláštní pastorační péči. Varuje se také před ukvapeným vylučováním lidí, kteří nenaplňují naděje do nich vložené. Židům v symbolice fíkovníku (starozákonní obraz Izraele) zde Boží milost nabízí lhůtu k obrácení, které má být důsledkem Ježíšova kázání.

Lk 13,6-9

6 Potom jim pověděl toto podobenství: „Jeden člověk měl na své vinici fíkovník; přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl. 7 Řekl vinaři: ‚Hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytni jej! Proč má kazit i tu zem?' 8 On mu odpověděl: ‚Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. 9Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.'"

O Ježíši a Zacheovi

„Dobrý den, Josefe. To máme dnes krásně, že? Byl jste včera ve městě? Ne? To jste o moc přišel, byl tam totiž ten Ježíš, tuším odněkud z Galileje, tedy ne zrovna vznešený původ...

Na trhu se říká, že chromé uzdravuje, malomocné léčí a tím vším celkem štve vrchnost. Tedy, Římany ne, pro ty je dost malá ryba, ale naše představené ano. Neustále jim něco vyčítá, opravuje je a to všechno před sprostným lidem! Není divu, že ho nemohou vystát... Ale abych moc neodbočil, včera byl ve městě a víte co se tam stalo? Všichni čekali na nějaké to uzdravení, začali se srocovat davy a všichni čekali co řekne. V tom se ale otočil a řekl té proradné mrše, tomu psu a zrádci Zacheovi: – Slez se stromu, dnes chci být u tebe. – Dovedete si to představit? Zacheus, protože chtěl být výš než ostatní, vylezl na strom a samozřejmě opět vyčníval. Nikdo si toho skrčka nevšímal. Však víte, jak jednou zatopil Izákovi, který vezl drůbež na trh. Jen proto, že mu nechtěl dát slevu na nádherné kuře, které se přitom prodalo pět minut potom, co ten pacholek zmizel. Ráno ve vjezdu na trh Zacheus

Izáka odchytl a doslova ho oškubal na clení. A to zdaleka nebyl jeho jediný přečin, však jistě víte.

Potom co Zacheus slezl, plazil se před tím Ježíšem téměř po kolenou, prodíral se zástupem a byl jak opilý. Slíbil mu, že všem vrátí, oč je okradl, a už nikdy šidit nebude. Nevím, jestli mám věřit člověku, který je ochotný paktovat se s Římany a vydírat své bratry. Úplně se ve mně vařila krev, když jsem ho slyšel. To nemohlo být nic než lež. Ježíš na něj byl ale milý a ten večer s ním jedl a pil.

Co vám mám povídat, milý Josefe, pěkně mě to vzalo. Zatím se mi jevil jako sympaťák, to víte, léčit nemocné neumí jen tak někdo a vrchnost je vždycky třeba trochu pošťouchnout, aby si o sobě tolik nemysleli. Zastavil jsem se na kus řeči s jedním jeho učedníkem. Tuším, že to byl Jakub, vylezl pěkně přecpaný z hostiny, kterou jim ta liška připravila. Říkal, že mistra je třeba chápat jako toho, který nikomu nestraní, a i když jeho kroky neumíme vždy plně pochopit, máme prý zůstat ve víře. Já jsem řekl, co je moc, to je moc, kdyby šel na jídlo k nám obyčejným lidem, kteří se postíme, dřeme do úmoru, dodržujeme sobotu a ke svým bližním se chováme s láskou a úctou, to by bylo něco jiného. To by bylo vyznamenání... A on na to – Pán takto lidi nesoudí a nevyznamenává. On přišel posílit ty, kteří už padli a potřebují jeho pomoc. Nikoli za těmi, kdo pomoc nepotřebují. To se ví, hned jsem se do něj opřel. Jaká pak pomoc pro lumpa, který má otroky, dům jako palác a téměř každý večer se z jeho síně line vůně pečeného masa za zpěvu římských písní. Hanba mluvit! Řekl jsem mu, spíše do pekla by ho měl okamžitě strčit a jeho nepoctivý majetek rozdat mezi poctivý lid. Ten Jakub řekl, že chce-li poctivý lid něčí majetek a závidí, pak asi nebude tak úplně mravný a čistý. A odešel.

Dnes mi to celé vrtá hlavou. To víte, nechtěl bych někomu něco násilím vzít, ani tomu odpornému Zacheovi, zrádci Izraele, ale po spravedlnosti toužím. A myslím, že to co dělá Ježíš, spravedlnost není. Třeba někdy pochopím, ale teď si myslím, že spravedlnost musí být nade vším, vždyť Bůh našich otců je také spravedlivý, trestá zlo a odměňuje dobro. Věřím, že až se před ním a Abrahámem postavím po své smrti, pro moji spravedlnost mne uvede do mého příbytku, protože zlý skutek jsem nespáchal, rozhodně ne jako Zacheus, který by se měl v tu chvíli propadnout do nejhlubších pekel. A tam ať ho třeba sežerou. Kdepak, Josefe, pravý syn Izraele nepotřebuje milost. Je totiž spravedlivý a má nárok na spravedlnost u Boha, jak nám to říkal velekněz tuhle o Velikonocích.

A Ježíš naproti tomu říká, nene, milost je k přebývání s Bohem nutná, neboť vy všichni jste hříšní a to už od té doby, co jste se narodili.

No, já opravdu nevím, mně se to Ježíšovo kázání a celá ta jeho nauka zdá taková dost náročná. Ale

třeba ji jednou pochopím, jak říkal ten Jakub. Vidím, že máte práci. Tak já půjdu zas o dům dál. Bůh vám žehnej, Josefe.“

/Tomáš Vyskočil

Lk 19,1-10 – Zacheus, Ježíš a celníci/boháči

Příběh o Zacheovi a vůbec zmínky o vztahu Ježíše k celníkům ukazují Ježíše jako zachránce ztracených. Původně jen zvědavý Zacheus zažívá zájem Ježíše a jeho spásnou moc v celém svém domě. Ježíš u něj „musí“ zůstat, protože taková je Boží spásná vůle. Slovo zůstat znamená víc než návštěva, označuje společenství, vztah. Zacheus na to reaguje radostí, lítostí nad svou špatností a obrácením. Znovu se zde zdůrazňuje, že posláním Ježíše je hledat a zachránit ty, kteří se ztratili.

Lk 19,1-10

1 Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. 2 Tam byl muž jménem Zacheus, vrchní celník a veliký
boháč; 3 toužil uvidět Ježíše, aby poznal, kdo to je, ale poněvadž byl malé postavy, nemohl ho pro
zástup spatřit. 4 Běžel proto napřed a vylezl na moruši, aby ho uviděl, neboť tudy měl jít.
5 Když Ježíš přišel k tomu místu, pohlédl vzhůru a řekl: „Zachee, pojď rychle dolů, neboť dnes musím
zůstat v tvém domě.“ 6 On rychle slezl a s radostí jej přijal. 7 Všichni, kdo to viděli, reptali: „On je
hostem u hříšného člověka!“ 8 Zacheus se zastavil a řekl Pánu: „Polovinu svého jmění, Pane, dávám
chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně.“
9 Ježíš mu řekl: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu; vždyť je to také syn Abrahamův. 10 Neboť Syn
člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“

Janovo evangelium

Janovo evangelium, ač také podává Ježíšův příběh, se od ostatních evangelií výrazně liší. Už osnova je odlišná – děj se z větší části soustřeďuje do Jeruzaléma. I obsahově je zde mnoho odlišností. Ježíš zde vystupuje jako ten, který světu přináší život a život je zjevením Boha, který ho poslal. Evangelium je velmi výrazně zaměřeno na Ježíše jakožto Božího Syna, na rozdíl od ostatních evangelií, které se spíše zaměřují na Ježíšovo hlásání Božího království. Evangelium podtrhuje velmi výrazně jednotu Otce a Syna. V textu evangelia je položen velký akcent na živý, dynamický proces víry jakožto na způsob vstupu do vztahu s Bohem. Skrze víru nalezne člověk odpověď na otázku, jak dosáhnout pravého života, tj. pravého štěstí. Autor zde ukazuje, že jediným způsobem jak získat pravý život je přijmout Ducha svatého, který je přítomen a zpřítomňuje v církvi zmrtvýchvstalého Krista. Odlišné důrazy tohoto evangelia se promítají i do literárního charakteru. Pro Janovo evangelium jsou charakteristické dlouhé řeči a dialogy, ve kterých dochází ke sporům o Ježíšův nárok být jediným

Božím vyslancem nebo ve kterých Ježíš uvádí člověka do nového života z víry. Janovo evangelium je jakousi spirálou kolem několika podstatných pojmů, které se stále opakují, jako je život, pokoj, světlo, radost, pravda, slovo, věřit, poznat, milovat. Jan také reaguje na život obce, ve které žil, a zdá se, že mu velmi leželo na srdci, aby učedníci dokázali vytrvat, zůstat v Kristu a tím si uchovat život. Zdůrazňuje při tom neodmyslitelnou pomoc Ducha svatého. Doba sepsání je nejistá, z určitých zmínek by to mohl být konec 1. století. Evangelium obsahuje propracovanou christologii, která nasvědčuje pozdější době vzniku, která už s sebou nesla určitý vývoj církevních obcí a teologie. Janovo evangelium prošlo pravděpodobně delším procesem vzniku a jeho výsledná podoba nejspíše není dílem jednoho člověka.

Povolání učedníků

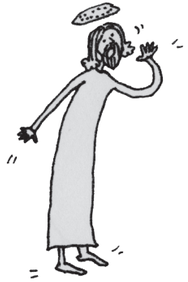

Ondřej s Matějem jsou již od dětství nejlepší kamarádi. Jejich matky jsou sestřenice, a tak oba vyrůstali ve společném domě v Betsaidě. Spolu vyváděli všechny dětské klukoviny, spolu zažili první rvačky, první lásky, první úspěchy a neúspěchy. Spolu byli také přijati do židovské školy. Tam z nich však jejich učitelé nebyli nadšeni. Chlapci měli mnoho všetečných otázek, zvídavých dotazů, neodbytných poznámek a provokací typu: „A rabbi, kdy už přijde Mesiáš?“ Zkrátka a dobře, jednou starý rabbi ztratil s raubíři trpělivost a oba ze školy vyloučil. Nu co, říkali si chlapci, však my se tím životem nějak protlučeme i bez škol a titulů. A tak dělali každý, co mohl. Matěj pomáhal ženám zašívat sítě, Ondřej se pletl pod nohy rybářům. Nakonec Ondřej u svého otce vymohl místo i pro Matěje, a tak se kluci stali rybáři. Měli svou loďku, kam neustále teklo, a pokaždé se vraceli domů s polovičním úlovkem, než měli ostatní.

Což o to, kolegové je měli rádi („Aspoň nám nevychytají všechny ryby...“) a zábava s nimi

byla také veliká, ale na pořádnou obživu to tedy nestačilo. S ubytováním to kluci také neměli lehké. Z rodného domu museli pryč, prý na příživníky nikdo není zvědavý, a když už nechtějí pracovat, tak ať se aspoň dobře ožení! Nu, to se lehce řekne, ale hůř provede. Matěj už sice jednou málem zabodoval, ale hned po prvním setkání s tatínkem oné vyvolené, shodou okolností farizejem, bylo rázem po svatbě. Není divu, Matějovy názory na morálku kněží, jež se ani trochu neostýchal dávat najevo, by odradili i levitu, natož pak farizeje. Nedalo se nic dělat, Ondřej koupil kamarádovi panáka na žal a život šel dál. Tedy, hlavně s těmi panáky domácí pálenky – kamarádům pak ani hlad ani zima nočních výlovů nepřišly tak nesnesitelné. Jednou, právě po takové nekonečně se vlekoucí studené mrazivé noci, když se kluci vrací po ránu domů, už na ně čeká paní domácí. A hned že takhle už to dál nejde, že na ten nájem věky čekat tedy nebude a že už je, holomky, nechce ani vidět.

Co se dalo dělat? No nic. Kluci sbalili fidlátka a šup za město ke studni pod stromy, dospat tuhle proklatou noc. Když se probudí, přemýšlejí hned, jak si nejrychleji ulovit něco k snědku. Jaké štěstí, že se ke studni zrovna někdo blíží. A není to jen tak někdo, takový zarostlý vousatý sušinka a oblečený ve velbloudí kůži to je. Pravda, nevypadá, že by měl doma každý večer teplou večeři, ale naštěstí pro naše kamarády není sám. A jeho společníci už klukům nabízejí tu chléb, tu víno na zapití. Ti se nenechají dlouho přemlouvat, a než se nadějí, už si to vykračují s tímto podivným kazatelem. A hned k Jordánu, kde je prý pokřtí.

Místo toho je však pokřtěn někdo jiný. Někdo úplně jiný než všichni ostatní. Ondřej s Matějem na něm můžou oči nechat. V jeho přítomnosti slyší vzdálené hlasy a vidí zvláštní světlo, které snad dokonce vychází z toho člověka! Nakonec to připíšou svým kručícím žaludkům, ale na druhý den jim ten podivný muž stále leží v hlavě. S ním bychom se asi měli lépe než s hřímajícím a katastrofickým Janem, říkají si. Když pak od Jana slyší: „Hle beránek Boží," je rozhodnuto. Rychle běží za oním neznámým. Bojí se však i promluvit, a tak jen jdou v jeho stopách. Tu se k nim on sám otočí a na něco se jich ptá. „To mluví na nás? Rychle, rychle, co teď, co máme odpovědět," usilovně přemítají.

V tom z Matěje vypadne: „Rabbi, kde bydlíš?" Ondřej do něj ani nestačí drknout, aby radši držel jazyk za zuby. Rabbi se však neurazí ani nerozčílí. Místo toho je zve k sobě. A oba zůstanou a po celý večer si již na jídlo ani nevzpomenou.

/Ludmila Boháčová

Jan 1,35-41– povolání učedníků

Text pochází ze začátku Janova evangelia. Ježíš povolává své učedníky, kde charakteristickým rysem těchto povolání je skutečnost, že budoucí učedník je k Ježíšovi přiveden někým jiným – bratrem nebo přítelem, který už Ježíše zná. Lidé jsou zváni do Ježíšovy blízkosti, aby sami došli ke konkrétní zkušenosti s ním. Osobní zkušenost učedníka ho vede ke svědectví pro druhé, aby i oni mohli takovou zkušenost učinit, k pozvání druhých k novému poznání. Důležitou roli tu hraje i hledání, objevující se v Ježíšových slovech „Co hledáte?" – jen ten kdo hledá, může Ježíše nalézt a zůstat s ním.

Jan 1,35-42

35 Druhého dne tam byl opět Jan s dvěma ze svých učedníků. 36 Spatřil Ježíše, jak jde okolo,
a řekl: „Hle, beránek Boží." 37 Ti dva učedníci slyšeli, co řekl, a šli za Ježíšem. 38 Když se Ježíš obrátil
a uviděl, že jdou za ním, otázal se jich: „Co chcete?" Řekli mu: „Rabbi (což přeloženo znamená: Mi-
stře), kde bydlíš?" 39 Odpověděl jim: „Pojďte a uvidíte!" Šli tedy, viděli, kde bydlí, a zůstali ten den
u něho. Bylo kolem čtyř hodin odpoledne. 40 Jeden z těch dvou, kteří slyšeli, co Jan řekl, a Ježíše
následovali, byl Ondřej, bratr Šimona Petra.
41 Vyhledal nejprve svého bratra Šimona a řekl mu: „Nalezli jsme Mesiáše (což je v překla-
du: Kristus)." 42 Přivedl ho k Ježíšovi. Ježíš na něj pohleděl a řekl: „Ty jsi Šimon, syn Janův; budeš se
jmenovat Kéfas (což se překládá: Petr)."

Neuvěřitelné: Vzkřísil Lazara

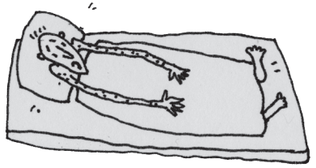

Lazar je nemocen. Lazar, člověk ze stejné vesnice jako jeho sestry Marie a Marta, onemocněl. Obě sestry proto poslaly vzkaz Ježíši, který zněl „Pane, ten, kterého máš rád, je nemocen."

Jak potvrzuje jeden z jeho učedníků, Ježíš vzkaz uslyšel a hned řekl: "Ta nemoc není k smrti, ale k slávě Boží, aby syn Boží byl skrze ni oslaven."

Ježíš se vydává do Betanie. Ježíš setrval ještě dva dny na stejném místě, až pak se rozhodl odejít do Judska se svými učedníky.

Jeden z učedníků se svěřuje: „Zeptali jsme se, proč tam chce jít, když to není tak dlouho, co ho tam chtěli Židé kamenovat. Ale on se nedal odradit. Nakonec řekl, že náš přítel Lazar usnul, a že ho jde probudit. Mysleli jsme, že pouze spí. Proto jsme odpověděli: „Pane, spí-li, uzdraví se." Na to nám Ježíš řekl přímo, že Lazar je mrtev. Pak někdo zavelel: „Pojďme i my. Myslím, že to byl Tomáš."

Lazar už je v hrobě. Ježíš se s učedníky vydal za Lazarem. Když dorazil k Martě a Marii, zjistil, že Lazar už je

čtyři dny v hrobě. Nejprve se setkal s Martou a mluvili spolu. „Řekl mi, že můj bratr vstane. Odpověděla jsem, že vstane při vzkříšení v poslední den. Na to odpověděl: Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, neumře navěky. A zeptal se mě, jestli tomu věřím. Řekla jsem, věřím. Jsi Mesiáš, Syn Boží."

Pak šla Marta za Marií a oznámila jí, že Ježíš už přišel. Marie se k němu hned rozběhla a padla mu k nohám. Za ní vycházeli z domu Židé, kteří přišli do domu Marie a Marty, aby je potěšili v jejich zármutku. Ježíš se plačící Marie zeptal, kam Lazara položili. Marie mu místo ukázala a on ji následoval. Při tom mu do očí vstoupily slzy. Mezi židy se začalo ozývat: „Hle, jak jej miloval!" Ale také: „Když otevřel oči slepému, nemohl způsobit, aby tento člověk neumřel."

Lazar se probudil. Ježíš s Marií, následovaní skupinou židů, přišli k hrobu (byla to jeskyně zavalená kamenem). Ježíš poručil kámen zvednout, ale Marie mu odpověděla, že Lazar už bude v rozkladu. Ježíš se zeptal: „Neřekl jsem ti, že uvidíš slávu Boží, budeš-li věřit?" Odvalili tedy kámen.

Co se pak dělo před hrobem popisuje jeden ze svědků: „Uviděl jsem, jak Ježíš pohlédl vzhůru, a zaslechl jsem slova: Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel. Věděl jsem, že mne vždycky slyšíš, ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že jsi mě poslal. Pak mocným hlasem zvolal: Lazare, pojď ven! Na to vidím, jak vychází z hrobu postava. Ruce a nohy měla obvázané plátnem a obličej zahalený šátkem. Byl to Lazar. Ježíš k tomu jen řekl, ať ho rozváží a nechají jít."

/Markéta Sedlmayerová

Jan 11 – vzkříšení Lazara

Příběh pojednává o vzkříšení Lazara jako o zázraku, který překonal všechny dosavadní zázraky. Je ale také znamením, způsobem, kterým Ježíš zjevuje sebe jako vzkříšení a život. Lazarova nemoc je podle Ježíšových slov k oslavení Božího Syna. Ježíš se zde projevuje jako ten, který má nadlidské poznání situace, zná Otcovy skryté plány. Z příběhu vyplývá ujištění, že každé, i bolestné dění má svůj smysl, byť je člověku skrytý. Tak velký zázrak jako vzkřísit čtyři dny mrtvého má také učedníkům pomoci uvěřit. Čtyři dny jsou v židovském pojetí už naprostá smrt a nulová naděje. Na tomto základě se pak rozvíjí Ježíšovo „já jsem vzkříšení a život" a jen skrze mne lze pravého života dosáhnout. Na toto tvrzení reaguje Marta vyznáním Krista jako Mesiáše, Syna Božího a pokládá tím vzor adekvátní reakce. Ježíš upozorňuje na souvislost mezi vírou a viděním „Boží slávy", kdy pro věřícího je všechno možné. Modlitbou při vyvolávání Lazara z hrobu je znovu ukázána jednota Ježíše s Otcem, který ho poslal.

Jan 11,1-45

1 Byl nemocen jeden člověk, Lazar z Betanie, z vesnice, kde bydlela Marie a její sestra Marta.
2 To byla ta Marie, která pomazala Pána vzácným olejem a nohy mu otřela svými vlasy; a její bratr
Lazar byl nemocen. 3 Sestry mu vzkázaly: „Pane, ten, kterého máš rád, je nemocen.“ 4 Když to Ježíš
uslyšel, řekl: „Ta nemoc není k smrti, ale k slávě Boží, aby Syn Boží byl skrze ni oslaven.“ 5 Ježíš Martu,
její sestru i Lazara miloval.

6 Když uslyšel, že je Lazar nemocen, zůstal ještě dva dny na tom místě, kde byl. 7 Teprve
potom řekl svým učedníkům: „Pojďme opět do Judska!“ 8 Učedníci mu řekli: „Mistře, není to dávno,
co tě chtěli Židé kamenovat, a zase tam chceš jít?“ 9 Ježíš odpověděl: „Což nemá den dvanáct ho-
din? Kdo chodí ve dne, neklopýtne, neboť vidí světlo tohoto světa. 10 Kdo však chodí v noci, klopýtá,
poněvadž v něm není světla.“ 11 To pověděl a dodal: „Náš přítel Lazar usnul. Ale jdu ho probudit.“
12 Učedníci mu řekli: „Pane, spí-li, uzdraví se.“ 13 Ježíš mluvil o jeho smrti, ale oni mysleli, že mluví
o pouhém spánku. 14 Tehdy jim Ježíš řekl přímo: „Lazar umřel. 15 A jsem rád, že jsem tam nebyl, kvů-
li vám, abyste uvěřili. Pojďme k němu!“ 16 Tomáš, jinak Didymos, řekl ostatním učedníkům: „Pojďme
i my, ať zemřeme spolu s ním!“

17 Když Ježíš přišel, shledal, že Lazar je již čtyři dny v hrobě. 18 Betanie byla blízko Jeruzalé-
ma, necelou hodinu cesty, 19 a mnozí z Židů přišli k Martě a Marii, aby je potěšili v zármutku nad je-
jich bratrem. 20 Když Marta uslyšela, že Ježíš přichází, šla mu naproti. Marie zůstala doma. 21 Marta
řekla Ježíšovi: „Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel. 22 Ale i tak vím, že začkoli požádáš
Boha, Bůh ti dá.“ 23 Ježíš jí řekl: „Tvůj bratr vstane.“ 24 Řekla mu Marta: „Vím, že vstane při vzkříšení
v poslední den.“ 25 Ježíš jí řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít.
26 A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky. Věříš tomu?“ 27 Řekla mu: „Ano, Pane. Já jsem
uvěřila, že ty jsi Mesiáš, Syn Boží, který má přijít na svět.“ 28 S těmi slovy odešla, zavolala svou sestru
Marii stranou a řekla jí: „Je tu Mistr a volá tě.“

29 Jak to Marie uslyšela, rychle vstala a šla k němu. 30 Ježíš totiž dosud nedošel do vesnice,
ale byl ještě na tom místě, kde se s ním Marta setkala. 31 Když viděli Židé, kteří byli s Marií v domě
a těšili ji, že rychle vstala a vyšla, šli za ní; domnívali se, že jde k hrobu, aby se tam vyplakala. 32 Jak-
mile Marie přišla tam, kde byl Ježíš, a spatřila ho, padla mu k nohám a řekla: „Pane, kdybys byl zde,
nebyl by můj bratr umřel.“ 33 Když Ježíš viděl, jak pláče a jak pláčou i Židé, kteří přišli s ní, v Duchu

se rozhorlil a vzrušen 34 řekl: „Kam jste ho položili?“ Řekli mu: „Pane, pojď se podívat!“ 35 Ježíšovi
vstoupily do očí slzy. 36 Židé říkali: „Hle, jak jej miloval!“ 37 Někteří z nich však řekli: „Když otevřel
oči slepému, nemohl způsobit, aby tento člověk neumřel?“

38 Ježíš, znovu rozhorlen, přichází k hrobu. Byla to jeskyně a na ní ležel kámen. 39 Ježíš řekl:
„Zvedněte ten kámen!“ Sestra zemřelého Marta mu řekla: „Pane, už je v rozkladu, vždyť je to čtvrtý
den.“ 40 Ježíš jí odpověděl: „Neřekl jsem ti, že uvidíš slávu Boží, budeš-li věřit?“ 41 Zvedli tedy kámen.
Ježíš pohlédl vzhůru a řekl: „Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel. 42 Věděl jsem sice, že mě vždycky slyšíš,
ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mě poslal.“ 43 Když to řekl, zvolal
mocným hlasem: „Lazare, pojď ven!“ 44 Zemřelý vyšel, měl plátnem svázány ruce i nohy a tvář zaha-
lenu šátkem. Ježíš jim řekl: „Rozvažte ho a nechte odejít!“

45 Mnozí z Židů, kteří přišli k Marii a viděli, co Ježíš učinil, uvěřili v něho.

Jedno ráno

„Vstávat. Tak vstávat, kůže líný!“

„No jo, už jdeme. Co se děje? Hoří snad někde?“ pomyslel si setník a líně otevřel oči. Protáhl se, promnul bolavé nemocné oči; nemyté, ulepené vlasy a vousy si umyl ve společné míse plné špinavé vody. Společně s ostatními vojáky se přišoural na dvůr.

„Tak pohyb,“ řval velitel stráže, „už jste měli být v paláci, honorace na vás čekat nebude.“

Uzavřený oddíl vojáku se v ranním slunci vydal napříč městem, aby nastoupil na nudnou, nekončící službu u stráže v paláci prefekta. Pro místní obyvatele byl začátek svátku nekvašených chlebů, ale pro vojáky z posádky jen další den plný potyček a křiku. Netrvalo dlouho a prodrali se přeplněným tržištěm do paláce, kde zaujali místo před běsnícím davem. Jejich oddíl měl dnes za úkol uklidnit dav při soudním procesu. Obvykle to trvalo celý den a čekaly je dlouhé minuty nudy a odhánění pomstychtivého, rozvášněného davu.

„Koho soudí?“ zeptal se setník přítele sedícího vedle.

„Co myslíš, lumpy, zloděje, buřiče. Nic zajímavého,“ odvětil a tupě zíral nad hlavy nejbližších lidí.

Den se vlekl. Proběhlo několik soudních sporů a bylo teprve krátce před polednem. Dokonce si lidé vyžádali propuštění jednoho z vězňů. Setníka to překvapilo, neboť propuštěný byl notorický zloděj a násilník, snad se jmenoval Barabáš, ale unaven vzrůstajícím horkem si detaily nepamatoval.

„Z oběda toho moc nebude, určitě budeme muset ty lumpy doprovázet na kopec a sbít trámy,“ poznamenal jeho soused.

„Co se dá dělat,“ odevzdaně kývnul setník, „pořád lepší než lopotit se v tom vedru na poli.“

„Máš pravdu. Podívej, už je vedou. Ten první je nějaký významný buřič, chtěl svrhnout prefekta a císaře. Prohlašoval se za krále těchto ubožáků,“ poznamenal setníkův druh a pohrdlivě se zadíval na spodinu kolem sebe.

Vojáci na sebe otráveně pohlédli, bylo jasné, že je čeká ještě dlouhý den. Jejich odhad byl zcela správný. Velitel stráže je poslal, aby doprovodili odsouzené na místo popravy. Říkali tomu kopci Kalvárie, Lebka, už si nikdo nepamatoval zda proto, že z okolních kopců tvarem připomínal lebku nebo že to bylo obvyklé místo poprav lupičů a vrahů. Setník cítil, že dneska je služba jiná než obvykle. Davem, jenž je doprovázel, cloumalo zvláštní napětí. Nedokázal rozeznat, zda to byla nenávist, obavy nebo obdiv, ale něco bylo ve vzduchu. Bez ustání bylo nutné odhánět rozvášněné nuzáky, kteří po odsouzených házeli kamení, hadry a špínu. Našli se i tací, co jim chtěli ulehčit. Poponést klády, otřít pot nebo jenom podepřít rámě. Setník byl z těchto protichůdných jevů více než zmaten, ale hukot davu, pach odsouzených a únava v polední výhni mu zatemnily mysl a rozhodl se na to nemyslet. Večer si zajdou na pár číší silného syrského vína do putyky vedle ubikací. Na pohanské pověry moc nevěřil a víno rozjasní mysl a chmury, které se mu usadily v srdci.

Když vyšli na kopec, dav se pomalu vytratil a odsouzené doprovázela jen hrstka lidí. Asi rodina, pomyslel si setník. Přivázat odsouzené na kládu, hřebem jim probodnout zápěstí a vztyčit, to byla pro zkušené vojáky rutinní záležitost. Vše trvalo jen chvíli a mohli mít konečně klid. Rozkazy velitele stráží ale zněly jinak. Hlídat odsouzené, až přejde polední žár, pak jim zpřelámat nohy a sejmout těla z křížů. Vlivní židé si nepřáli, aby v den jejich svátků hyzdily město mrtvoly zločinců. U dvou ukřižovaných vojáci splnili rozkaz, když však přišel setník ke třetímu z nich, zjistil, že je již po smrti.

„Chlapi, podívejte, ten neměl moc tuhý kořínek,“ zasmál se setník a svým dlouhým kopím probodl odsouzenci bok. Z mrtvého těla na něj vytryskla krev a voda. Ta voda pálila jako oheň a ta krev byla jako led.

Setník pozvedl zrak a otevřel oči.
Skutečně viděl.
Skutečně poznal hrůzu.
Skutečně pocítil lásku.
Skutečně porozuměl.
Skutečně zvolal: „On byl opravdu Boží syn.“
Skutečně uvěřil.

/Jan Onheiser

Ostře sledovaný proces skončil, rozsudek padl.

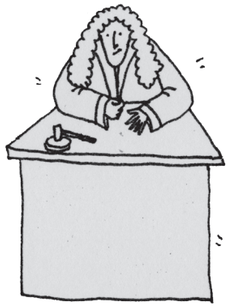

Jeruzalém. (*Od našeho zvláštního zpravodaje.*)

Včera proběhl ostře sledovaný proces s Ježíšem Kristem. Obžalovaný J.K. byl obviněn z toho, že se vydával za krále Izraele a Syna Božího. I přesto, že nebyly soudu předloženy žádné konkrétní důkazy prokazující jeho jednoznačnou vinu, byl J.K. po dlouhém a místy velmi rozporuplném jednání odsouzen k smrti. Mezi odbornou veřejností se spekuluje o tom, že šlo o zinscenovaný proces.

J.K. byl zatčen před týdnem v Getsemantské zahradě vojenskou četou v čele s Jidášem, který pracoval několik měsíců pro tajnou službu a vydával se za jeho spolupracovníka. Zatčení proběhlo mírně dramaticky. Šimon Petr, spolupracovník J.K. usekl ucho jednomu z vojáků. J.K. byl svázán, předveden před bývalého velekněze Annáše a podroben krátkému výslechu.

Výslech byl zaměřen na učení J.K., které bylo považováno za tajné. J.K. se ovšem hájil slovy: „Já jsem mluvil k světu veřejně. Vždycky jsem učil v synagoze a v chrámě, kde se shromažďují všichni židé, nic jsem neříkal tajně.“ Po tomto byl vyslýchaný mučen a nucen k přiznání. V průběhu týdne podstoupil další výslech u velekněze Kaifáše, který je znám svým nekompromisním přístupem. Kaifáš obžalobě posléze poradil, že je lepší, aby jeden člověk zemřel za lid, než aby to odnesli všichni.

Včera ráno byl J.K. odveden do budovy soudu, kde se nejprve musel podrobit bezpečnostní prohlídce, aby o několik minut později mohl začít proces. Předsedou soudu byl Pilát Pontský, obžalobu zastupoval velekněz a jeho sluhové, v porotě zasedli muži izraelského lidu a celé jednání bylo vedeno za mimořádných bezpečnostních opatření v čele s římskými vojáky. J.K. působil po příchodu do jednací síně velmi klidným dojmem, nepřál si advokáta a rozhodl se hájit sám.

Předseda Pilát Pontský požádal o přednesení obžaloby. Jak již bylo řečeno J.K. byl obviněn z toho, že se vydával za krále Izraele a Syna Božího. Obžaloba podávala zfalšované důkazy, ponižovala a neustále se snažila J.K. donutit ke křivému doznání.

Pilát: „Ty jsi ten židovský král?“
J.K.: „Ty říkáš, že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

Po vyslyšení obžaloby i obžalovaného, Pilát neshledal J.K. vinným, porota ovšem ano. Poté soud vyhlásil přestávku v délce třiceti minut, aby mohlo dojít k poradě. Po přestávce, která se o několik minut protáhla, pokračovalo hlavní líčení.

Zcela nečekaně se přistoupilo k donucovacím prostředkům, a to přímo v soudní síni. J.K. nechali zbičovat, upletli korunu z trní, kterou mu nasadili na hlavu s úmyslem donutit ho k přiznání. Ani tento postup však nepomohl a J.K. stále trval na své nevinně a tvrzení, že je Synem Božím. Pilát opět musel uznat nevinu.

Přesto se obžaloba nenechala odradit: „My máme zákon a podle našeho zákona musí zemřít, protože se dělal Božím Synem.“ Pilát stále trval na jeho propuštění, ale obžaloba byla neoblomná: „Jestli ho propustíš, nejsi císařův přítel! Každý, kdo se dělá králem, staví se proti císaři!“

Po dlouhém jednání zněl konečný verdikt poroty vinen. Ježíši Kristu byl uložen trest smrti ukřižováním na vrchu Golgota. Byl donucen nést si svůj kříž. V odpoledních hodinách byl J.K. spolu s dvěma zločinci ukřižován.

/Martina Sotáková

Jan 18-19 – pašije

Janovy pašije nejsou jen zprávou o Ježíšově utrpení, ale zároveň teologickým výkladem faktů, osob a jejich jednání. Vše má symbolický význam, který přesahuje individuální rovinu. V předcházejících kapitolách, kdy se Ježíš loučí se svými učedníky, dává autor klíč k výkladu celé zprávy o utrpení. Chápe utrpení jako Ježíšovu cestu k vyvýšení a oslavení. Ježíš zde nejen jde na smrt dobrovolně, nýbrž během celého pašijového procesu je svrchovaným pánem dění. Důležitým tématem je pro autora i Ježíš jako král a povaha jeho království, což je patrné zvláště při líčení soudního jednání. Celé dění je silně soustředěno na Ježíšovu osobu a čtenáři je nabízeno, aby si uvědomil, že umírá Král, který splnil svůj úkol a vrací se do slávy svého Otce.
pašije Jan 19,34; (pašije Mt)

Moment, který příběh rozpracovává, je vzat ze závěru pašijí – Ježíšovy smrti, respektive po smrti, kdy jeho tělo ještě visí na kříži. Dosvědčuje nezpochybnitelnost reality Ježíšovy smrti. Ačkoliv bylo zřejmé, že Ježíš je již mrtev, přesto se jeden z vojáků chtěl o tom přesvědčit způsobem, který podle tehdejšího lékařského pojetí byl jistým důkazem smrti, totiž probodením boku. Tato zmínka má však pro autora evangelia ještě další a hlubší teologický význam. Voda a krev mohou poukazovat na křest a eucharistii, smírné a životodárné působení Ježíšovy spásné smrti, která dává spásu a život těm, kteří k ukřižovanému Ježíši s vírou vzhlíží.

Jan 18

1 Po těch slovech šel Ježíš se svými učedníky za potok Cedron, kde byla zahrada; a do ní vstoupil on i jeho učedníci. 2 Také Jidáš, který ho zradil, znal to místo, neboť Ježíš tam se svými učedníky často býval. 3 Jidáš vzal s sebou oddíl vojáků, k tomu stráž od velekněží a farizeů, a přišli tam s pochodněmi, lucernami a zbraněmi.

4 Ježíš, který věděl všecko, co ho má potkat, vyšel a řekl jim: „Koho hledáte?“ 5 Odpověděli mu: „Ježíše Nazaretského.“ Řekl jim: „To jsem já.“ Stál s nimi i Jidáš, který ho zradil. 6 Jakmile jim řekl, to jsem já‘, couvli a padli na zem. 7 Opět se jich otázal: „Koho hledáte?“ A oni řekli: „Ježíše Nazaretského.“ 8 Ježíš odpověděl: „Řekl jsem vám, že jsem to já. Hledáte-li mne, nechte ostatní

odejít.“ 9 Tak se mělo naplnit slovo, které řekl: ‚Z těch, které jsi mi dal, neztratil jsem ani jednoho.‘
10 Šimon Petr vytasil meč, který měl u sebe, zasáhl jednoho velekněžova sluhu a uťal mu ucho. Ten
sluha se jmenoval Malchos. 11 Ježíš řekl Petrovi: „Schovej ten meč do pochvy! Což nemám pít kalich,
který mi dal Otec?“ 12 Vojáci s důstojníkem a židovská stráž se zmocnili Ježíše a spoutali ho.
13 Přivedli ho nejprve k Annášovi; byl totiž tchánem Kaifáše, který byl toho roku veleknězem.
14 Byl to ten Kaifáš, který poradil židům, že je lépe, aby jeden člověk zemřel za lid. 15 Za Ježíšem šel
Šimon Petr a jiný učedník. Ten učedník byl znám veleknězi a vešel s Ježíšem do nádvoří velekněžova
domu. 16 Petr zůstal venku před vraty. Ten druhý učedník, který byl znám veleknězi, vyšel, promluvil
s vrátnou a zavedl Petra dovnitř. 17 Tu řekla služka vrátná Petrovi: „Nepatříš i ty k učedníkům toho
člověka?“ On řekl: „Nepatřím.“ 18 Poněvadž bylo chladno, udělali si sluhové a strážci oheň a stáli
kolem něho, aby se ohřáli. I Petr stál s nimi a ohříval se.

19 Velekněz se dotazoval Ježíše na jeho učedníky a na jeho učení. 20 Ježíš mu řekl: „Já jsem
mluvil k světu veřejně. Vždycky jsem učil v synagóze a v chrámě, kde se shromažďují všichni židé,
a nic jsem neříkal tajně. 21 Proč se mě ptáš? Zeptej se těch, kteří slyšeli, co jsem říkal. Ti přece vědí, co
jsem řekl.“ 22 Po těch slovech jeden ze strážců, který stál poblíž, udeřil Ježíše do obličeje a řekl: „Tak
se odpovídá veleknězi?“ 23 Ježíš mu odpověděl: „Řekl-li jsem něco špatného, prokaž, že je to špatné.
Jestliže to bylo správné, proč mě biješ?“ 24 Annáš jej tedy poslal spoutaného k veleknězi Kaifášovi.

25 Šimon Petr stál ještě u ohně a ohříval se. Řekli mu: „Nejsi i ty z jeho učedníků?“ On to za-
přel: „Nejsem.“ 26 Jeden z velekněžových sluhů, příbuzný toho, jemuž Petr uťal ucho, řekl: „Což jsem
tě s ním neviděl v zahradě?“ 27 Petr opět zapřel; a vtom zakokrhal kohout.
28 Od Kaifáše vedli Ježíše do místodržitelského paláce. Bylo časně zrána. Židé sami do paláce ne-
vešli, aby se neposkvrnili a mohli jíst velikonočního beránka. 29 Pilát vyšel k nim ven a řekl: „Jakou
obžalobu vznášíte proti tomu člověku?“ 30 Odpověděli: „Kdyby nebyl zločinec, nebyli bychom ti ho
vydali.“ 31 Pilát jim řekl: „Vezměte si ho vy a suďte podle svého zákona!“ Židé mu odpověděli: „Nám
není dovoleno nikoho popravit.“ 32 To aby se naplnilo slovo Ježíšovo, kterým naznačil, jakou smrtí
má zemřít.

33 Pilát vešel opět do svého paláce, zavolal Ježíše a řekl mu: „Ty jsi král židovský?“ 34 Ježíš
odpověděl: „Říkáš to sám od sebe, nebo ti to o mně řekli jiní?“ 35 Pilát odpověděl: „Jsem snad žid?
Tvůj národ a velekněží mi tě vydali. Čím ses provinil?“ 36 Ježíš řekl: „Moje království není z tohoto
světa. Kdyby mé království bylo z tohoto světa, moji služebníci by bojovali, abych nebyl vydán Židům;

mé království však není odtud.“ 37 Pilát mu řekl: „Jsi tedy přece král?“ Ježíš odpověděl: „Ty sám říkáš,
že jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ 38 Pilát mu řekl: „Co je pravda?“

Po těch slovech vyšel opět k Židům a řekl jim: „Já na něm žádnou vinu nenalézám. 39 Je zvy-
kem, že vám o velikonocích propouštím na svobodu jednoho vězně. Chcete-li, propustím vám toho
židovského krále.“ 40 Na to se dali do křiku: „Toho ne, ale Barabáše!“ Ten Barabáš byl vzbouřenec.

Jan 19,33-34

33 Když přišli k Ježíšovi a viděli, že je již mrtev, kosti mu nelámali, 34ale jeden z vojáků mu
probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda.

Skutky apoštolů

Autor Skutků apoštolů byl pravděpodobně vzdělaný Řek, původně pohan, který pátrá po pramenech víry. Svou knihu napsal jako pokračování evangelia (je také věnována stejné osobě jako evangelium), nejspíš kolem r. 90 (80-90), není tedy ani přímým svědkem Ježíšova života ani první generace křesťanů. Líčí události spásy v promyšleném sledu, obsáhle a s velkou pečlivostí. Začíná letnicemi, tedy počátkem služby apoštolů, a pokračuje do současnosti církevních obcí. Chce tak poukázat na spolehlivost událostí spásy, která spočívá v souvislém Božím díle spásy. Jeho dílo však není sepsáním dějin v moderním smyslu slova, nýbrž jeho cílem bylo posloužit víře církve, popsat události v jejich celkové teologické souvislosti a významu pro víru a utvořit určitou podobu hlásání (evangelizace). Přesto jde o dílo s nepopiratelnou historickou hodnotou, opírající se o různé prameny a lokální tradice, takže je i pro moderní badatele základním zdrojem pro poznání počátečních dějin církve.

Podivná úmrtí v nové náboženské skupině v Jeruzalémě

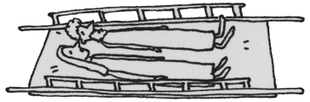

Podle našich nejmenovaných zdrojů došlo během včerejšího dne ke dvěma nenadálým úmrtím, která spolu úzce souvisejí.

Tato tragická událost se stala v movité jeruzalémské rodině. Jedná se o starší manželský pár, Ananiáše a Safiru. Manželé donedávna měli v držení prosperující statek. Sousedé tvrdí, že to byl tichý, dobře situovaný pár, který trávil svůj volný čas zvelebováním své nemovitosti.

Podle několika svědků tragédii předcházel nečekaný prodej tohoto majetku. Úmyslem majitelů údajně bylo utržené peníze věnovat nově vznikající sektě v Jeruzalémě. Tato sekta je jakousi zvláštní odnoží židovského náboženství. V poslední době se stává stále populárnější a do jejich řad vstupují mnozí významnější i obyčejní jeruzalémští občané. Jejím představitelem a vůdčí osobností je člověk, který si říká apoštol Petr. Je

to muž, který byl několik málo let vyučován tomuto novému učení samotným zakladatelem nového směru Ježíšem z Nazareta. Petr sám byl původním zaměstnáním rybář a spolu se svým bratrem Ondřejem a dalšími zhruba deseti žáky se ujal vedení tohoto společenství v Jeruzalémě po tragické smrti jejich zakladatele, ostatně odsouzeného za protistátní činnost. Jejich nové učení tkví v tom, že Ježíšovi následovníci považují svého mistra za Mesiáše, kterého Židé očekávali, a věří v jeho zmrtvýchvstání a brzký druhý příchod.

Mnozí členové této nové sekty prodávají svůj majetek a peníze dávají ve prospěch celé komunity do rukou apoštola Petra. Právě tímto způsobem se zřejmě chtěli zachovat výše zmínění Ananiáš a Safira, avšak při přebírání peněz Petrem došlo k nenadálému zvratu. Jistá je jedna věc: tyto dary pro společenství jsou dobrovolné. Nikdo Ananiáše ani Safiru nenutil odevzdat peníze sektě. Avšak zdá se, že se manželský pár pokusil o podvod či úhybný manévr. Svědkové vypovídají, že Petr obvinil Ananiáše, že si chtěl tajně ponechat jistou částku peněz pro sebe, čímž se provinil proti jejich bohu. Poté se Ananiáš skácel k zemi a zemřel. Stejným způsobem zemřela i Safira o tři hodiny později.

Tato dvě úmrtí vzbudila velký rozruch po celém Jeruzalémě, a protože není dosud známa jasná příčina, bude provedena soudní pitva. Jisté je, že nebylo prokázáno cizí zavinění. Faktem ovšem zůstává, že také nešlo o sebevraždu. Tyto události se zapíšou do historie kriminalistiky jako rarita, která patrně nebude nikdy zcela objasněna a vyšetřování bude zřejmě zastaveno.

Není to první neobvyklý případ, který se kolem nově vznikající sekty vyrojil. Už kolem zprávy o zmrtvýchvstání Ježíše se objevilo mnoho otázek a teorií. Ve stejné době jsme uveřejnili zprávu o nečekaném konci jednoho z předních žáků onoho Ježíše jménem Jidáš, který měl na starosti spravování financí Ježíšovy skupiny. Protože byl sám finančně zabezpečen, jeho náhlá sebevražda působí nepochopitelně a vyvolává řadu otázek.

Dění kolem této nanejvýš podivné komunity budeme nadále sledovat.

/Dagmar Ždychová

Sk 5,1-11 – Ananiáš a Safira

Příběh manželů Ananiáše a Safiry vypráví velmi drasticky s motivem božské vševědoucnosti a odplaty o tom, že společenství věřících je víc než lidská instituce, že je Božím prostředím plným Ducha svatého. Jde zde pravděpodobně nikoli o historickou výpověď o Boží odplatě, ale zdůraznění svatosti obce a pravdivosti jejího společenství.

Sk 5,1-11

1 Také nějaký muž, jménem Ananiáš, a jeho manželka Safira prodali svůj pozemek. 2 Ananiáš si však s vědomím své ženy dal nějaké peníze stranou, zbytek přinesl a položil apoštolům k nohám.
3 Ale Petr mu řekl: „Ananiáši, proč satan ovládl tvé srdce, že jsi lhal Duchu svatému a dal stranou část peněz za to pole? 4 Bylo tvé a mohl sis je přece ponechat; a když jsi je prodal, mohl jsi s penězi naložit podle svého. Jak ses mohl odhodlat k tomuto činu? Nelhal jsi lidem, ale Bohu!“ 5 Když to Ananiáš uslyšel, skácel se a byl mrtev; a na všechny, kteří to slyšeli, padla velká bázeň. 6 Mladší z bratří ho přikryli, vynesli a pohřbili. 7 Asi po třech hodinách vstoupila jeho žena, netušíc, co se stalo. 8 Petr se na ni obrátil: „Pověz mi, prodali jste to pole opravdu jen za tolik peněz?“ Ona řekla: „Ano, jen za tolik.“ 9 Petr jí řekl: „Proč jste se smluvili a tak pokoušeli Ducha Páně? Hle, za dveřmi je slyšet kroky těch, kteří pochovali tvého muže; ti odnesou i tebe.“ 10 A hned se skácela u jeho nohou a zemřela. Když ti mládenci vstoupili dovnitř, našli ji mrtvou. Vynesli ji a pohřbili k jejímu muži.
11 A velká bázeň padla na celou církev i na všechny, kteří o tom slyšeli.

Obrácení svatého Pavla

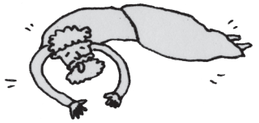

Byl horký den a rabbi Saul, zvaný také Pavel, prohledával se strážemi město. Hledal křesťany a zatýkal je. Mnozí byli surově biti, nehledě na to, jednalo-li se o muže či ženy. Vrhal se do jejich domů, aby zastavil šíření Kristových myšlenek. Lidé ze strachu utíkali z Judska a usazovali se na pobřeží Středozemního moře. Saul se doslechl, že i židé v Damašku se začínají modlit ke Kristu, proto rozhodl, že se vydá s vojáky do Damašku osobně pozatýkat přívržence Kristovy.

Saul byl římským občanem a měl právo svobodně cestovat po celém římském impériu, byl bohatý a mocný a nade všechno se snažil zbavit obyvatelstvo Kristova vlivu a oživit staré židovské náboženství. Pocházel z vážené židovské rodiny, která dala Saulovi také náležité vzdělání.
Onoho horkého dne, kdy prohledával se strážemi město, se také zastavil u vlivného jeruzalémského velekněze a začal ho přesvědčovat: „Napiš mi dopisy, odnesu je do synagog v Damašku, aby mně tam v synagogách prozradili jména křesťanů. Všechny je pochytám a přivedu do Jeruzaléma.“

Veleknězi se nechtělo psát dopisy do damašských synagog, ale Saula se bál, proto jich několik napsal. Saul se vydal na cestu, karavanní stezka vedla okrajem pouště.

Saul, doprovázen oddílem chrámových vojáků, seděl na koni a v duchu se radoval, jak se zrádnými křesťany v Damašku zatočí, jak jim ukáže, všechny potrestá za zradu židovské víry. Jak tak dumá a spřádá plány, nebe modré bez mráčku, vojáci unaveni vedrem, nikdo, ani Saul si nevšimne, drobného písečného víru, který se rychlostí blesku přibližuje. A ejhle, během několika okamžiků jsou vojáci ztraceni v moři písku. Saula náhle oslepí ostrý záblesk světla. Vyděšený a oslepený kůň se vzepjal, Saul z něj spadl, jen to žuchlo, jak tělo dopadlo na zem. Saul zůstal nehnutě ležet. V tom se ozval mocný hlas: „Saule, proč mě pronásleduješ?“

„Kdo jsi? Kde jsou mí vojáci? Co po mně chceš?“ zahrnul Saul světlo otázkami.

„No, to je jednoduché, Saule, jsem ten, kterého hledáš. Jsem Ježíš.“

„Haha, to může říct každý, jsi jeden z těch lumpů, který ničí vše, co naši předci udělali.“ Světlo ještě zesílilo, stejně jako hlas: „Jsem Ježíš, vybral jsem si tě za svého přítele a pomocníka.“ Saul vstal rozčileně ze země: „Tak to jsi tedy vedle, nikomu sloužit nebudu a přátele si vybírám sám, a okamžitě na mne přestaň svítit, nic nevidím.“ „Saule, odjeď do Damašku a tam uvidíš , co máš dělat.“ „ Co si o sobě myslíš, ty chceš poroučet velkému Saulovi, jen se ukaž, já s tebou zatočím! A už naposledy, přestaň na mě svítit, nic nevidím.“ „Vojáci ke mně!“ začal křičet Saul. Vojáci nikde, prudké světlo zmizelo a Saul zůstal jako opařený. Neviděl.

„Nevidím, já opravdu nevidím!“ volal již zoufale Saul a potácel se po cestě, klopýtal a vzlykal, chvílemi zoufale, chvílemi vzteky. Nastalo hrobové ticho. Saul slyšel jen sám sebe, své kroky, vzlyky a jinak nic. Brzy se zhroutil k zemi, co se vlastně stalo, přemítal Saul, kdo je ten Kristus? Proč má takovou moc, že mne oslepil a přitom nezabil, je to můj nepřítel? Nebo opravdu přítel? Kam jdu? Co si bez očí počnu? Tak Saul nad sebou dumal a ani si neuvědomil, že klečí a má sepjaté ruce. Začal se modlit.

Nevěděl, proč se mu přes rty derou neznámá slova: „Pane, odpusť mi mé hříchy.“ Sám se zarazil, nikdy se nikomu neomlouval, nikoho neprosil. V hlavě se mu začaly honit podivné myšlenky. Kdo se mne tady ujme, co má rodina? Pomohou mi, bude mne někdo vodit? Tak praktické byly první myšlenky, další už se ubíraly jiným směrem. Proč jsem trestán? Opravdu jsem někomu ublížil? V takovém rozpoložení setrval tři dny. Chvílemi se modlil, chvílemi se z jeho očí řinuly slzy, které skrápěly písčitou zem.

Kdyby viděl, uviděl by první zázrak; kam dopadla jeho slza, vyrazila malá zelená rostlinka. Brzy se kolem Saula zazelenala jakási malá oáza, měkká tráva obklopila modlícího se Saula. „Pane, osvoboď mne od hříchů,“ šeptala Saulova ústa. Na zemi seděl jiný člověk, jiný Saul, plný pokory a klidu. Již se smířil, že za své skutky bude do konce života pykat slepotou. Teď měl jediné přání, nebýt nikomu na obtíž.

Ježíš tiše pozoroval proměnu Saulovu, jenž již třetí den nejedl a nepil, jen se modlil. „Ananiáši,“ oslovil jednoho z křesťanů Ježíš, „jdi za Saulem a pomoz mu.“

Večer se pomalu snášel nad pouští, Saul klečel a tiše se modlil. Do ticha se ozvaly kroky, blížily se rychle a rázně. Teď se mnou bude konec, pomyslel si Saul, kroky se u něho zastavily. „Vstaň, můj bratře, náš Pán mě za tebou posílá, abych ti vrátil zrak a pokřtil tě. Tak budeš znovu zrozen v Kristu.“ Ananiáš položil ruce na slepcovu hlavu a Saulovi jako by spadly šupiny z očí, prohlédl, a to hned dvakrát. Vše bylo nyní pro Pavla jasné a krásné, prosvíceno Boží láskou.

Již věděl, co má dělat. Jsa pokřtěný, vyrazil na cestu do Damašku.

/Daniel Drahota

Sk 9,1-20

O „obrácení“, resp. povolání k hlásání evangelia pohanům, apoštola Pavla (Saula) se ve Skutcích apoštolů vypráví (s drobnými odchylkami) na třech místech. Už z toho je patrné, že této skutečnosti přikládal autor Skutků velký význam. První vyprávění je již v 9. kapitole, kde je zasazeno do souvislosti s pronásledováním Ježíšových (řecky mluvících) učedníků, kteří se z Jeruzaléma rozptýlili do dalších měst v Sýrii a Malé Asii. Další dvě jsou součástí Pavlových sebeobhajovacích řečí před Židy v Jeruzalémě (kap. 22,1-22) a před králem Agrippou, jeho sestrou Bereniké a prokurátorem Portiem Festem (kap. 26,1-23). Pavlovo obrácení je v podání Skutků prototypem obrácení a povolání ke službě evangeliu. Ze Šavla se nestává Pavel, jak se často říká, nýbrž Saul-Pavel, hledač Boží vůle a horlivý stoupenec Zákona, ji nalezne právě tam, kde ji nejméně čekal. Aby ji však mohl rozpoznat a pochopit Boží povolání, musí oslepnout, ztratit svůj dosavadní zrak. Jen tak může uvidět pravdu a být schopen jí sloužit.

Sk 9,1-20

1 Saul nepřestával vyhrožovat učedníkům Páně a chtěl je vyhladit. Šel proto k velekněži 2 a vyžádal si od něho doporučující listy pro synagógy v Damašku, aby tam mohl vyhledávat muže i ženy, kteří se hlásí k tomu směru, a přivést je v poutech do Jeruzaléma.
3 Na cestě, když už byl blízko Damašku, zazářilo kolem něho náhle světlo z nebe. 4 Padl na zem a uslyšel hlas: „Saule, Saule, proč mne pronásleduješ? “ 5 Saul řekl: „Kdo jsi, Pane?“ On odpověděl: „Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. 6 Vstaň, jdi do města a tam se dovíš, co máš dělat.“
7 Muži, kteří ho doprovázeli, zůstali stát a nebyli schopni slova; slyšeli sice hlas, ale nespatřili nikoho. 8 Saul vstal ze země, otevřel oči, ale nic neviděl. Museli ho vzít za ruce a dovést do Damašku. 9 Po tři dny neviděl, nic nejedl a nepil.

10 V Damašku žil jeden učedník, jménem Ananiáš. Toho Pán ve vidění zavolal: „Ananiáši!“ On odpověděl: „Zde jsem, Pane.“ 11 Pán mu řekl: „Jdi hned do ulice, která se jmenuje Přímá, a v domě Judově vyhledej Saula z Tarsu. Právě se modlí 12 a dostalo se mu vidění, jak k němu vchází muž jménem Ananiáš a vkládá na něj ruce, aby opět viděl.“ 13 Ananiáš odpověděl: „Pane, mnoho lidí mi vyprávělo o tom člověku, kolik zla způsobil bratřím v Jeruzalémě. 14 Také zde má od velekněží plnou moc zatknout každého, kdo vzývá tvé jméno.“ 15Pán mu však řekl: „Jdi, neboť on je mým nástrojem, který jsem si zvolil, aby nesl mé jméno národům i králům a synům izraelským. 16 Ukáži mu, co všechno musí podstoupit pro mé jméno.“

17 Ananiáš šel, vstoupil do toho domu, vložil na Saula ruce a řekl: „Saule, můj bratře, posílá mě k tobě Pán – ten Ježíš, který se ti zjevil na tvé cestě; chce, abys opět viděl a byl naplněn Duchem svatým.“ 18 Tu jako by mu z očí spadly šupiny, zase viděl a hned se dal pokřtít. 19 Pak přijal pokrm a síla se mu vrátila. S damašskými učedníky zůstal Saul několik dní 20 a hned začal v synagógách kázat, že Ježíš je Syn Boží.

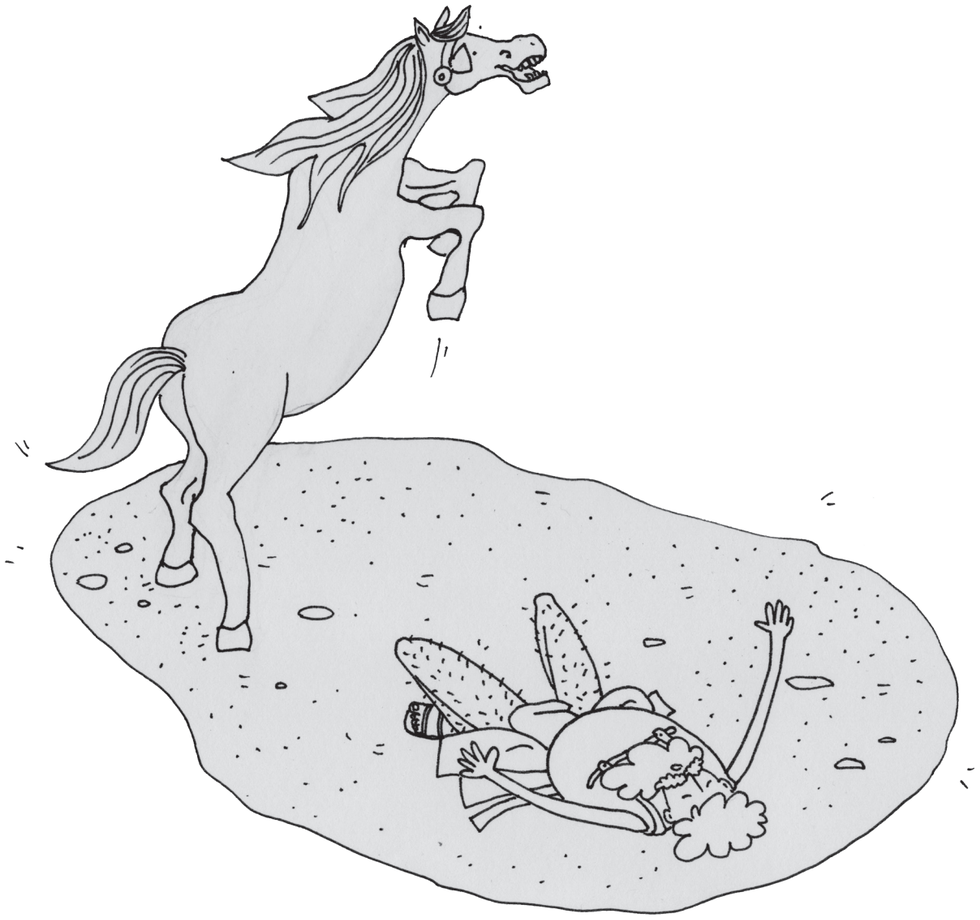

Pavlovy listy

Pavlovy listy jsou zaměřeny na řešení konkrétních aktuálních problémů jednotlivých obcí. Obsahují jak poučení o víře (nauku), tak povzbuzování, nabádání, kárání až výčitky z hlediska jednání a chování (etická pravidla a mravní normy). Pavel nepodává systematickou teologickou nauku, nýbrž reaguje na situaci v obcích, o níž se dozvídá z listů, osobních návštěv členů obcí, z referencí svých spolupracovníků a samozřejmě i z vlastní zkušenosti. Jeho snahou bylo, aby křesťanská obec byla místem skutečného Božího přebývání, svatosti, vzájemného respektu, solidarity a činné lásky. Evangelium, které hlásal, je evangelium Božího vítězství skrze kříž. Ukřižovaný Ježíš a zmrtvýchvstalý Pán je ten, kdo ukazuje cestu a volá k následování (napodobování). Pavlovy autentické listy (Řím, 1, 2 Kor, Gal, Flp, 1 Tes, Flm) vznikly všechny mezi lety 50-58.

Láska nejvyšším darem

Kdybych mluvil jazyky ušlechtilými, uměl bych latinsky, řecky, španělsky, italsky, polsky a do toho trochu rusky, rozuměl aramejsky, portugalsky a ovládal deset jazyků afrických, ale lásku bych neměl, k lidským srdcím mě to nepřiblíží.

Kdybych řídil BMW, Rolls-Royce či Porsche, nosil švýcarské hodinky, voněl vybranými francouzskými parfémy, oblékal se v Pařížské ulici, v nejdražších restauracích se stravoval, ale dělal to z potřeby vyvýšit se nad druhé, moji skutečnou hodnotu to nezvýší.

Kdybych naopak, pro recesi samu, Trabantem v zimě jezdil a v létě Velorexem, jako bohém čas nechával plynout tak, jak běží, jen v otrhaných džínách chodil, zbytky z odpaďáků dojídal, liboval si v tom, že zapáchám a jiné „pokorné“ kousky bych na odiv dával, nic mi to neprospěje.

A kdybych jako altruista na svoji rodinu zapomněl a své rodiče přehlížel, abych mohl dnem i nocí věnovat se lidem potřebným, akce bohulibé pořádat, deset dětí z dětského domova manžel-

ce domů přivést, ano, i kdybych vybudoval obrovská charitativní díla, která by druhé z bažin jejich slabostí dostávala, ale dělal to vše jen na odiv, nic nejsem. Všechno mé já, ať už se hrdě leskne či hrbí v pokoře, nemá-li lásku na předním místě, nedojde pravého poznání, pravého bytí.
Láska všechno vydrží, nevychloubá se, nemá zalíbení v drahých kovech, nezkoumá, co se blyští, ale dívá se pod povrch, do srdce. Lásce není skryto pravé bohatství, spolu s Exupérym říká: Důležité je očím neviditelné.

Láska se neptá „co z toho“, ale hledí užitku druhého. První otázkou není kolik, proč, nač, jak, ale především kdo. Láska je osobní, negeneralizuje. Je vždy nová, nápaditá, umí znovu a znovu začínat, nechce druhému ublížit, nemá zájem o úplatek, ani úplatek nenabízí. Vidí dobro druhého. Na váhy neklade síly obětované, ale s radostí očekává blaženost toho, pro koho koná.

Láska umí být i tvrdá, říká však slova pravdy citlivě a vychovává něžně. Umí se rozzlobit, ale na lože neulehne, než svár překoná. Nad hněvem u lásky slunce nezapadá, dříve než přijde soumrak, přichází usmíření. Lásce není cizí slabost, přijímá ji a nakonec z ní vychází silnější a pevnější, než byla předtím.Láska nahlíží život z pohledu věčnosti již nyní, v přítomnosti. Neshání se po okamžitém efektu, ale ptá se: Co na to Bůh – Láska sama. Mohly by hromy, blesky burácet, zloba lidí nás tlačit ke dnu, mrzutost přátel naději brát, agnosticismus světa víru naši oslabovat, hřích vnímavost srážet... Bude-li však v našich obcích vzájemné lásky, vše překonáme a to pravé zůstane. Láska je přející, spěchá oslavit úspěch druhého, má radost z toho, když se mu dobře daří a hojné požehnání jeho domu se dostává.

Dokud jsem byl malým klukem, hrával jsem si na písku, zálibu měl v motoristických časopisech, záviděl druhým majetek, přehnaně soutěžil s ostatními, protežoval sebe na úkor ostatních. Když jsem se stal mužem, překonal jsem to, co je klukovské. Nyní chápeme zastřeně, spousta věcí nám nedochází, máme zkreslené pohledy na dění okolo nás, jednou však poznáme čistě, tak, jak Bůh vidí nás. A tak zůstává víra, naděje a láska, ale největší z té trojice je láska.

/Petr Diblík

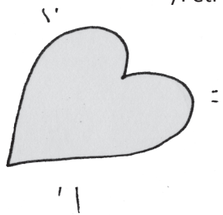

1. list Korinťanům

Korint byl přístavní město, kde spolu soužilo množství lidí různých vyznání a kultů, které spolu soutěžily nebo se navzájem mísily. V tomto rušném městě se Pavel na rok a půl zastavil a založil zde početnou církevní obec kolem roku 50. Tento Pavlův list nám podává z celého Nového zákona nejdetailnější vhled do života, víry, růstu i problémů raně křesťanských obcí. Obec sestávala převážně z křesťanů obrácených z pohanství. Velké sociální rozdíly, náboženská minulost i život v naprosto odlišně smýšlejícím prostředí nutně vyvolávaly v obci po Pavlově odchodu těžkosti, a proto se Pavel snaží svým dopisem zjednat nápravu a udělat pořádek v tomto jinak velmi dobře se rozvíjejícím společenství. Dopis byl napsán v Efezu, pravděpodobně kolem roku 55, není však vyloučené, že konečná verze je kompozicí z více částí, vzniklých z různých podnětů jako samostatné listy. Bezpečně víme, že Pavel napsal do Korinta více listů než jen dva, které jsou dnes v Novém zákoně.

1 Kor 13 – hymnus na lásku

Pavel svůj hymnus na lásku uvádí tak, že je nepochybné, že je to pro něj zvlášť důležité téma. Následuje po úvaze nad hodnotou darů Ducha sv. pro společenství s jednoznačným názorem, že láska je všechny přesahuje a bez ní jsou zbytečné. Samotný text hymnu se odlišuje od okolních textů, ale přesto je s celým listem provázán spoustou narážek a souvislostí. Je sepsán v první osobě, aby se s ním čtenář mohl snadno ztotožnit. Text má jak velkou hloubku, tak je i jazykově silný a působivý.

1 Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale lásku bych neměl, jsem jenom dunící kov a zvučící zvon. 2 Kdybych měl dar proroctví, rozuměl všem tajemstvím a obsáhl všecko poznání, ano, kdybych měl tak velikou víru, že bych hory přenášel, ale lásku bych neměl, nic nejsem. 3 A kdybych rozdal všecko, co mám, ano, kdybych vydal sám sebe k upálení, ale lásku bych neměl, nic mi to neprospěje.

4 Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. 5 Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. 6 Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. 7 Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. 8 Láska nikdy nezanikne.

Proroctví – to pomine; jazyky – ty ustanou; poznání – to bude překonáno. 9 Vždyť naše poznání je jen částečné, i naše prorokování je jen částečné; 10 až přijde plnost, tehdy to, co je částečné, bude překonáno. 11 Dokud jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě; když jsem se stal mužem, překonal jsem to, co je dětinské. 12 Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uzříme tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne. 13 A tak zůstává víra, naděje, láska – ale největší z té trojice je láska.

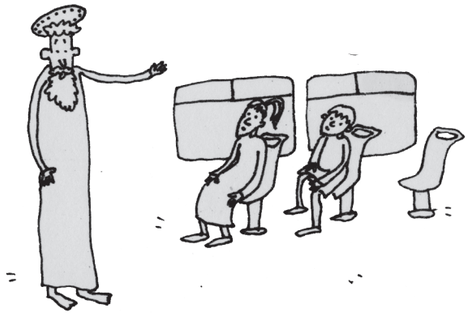

Sestrám a bratřím v Kristu

Milé sestry a bratři,

já Pavel vám posílám přátelské pozdravy a povzbuzení k vytrvalosti života ve víře, naději a lásce a prosím o Boží požehnání pro nás všechny.

Snažme se společně o to, aby skutečnost, kterou jsme obdrželi při křtu, byla pramenem živé vody, zavlažující naše okolí. Vnášejte Vzkříšeného Krista svým životem tam, kde se nacházíte. Není hlavní, co děláte, ale jak to děláte. Pokud se snažíme o živou víru, pak snaha „o život podle ní“ se nám stane i součástí vlastního života, ne obtížnou a nudnou povinností a příležitostí ke kritice. Tyto reakce společnosti je možno pozorovat v současné době, kdy došlo k medializaci množství skandálů a skandálních odhalení z minulosti. Současná doba přináší zrychlený způsob života, a především obrovský technický pokrok a kritický pohled společnosti na mnohé otázky i z oblasti

církevní. Tyto okolnosti jsou vykřičníkem a současně námětem k zamyšlení, kudy se ubírat dál.

Je možno říci, že jsme lidé hříšní, doba se mění, ale jsou zde i mantinely, na které není možné zapomenout. Věřící člověk, i přes svou nedostatečnost, má úkol, který mu byl svěřen; vnášet Vzkříšeného Krista tam, kde se momentálně nachází. V tomto úkolu nejde o prosazování sebe a svých zájmů na úkor něčeho nebo někoho, ale jde o život, který má i ohled na dobro pro druhé. Zde se jedná v konečném výsledku o to, abychom žili život v osobním vztahu k Bohu a bližnímu. Žijeme tak zde v rodinách, na pracovištích, v komunitách, ve světě. Někdo si vybral manželství, jiný zasvěcený život, jiný žije svobodný. Tyto stavy však nejsou konečným cílem, ale cestou žít tak, aby člověk naplnil úkol života a dostál v nich svým závazkům.

Snažme se, abychom nebyli pohoršením pro ostatní a tak mohli předávat svědectví víry ve svém jednání a práci dál do života ostatním; svět a doba se mění i tím, jak v ní působíme. Každý jednotlivec skládá mozaiku života světa a každá generace musí znovu a znovu předávat, co je jí vlastní, dalším generacím. Podstatné jsou vzájemné vztahy v rodinách, soudržnost, láska a vzájemná podpora v případě potřeby pomoci.

Proto výchova člověka začíná již dobrých dvacet let před jeho narozením, již při výchově jeho rodičů. Současnost potřebuje jak v manželství, tak v zasvěceném životě, ve společnosti, svědky Kristovy lásky, kteří předávají a vydávají svůj život pro život druhých.
Máme odpovědnost za další generace a jejich život.

Člověk není jen organismus poháněný pudem, má svobodnou vůli, může volit mezi dobrem a zlem. A v tom je problém, totiž v lidské svobodě, jak ji kdo vidí a chápe. Každý životní příběh je součástí historie světa, nemůže být zpochybněn, protože skutečně existuje a po smrti zůstává určitým znamením a svědectví i pro ostatní.

S tímto vědomím přistupujme každé ráno a každý den k plnění svých všedních úkolů, v době radosti i v dobách těžkých. Dívejme se s rozmyslem po svém okolí. Křesťanství není o budování vlastní dokonalosti a svatosti bez vztahu k bližním. Bůh stvořil člověka jako muže a ženu – jako společenství. Nezapomínejme i na ty, kteří jsou momentálně v tíživé situaci, osamocení, bez blízkých. Křesťané netvoří elitní kroužek vyvolenců, kteří se třídí podle postavení. Bůh hledí do srdce člověka, to je podstatné.

Společenské postavení je možno chápat jako dar, příležitost k životu, jako hřivnu, ale současně i jako velkou odpovědnost. Nezapomínejme i na hledající a na katechumeny, protože ti, kteří

nově hledají a otvírají se přijetí víry, potřebují pocítit existující společenství bratří a sester, aby se neztratili na cestě života. Lhostejnost a netečnost v plnění běžných úkolů a lenost pro konání všedního dobra se může nakonec změnit v konečném výsledku na konání zla. Je zde však naděje, která dává smysl lidskému životu – Ježíš Kristus Vzkříšený. Prosme a snažme se, abychom byli v kontaktu s Bohem, s lidmi ve vztahu lásky, ne však z nudné povinnosti. Snažme se, aby náš vztah nezemřel, ale žil. Křesťanství je předávání víry, naděje a lásky, které nám umožňují být lidskými.
A jako povzbuzení vám připomínám, co jsem vám již víckrát říkal:
Blahoslavení ti:
Kteří mají soucitná srdce a nepřejdou lhostejně toho, kdo ztrácí naději pro život a nenechají jej bez pomoci, protože i oni jsou zachráněni od smrti navěky.
Kteří jsou trpěliví a dokáží darovat svůj čas, v klidu vyslechnout bližního a v době smutku stojí poblíž a podrží svou přítomností.
Kteří nemají na vše lacinou odpověď.
Kteří nemění svůj názor ze dne na den, jak se to hodí.
Kteří přijímají dar života a s láskou jej předávají dál.
Kteří si váží daru přírody a dokáží žít v souladu se stvořeným světem.
Kteří den co den plní svoje všední povinnosti a dávají svůj život pro druhé a ve službě druhým.
Kteří dokáží jít proti proudu egoismu s moudrostí, vírou, nadějí a láskou a stávají se znamením na cestě těm, kdo cestu života a k Bohu hledají.

A tak, bratři a sestry, vás všechny zdravím a svěřuji Kristově lásce. Jeho pokoj a radost ať naplní vaše srdce! Amen.

/Marie Dlasková

List apoštola Pavla Pražanům

Apoštol Pavel, z Boží vůle povolaný, své obci v Praze. Milost vám a pokoj od Boha našeho Otce a Ježíše Krista.

I vás nosím ve svém srdci, poslední dobou jsem však znepokojen. Proslýchá se, že mezi vámi jsou lidé hledající. Hledáte však na špatných místech. Toužíte po Bohu a místo toho hledáte věštce, aby vám ukázali cestu. Místo toho, abyste následovali příklad našeho Pána Ježíše Krista, upíráte svou pozornost k hvězdám a horoskopům, někteří dokonce k černé magii. Vyzývám vás, nehledejte, pravá cesta je před vámi, jen řekněte své ano, jako jej řekla matka našeho Pána Ježíše Panna Maria.

Vy rozdělujete lidi na ty, co v Pána věří, a ty kteří ne. Proč vás nezajímá raději čisté srdce, přece kdo má čisté srdce, náleží Bohu. Sami nahlédněte do svých srdcí jako do zrcadla, co vidíte? Ani já jsem Pána neznal a on si mě vyvolil. Každý z vás může přijít k němu, jen se již přestaňte bát.

Muži, jakpak zacházíte se svým tělem, vždyť jste stvořeni k Božímu obrazu. Copak nevíte, že

vaše údy jsou údy Kristova těla. Proč obcházíte bary, hostince a noční kluby. Ženy jsou pro vás jen objektem vaší touhy. Nejednáte s nimi jako s Božím chrámem, i v jejich srdci přece sídlí Bůh. A vy, ženy, často se mužům nabízíte bez ohledu na čistotu těla či bez ohledu na vlastní manžele. Vždyť tělo tu není pro smilstvo, nýbrž pro Pána a Pán pro tělo.

Bůh, který vzkřísil Pána, vzkřísí i vás.

Dnes již nemusíte přemýšlet o požívání masa z obětí, avšak zabýváte se až přes příliš tím, zda máte správnou váhu, a to, co je uvnitř, ztrácí pro vás na významu. Přestali jste děkovat za to, že máte co jíst, je to pro vás samozřejmé. Dostatek jídla je pro většinu z vás tak běžný, že jím plýtváte, a na druhém konci světa lidé stále umírají hlady. Žijte tedy ve skromnosti a Pán vám dá nadbytek.

A co vaše chování jeden k druhému? V tramvaji v autobuse se staráte jen o sebe, jak sám urvat trochu místa. A stařenka pak stěží balancuje v jedoucím voze. V tom shonu se jeden na druhého mračíte a jste protivní. Kam chvátáte, do záhuby? Zbraní smrti je hřích a hřích má moc ze zákona.

A co na silnici, pokud někam jedete autem, jste i tehdy svědci Krista? Vybízím vás k ohleduplnosti, cyklista či chodec jsou také vašimi bratry. To, co učiníte tomu z nejmenších, mně učiníte, pravil Ježíš.

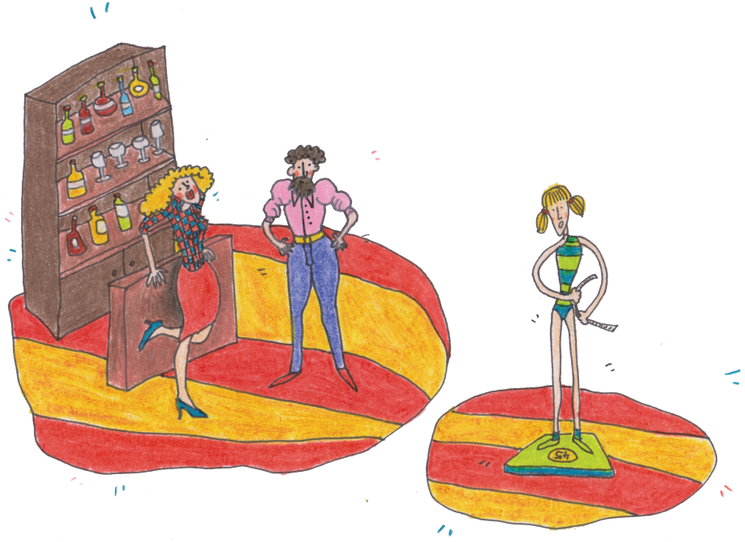

Bydlíte ve velkých domech .Často neznáte tváře svých sousedů, zamknete za sebou dveře bytu a okolní svět vás nezajímá. Za těmi dveřmi se však skrývá Ježíš v podobě osamělé ženy, které stačí pár vět na chodbě, v podobě dětí, na něž jejich rodiče nemají čas. Tam všude je Ježíš, jděte k němu.

To vše vám píši, ne abych vás zahanbil, či odsoudil. Ale abyste dospěli k lásce. Jinak se bratři utvrzujte a povzbuzujte. Pozdravují vás všichni svatí. Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Ducha svatého buď s vámi se všemi!

Amen.

/Hedvika Mašková

Mt 5,3-10 – Blahoslavenství

Blahoslavenstvími začíná Ježíšovo Horské kázání. Blahoslavenství jako literární žánr pomáhají objasnit pozitivní následky určitého chování, ukazují jaké lidské způsoby a postoje jsou žádoucí a vyplácejí se. Ono „budou potěšeni“, „budou nasyceni“ je židovský způsob vyjadřování, tzv. pasivum divinum, které vyjadřuje, že tím, kdo potěší, nasytí..., je sám Bůh. Jde o proklamativní vyjádření hodnot Božího království, které je třeba realizovat v životě. Je to výzva pro Ježíšovy učedníky k odvaze se plně nasadit, protože skrze pokorné, spravedlivé, pokojné, plačící a smutné nad vším zlým a těžkým, rezignující na odplatu, odvážné a milosrdné se Boží království realizuje přes všechnu nepřízeň a strázeň už v tomto světě. Ti, kdo tuto výzvu přijmou, mají plnou jistotu, že Bůh jejich očekávání splní v plnosti svého království.

Mt 5,2-10

2 Tu otevřel ústa a učil je:
3 „Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské.
4 Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni.
5 Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví.

6 Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.
7 Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství.
8 Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.
9 Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.
10 Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.

Zjevení sv. Jana

Kniha Zjevení uzavírá novozákonní kánon a je připisována apoštolu Janovi. Autorem však pravděpodobně je jiný Jan, podle různých znaků by se mohlo jednat o putujícího proroka, který je v maloasijských křesťanských obcích uznávanou duchovní autoritou té doby. Je to židokřesťan po roce 70, obeznámen s tehdejšími apokalyptickými představami. Jeho spis je naplněn stovkami narážek na Starý zákon, který autor sice nikde necituje, ale přesto předpokládá obeznámenost adresátů se starozákonním texty a představami.

Křesťanům v Malé Asii, vystaveným útlaku a pronásledování, objasňuje jejich situaci, povzbuzuje je k pevnému postoji a těší je v jejich tísni. Křesťané na konci prvního století prožívali zklamání z nenastalé paruzie, hledali cesty jak žít ve společnosti, kde se stali nevítanou skupinou. Autor je chce na jedné straně povzbudit a na druhé varovat před odpadem či rezignací. Protože nemůže přijít osobně, píše tento spis, který má formu dopisu a má být předčítán při bohoslužbě. Svůj spis

sepsal ve vyhnanství pro svou víru na ostrově Patmos pravděpodobně za císaře Domitiana v letech 94-95. Dopis je psán sedmi církevním obcím, přičemž toto číslo může symbolicky představovat celou církev. Jan použil symbolický jazyk, který byl v té době danému okruhu posluchačů pochopitelný a jimi užívaný, současnému čtenáři však velmi obtížně srozumitelný a bez určitých znalostí symboliky špatně přístupný.

Jak to mohlo být se svatým Janem

Svatý Jan (zřejmě nejmladší a nejoblíbenější z Ježíšových apoštolů) byl kolem roku 95 spolu ostatními křesťany pronásledován císařem Domiciánem a vyhnán na ostrov Patmos, kam bylo zvykem posílat pronásledované.

Na Patmu si našel jako příbytek jeskyni, kde každou noc lehával a rozmýšlel. Po pár týdnech pobytu ve vyhnanství medituje na skalnatém pahorku nad městem. Věděl, že zpátky do Efesu prozatím nemůže.

Bylo pozdní odpoledne, pěkný slunný den. Pod útesu klidně rozráželo vlny o skály Egejské moře. Jan četl v Písmu, když v tom mu v textu přistála kapka. Pozvedl své oči k nebi a viděl, jak se po obloze valí tmavá bouřková mračna. Rychle zavřel knihu a rozběhl se směrem k jeskyni. Ale pozdě! Z nebe se strhl liják, že pomalu nebylo vidět na krok. Hromy burácely a velké blesky osvětlovaly oblohu. Konečně dorazil do jeskyně. Promočený až do morku kostí, rozdělal zkřehlými rukama oheň, aby

se alespoň trochu zahřál. Svlékl si mokré šaty a ulehl na zvlhlé kožené podušky, na nichž spával. Venku stále hřmělo a blesky osvětlovaly náhle ztemnělé nebe. Chudák Jan se třásl zimou a snažil se alespoň trochu zahřát u rozdělaného ohýnku.

Po chvíli pociťoval pálení na prsou a hlava se mu mohla rozskočit bolestí. Rozkašlal se. Pár okamžiků, třesa se po celém těle, sledoval jak v ohni tančí oranžové plamínky, než mu bolestí a vyčerpáním padla víčka. Usnul hlubokým spánkem.
Všude bylo černo.

Sametová tma obklopovala všechen prostor. Ale ne! Náhle se uprostřed tmy objevilo cosi. Zprvu nebylo možné rozpoznat co se to k nám blíží. Vznášelo se to uprostřed nicoty, pomalu nabíralo tvar. Bylo to něco krásného! Líbezná tvář. Cosi tomu vyrůstalo ze zad – byla to křídla. Andělská bytost! Někoho podpírala, nesla na rukou. Byl to Syn člověka! Kolem se vznášelo na sedm svícnů, ale najednou Ježíš zmizel.

Na místo něj se uprostřed temnoty začaly objevovat dveře. Sáhl jsem po nich a ony se otevřely. Oslnil mě zářící trůn, na němž kdosi seděl. Kolem trůnu stálo dvacetčtyři starců oblečených v bílá roucha a upřeně mě sledovali. Temnotou hořelo sedm ohnivých pochodní. Všude plno křídel a očí. Viděl jsem čtyři jezdce jet na strašlivých koních. Viděl jsem smrt, bídu, utrpení a neštěstí. Uslyšel jsem hrozivý zvuk polnic. Zvuk rvoucí mé uši. Vše začalo před mými zraky probíhat rychleji a rychleji. Rodící žena s drakem. Ale ne, chce sežrat její dítě! Viděl jsem šelmu vystupující z moře a šelmu vystupující ze země, nevěstku sedící na šelmě, trpící město, anděly, ... Náhle byl všemu konec. Nastalo ticho. Po chvíli se temnotou začal nést tichý zpěv. Čím víc se blížil, tím víc sílil. Byl to zpěv celého zástupu. V tom jsem uviděl bílého oře. Byl

krásný a kdosi na něm seděl. Neviděl jsem mu však do tváře, vše kolem něho zářilo z okolní temnoty. Tento obraz se rozplynul a místo něj jsem uviděl zdálky město tak zářící, až mě ta záře oslepila. Ze záře začali vystupovat starci, andělé a jezdci na koních. Vše se přede mnou zjevovalo a přistupovalo blíž a blíž...

Jan otevřel oči. Zjistil, že leží na kožených poduškách ve své jeskyni. Oheň už dávno vyhasl a do obličeje se mu vkrádal paprsek teplého slunce z venčí. Bolest už necítil. Oblékl si šaty stále nechápaje, co se přihodilo. Jaký prazvláštní sen. Nic takového se mu před tím nesnilo. Ucítil v sobě náhle silnou potřebu jít, vzít kus pergamenu a vše, nač si z podivného snu pamatoval, zaznamenat. To byl ten nejpodivuhodnější, ale nejnádhernější sen, jaký kdy Jan měl.

/Martina Žebrová

Zj – Jan na Patmu

Jan ze začátku svého spisu podává zprávu o svém povolávacím vidění, kterého se mu dostalo v jeho vyhnanství. Zdůrazňuje zde, že svou úlohu dostal od samotného Ježíše. Sám se ztotožňuje s adresáty ve společném utrpení, které provází existenci křesťanů v tomto světě, ale dá se unést ve společenství s Kristem s výhledem na jeho definitivní vítězství, které je již oslavováno v nebi. V jeho vidění je mnoho prvků odkazující ke starozákonním textům, mnoho obrazů ze Starého zákona, vygradovaných, aby poukázaly na velikost a moc Ježíše Krista, který Jana posílá sepsat toto a další vidění pro sedm církevních obcí.

Zj 1,9-11

*9 Já, Jan, váš bratr, který má s vámi účast na Ježíšově soužení i kralování a vytrvalosti, dostal jsem se pro slovo Boží a svědectví Ježíšovo na ostrov jménem Patmos. 10 Ocitl jsem se ve vytržení ducha v den Páně, a uslyšel jsem za sebou mocný hlas jako zvuk polnice: 11 „Co vidíš, napiš do knihy a pošli sedmi církvím: do Efezu, do Smyrny, do Pergama, do Thyatir, do Sard, do Filadelfie a do Lao*dikeje.“

Hrůzy šesti pečetí

A viděl jsem, jak Beránek rozlomil první ze sedmi pečetí. A slyšel jsem, jak první z těch bytostí řekla: Pojď!

A vyjel kůň ohnivý a jezdec na něm mávl mečem: Ze země se vzedmula vlna horka. Silné lesní požáry obklíčily města...vlny veder.. teploty šplhající ke čtyřicítce domy i obce lehají popelem smrt předčasně vybírá daň na nemocných, lidé opouštějí domovy... Moskva se dusí, plameny vymazaly města v Austrálii...

Ach, Pane, smiluj se nad světem a nad námi...

A viděl jsem, jak Beránek rozlomil druhou z pečetí. A slyšel jsem, jak druhá z těch bytostí řekla: Pojď!

A vyjel kůň bílý a jezdec na něm mávl mečem: Voda se dala do pohybu, přívalové deště rozvodňují řeky... líné potoky se mění v nezkrotné toky, přeliv hrází a průtoky vody nelze korigovat.

Silný proud strhává mosty i trati, města odřezává od světa, auta mění ve vraky, z domů sutiny... Od moře přichází černá vlna – drtivá síla valící se vody smete všechno, co jí stojí v cestě...tsunami mění tvar pobřeží....

Ach ,Pane, smiluj se nad světem a nad námi...

A viděl jsem, jak Beránek rozlomil třetí ze sedmi pečetí. A slyšel jsem, jak třetí z těch bytostí řekla: Pojď!

A vyjel kůň hnědý a jezdec na něm mávl mečem: A hle – zemí jakoby cloumal obr. Lidé ztrácejí půdu pod nohama. Ze zmítající se země stoupá ohlušující řev .... mísí se se sténáním a praskotem domů, s křikem vyděšených lidí... města jsou ve tmě, lidé pobíhají nevědouce kam jít. Ulice jsou pokryty mrtvými těly. V troskách leží parlamenty, školy, nemocnice...katedrály... lidé pláčou a modlí se na ulicích i zbořených kostelech Haiti...Chile...

Ach, Pane, smiluj se na světem a nad námi...

A viděl jsem, jak Beránek rozlomil čtvrtou zpečetí. A slyšel jsem, jak ta čtvrtá bytost řekla: Pojď!

A vyjel kůň černý a jezdec na něm mávl mečem: Hory země se otřásly, ze sopek tryská láva...

stoupající kouř do kilometrové výšky... Island potemněl... státy zavírají nebe... sopečný prach, jedovaté plyny... sucho... neúrody... nebezpečí hladu...

Ach, Pane, smiluj se nad světem a nad námi...

Těm jezdcům byla dána moc, aby čtvrtinu země zahubili mocí svých mečů... A ti, kdo byli zabiti pro slovo Boží, pro věrnost Lásce a pro svědectví, které vydali, křičeli velikým hlasem: Kdy už Pane, svatý a věrný, vykonáš soud, a potrestáš ty, kdo bydlí na zemi?

Když Beránek rozlomil pátou pečeť, slyšel jsem přibližující se hukot kobylkové pohromy, rodí se v miliardách a v tisících zaplavují Austrálii, za den konzumují tuny zemědělských plodin den zkázy...

Ach, Pane, smiluj se nad světem a nad námi.

A hle, když Beránek rozlomil šestou pečeť, tu se projevilo smýšlení mnohých lidí: Násilí a zběsilost vyšlehla z jejich srdcí... nenápadní lidé bezhlavě střílejí po ulicích, v nemocnicích... vraždy nejbližších, přestárlých... stoky nesoucí rozdrcené lidské plody do odpadu... teroristické akce, zločinná zneužití náboženství ... pády mocných v letadlech i na politickém poli, referenda bez zájmu ... lhostejnost a zloba na každém kroku....

Ach, Pane, smiluj se nad světem a nad námi...

/Lenka Baštová

Zj 6, 1-17 – hrůzy 6 pečetí

Jan jako prorok vykládá momentální situaci utiskovaných křesťanů v Malé Asii, k tomu ovšem používá apokalyptických obrazů. Hlavním cílem je povzbudit křesťany v obtížné době. Poselství šesti pečetí nese informaci, že Bůh se dokáže prosadit proti nepřátelskému světu a tak křesťanům může zaručit spásu. Pohromy jsou směřovány proti bezbožným obyvatelům země, zatímco křesťané jsou z nich zřetelně vyňati, označeni Boží pečetí a směřují k dovršení spásy. Spis nese zaslíbení, že ti křesťané, kteří v současné době trpí, dojdou štěstí, které nemá hranic. Povzbuzuje k vytrvalosti a odvaze, zjevuje Boží sílu a moc, které nakonec žádné zlo nebude moci definitivně odporovat.

Zj 6,1-17

1 Tu jsem viděl, jak Beránek rozlomil první ze sedmi pečetí, a slyšel jsem, jak jedna z těch čtyř bytostí řekla hromovým hlasem: „Pojď!“ 2 A hle, bílý kůň, a na něm jezdec s lukem; byl mu dán věnec dobyvatele, aby vyjel a dobýval. 3 Když Beránek rozlomil druhou pečeť, slyšel jsem, jak druhá z těch bytostí řekla: „Pojď!“ 4 A vyjel druhý kůň, ohnivý, a jeho jezdec obdržel moc odejmout zemi pokoj, aby se všichni navzájem vraždili; byl mu dán veliký meč. 5 Když Beránek rozlomil třetí pečeť, slyšel jsem, jak třetí z těch bytostí řekla: „Pojď!“ A hle, kůň černý, a jezdec měl v ruce váhy. 6 A z kruhu těch čtyř bytostí jsem slyšel hlas: „Za denní mzdu jen mírka pšenice, za denní mzdu tři mírky ječmene. Olej a víno však nech!“ 7 A když Beránek rozlomil čtvrtou pečeť, slyšel jsem hlas čtvrté bytosti: „Pojď!“ 8 A hle, kůň sinavý, a jméno jeho jezdce Smrt, a svět mrtvých zůstával za ním. Těm jezdcům byla dána moc, aby čtvrtinu země zhubili mečem, hladem, morem a dravými šelmami. 9 Když Beránek rozlomil pátou pečeť, spatřil jsem pod oltářem ty, kdo byli zabiti pro slovo Boží a pro svědectví, které vydali. 10 A křičeli velikým hlasem: „Kdy už, Pane svatý a věrný, vykonáš soud a za naši krev potrestáš ty, kdo bydlí na zemi?“ 11 Tu jim všem bylo dáno bílé roucho a bylo jim řečeno, aby měli strpení ještě krátký čas, dokud jejich počet nedoplní spolusloužebníci a bratří, kteří budou zabiti jako oni. 12 A hle, když rozlomil šestou pečeť, nastalo veliké zemětřesení, slunce zčernalo jako smuteční šat, měsíc úplně zkrvavěl 13 a nebeské hvězdy začaly padat na zem, jako když fík zmítaný vichrem shazuje své pozdní plody, 14 nebesa zmizela, jako když se zavře kniha, a žádná hora a žádný ostrov nezůstaly na svém místě. 15 Králové země i velmoži a vojevůdci, boháči a mocní – jak otrok, tak svobodný, všichni prchali do hor, aby se ukryli v jeskyních a skalách, 16 a volali k horám a skalám: „Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránkovým!“ 17 Neboť přišel veliký den jeho hněvu; kdo bude moci obstát?

Kdesi v nebi

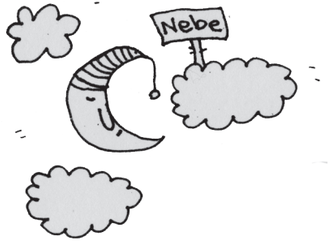

„Prý vyšla nějaká knížka o divadle pro anděly.“ „Opravdu? To se podívejme, a co v ní je?“ „Nevím, neslyšel jsem nic bližšího.“ „To by mě zajímalo, jak je to myšlené, zda jsme tam jen jako publikum, nebo i jako herci, režiséři, osvětlovači, biletáři a tak dále.“ „Nebylo by špatné takhle občas naplnit naše volné chvíle. Lidé si sotva představí, jak je ve světě naše služba jejich duším náročná.“ Oba andělé na okamžik pozastavili výměnu myšlenek, vzdali chválu Otci, Synu i Duchu svatému, a každý se ponořil do vlastních úvah. Brzy navázali na předchozí dialog. „Co zla třeba nadělaly ty vidiny predestinace. Dostaneš roli hrdiny a záchranu máš jistou; zbude na tě padouch a nikdo tě nespasí! A to že by měl režírovat Bůh plný lásky a slitování?“ „Kdyby lidé věděli, jaké poklady dostali ve svobodné vůli, svědomí a soucitu. Ten filosof, co soucit výslovně odmítal, vlastně ani pořádný filosof nebyl. Básnil o přebývání mimo dobro a zlo a byl chudák pouze mimo. A dobro a zlo zůstalo.“ „Lidé jsou často neuvěřitelně nevděční a svět se moc nemění, pořád je to jako s těmi deseti malo-

mocnými. Kdyby přišli našemu Pánu za takovou věc poděkovat alespoň tři, alespoň dva.“ „Je to tak, lidé by si mohli před Vánoci sepsat všechny mimořádné dary, co od Boha dostali, a u stromečku si je připomenout při rozbalování těch vánočních.“ „Aspoň, že si před Vánoci vzpomenou na nás; ta mikulášská tradice je někdy moc hezké divadlo, často jsou ale čerti v přesile a více či méně se někteří postupně opijí.“

K rozhovoru se připojil třetí anděl: „Větší trapas je hrát divadlo v životě, je mi tak líto pokrytců. I ti, co nás znají, ze slabosti sehrají někdy role nepěkné, a ti, co mají blíž k našim bývalým kolegům, se zase před publikum vypraví s plnou pusou ctností. To někdy i u toho vánočního stromku hrají neupřímné divadlo.“ „Ale přece jen jsou o Vánocích lidi mnohem lepší než jindy. I za té první světové války si o prvních Vánocích nepřátelé zahráli fotbal, setkávali se.“ „Jinak to byla doba opravdu šílená, třeba co zkusil Karel I. v tom svém Rakousku-Uhersku. Přitom by se pro své hašteřivé národy rozkrájel. Snažil se jim hned sjednat mír, parlament jim svolal, založil první ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí na světě, jezdil po frontách za svými vojáky a mnohým vlastně zachránil život, protože válčil jinak než jeho předchůdci.“ „Už na začátku se Zitou věděli, že své národy těžko udrží pohromadě. Nakonec za ně císař a král nabídl svůj život a náš Pán ho povolal k sobě.“ „Jeho odpůrci měli mnoho dobrých důvodů, ale nedohlédli k další válce, k diktaturám a jiným událostem s rukopisem našich bývalých kolegů. Jinak by se s ním ještě rádi dohodli.“ „Aspoň, že českými korunovačními klenoty nezaplatila jejich dnešní vláda těm stávkujícím lékařům a věřitelům státu.“

První anděl letmo přehlédl svou zbroj. „Bůh vás provázej kolegové, ten můj kněz už zase sedá za volant.“ „Já jdu bránit tu svou chuděrku anorektičku.“ „Já to na té teologické fakultě také nemám zrovna nejlehčí,“ přidal se třetí. Chvíle andělského volna jsou obvykle jen krátké.

/Martin Halama